

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ &
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Ορισμοί.....	5
ΤΜΗΜΑ 1: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	6
M01: Δράσεις μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης	7
Υπομέτρο 1.1: Επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων.....	7
Υπομέτρο 1.2: Δράσεις επίδειξης και ενημέρωσης.....	17
Υπομέτρο 1.3: Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών, δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών, καθώς και επισκέψεις σε αυτές	22
M02: Συμβουλευτικές υπηρεσίες.....	26
Υπομέτρο 2.1: Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στο γεωργικό τομέα	26
Υπομέτρο 2.3: Επιμόρφωση των γεωργικών συμβούλων.....	35
M03: Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων & τροφίμων	38
Υπομέτρο 3.1: Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας	38
Υπομέτρο 3.2: Στήριξη για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά	41
M04: Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού	44
Υπομέτρο 4.1: Στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	44
Δράση 4.1.1: Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης.....	44
Δράση 4.1.2 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	57
Δράση 4.1.3 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος.....	60
Υπομέτρο 4.2: στήριξη για επενδύσεις για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ και του βάμβακος	63
Δράση 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν	63
Δράση 4.2.2: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικού προϊόντος με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ (μη γεωργικό προϊόν)	83
Δράση 4.2.3: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες	84
Υπομέτρο 4.3: Στήριξη για επενδύσεις σε υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας.....	95
Δράση 4.3.1: Υποδομές εγγείων βελτιώσεων.....	103
Δράση 4.3.2. Έργα Αναδασμών.....	109
Δράση 4.3.3: Διάνοιξη και βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου	112
Δράση 4.3.4: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.....	116
Υπομέτρο 4.4: Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις σε υποδομές, που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων.....	117
Δράση 4.4.1: Προστασία των γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας από την Αρκούδα.....	119

Δράση 4.4.2: Περίφραξη υποβαθμισμένων βοσκοτόπων.....	122
Δράση 4.4.3: Διατήρηση και δημιουργία αναβαθμίδων.....	124
M05: Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων.....	126
Υπομέτρο 5.1: Επενδύσεις σε προληπτικά μέτρα, που σκοπεύουν στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων πιθανών φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων	128
Υπομέτρο 5.2: Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα.....	132
M06: Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων.....	135
Υπομέτρο 6.1: Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς	135
Υπομέτρο 6.2: Εκκίνηση μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές	149
Υπομέτρο 6.3: Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	155
M07: Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές.....	161
Υπομέτρο 7.1: Εκπόνηση θεματικών σχεδίων διαχείρισης για τον τομέα της γεωργίας σε προστατευόμενες περιοχές	161
Υπομέτρο 7.3: Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές	165
Υπομέτρο 7.6: Δράσεις για την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών.....	170
M08: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών	174
Υπομέτρο 8.1: Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων	174
Υπομέτρο 8.2: Ενίσχυση για γεωργο-δασοκομικά συστήματα.....	178
Υπομέτρο 8.3: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	183
Υπομέτρο 8.4: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	188
Υπομέτρο 8.6: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών.....	194
M09: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.....	197
M16: Συνεργασία.....	201
Υπομέτρο 16.1-16.2: Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας.....	201
Υπομέτρο 16.4: Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης	209
Υπομέτρο 16.1-16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή	216
Τμήμα 2: Περιβαλλοντικά κριτήρια επιλογής.....	225
M10: Γεωργο-περιβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα.....	225
Υπομέτρο 10.1: Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις.....	225

M11: Βιολογική Γεωργία.....	236
Υπομέτρο 11.1: Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους	236
Υπομέτρο 11.2: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής .	237
Τμήμα 3: LEADER.....	241
M19: Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων)	241

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 49§1 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 «...η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζει τα κριτήρια επιλογής πράξεων κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή Παρακολούθησης».

Η Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ.Πα.) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 74§α του Καν. (ΕΕ) 1305/2013, γνωμοδοτεί και εκδίδει γνώμη εντός τεσσάρων μηνών από την απόφαση έγκρισης του Προγράμματος, όσον αφορά στα κριτήρια επιλογής για τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις. Τα κριτήρια επιλογής αναθεωρούνται ανάλογα με τις ανάγκες του προγραμματισμού.

Το παρόν κείμενο αποτελεί τη βάση για τη γνωμοδότηση της Επ.Πα. επί των προτεινόμενων, από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ΕΥΔ) ΠΑΑ, κριτηρίων επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΠΑΑ 2014-2020.

Τα κριτήρια επιλογής αποτελούν τη βάση για τον προσδιορισμό και την ιεράρχηση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων που ενισχύονται μέσω του ΠΑΑ 2014-2020 και οι οποίες ανταποκρίνονται καλύτερα στους στόχους στους οποίους συμβάλλουν τα μέτρα και προσδίδουν τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία.

Παρά το γεγονός ότι τα κριτήρια επιλογής δεν είναι μέρος του ΠΑΑ που υποβάλλονται στην Επιτροπή για έγκριση, οι γενικές αρχές και οι κανόνες για τα εν λόγω κριτήρια αναλύονται στα αντίστοιχα τεχνικά δελτία των μέτρων / δράσεων στο κεφάλαιο 8 του ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr.

Η έλλειψη κριτηρίων επιλογής και, αντίστοιχα, η έλλειψη της εφαρμογής τους στο πλαίσιο των μέτρων / δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, για τα οποία υποχρεωτικά καθορίζονται κριτήρια επιλογής, θεωρείται ως αδυναμία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του Προγράμματος και μπορεί να οδηγήσει σε άρνηση χρηματοδότησης των σχετικών δαπανών της ΕΕ.

Τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται και περιγράφονται και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής κάθε μέτρου / δράσης του Προγράμματος και είναι γνωστά στους εν δυνάμει δικαιούχους πριν από την έναρξη της διαδικασίας υποβολής αίτησης ενίσχυσης με στόχο την ίση μεταχείριση όλων των δυνητικών δικαιούχων.

Σε κάθε κριτήριο επιλογής δίνεται σχετική μοριοδότηση και όπου είναι εφαρμόσιμο δίνεται και συνολική βαρύτητα που έχει το κριτήριο στη συνολική βαθμολογία. Η συνολική βαθμολόγηση μιας αίτησης ενίσχυσης είναι το άθροισμα των βαθμών (μόρια που παίρνει X βαρύτητα σχετικού κριτηρίου) για όλα τα κριτήρια επιλογής που ικανοποιεί. Επίσης για κάθε μέτρο / δράση του ΠΑΑ 2014-2020 καθορίζεται και το κατώτερο όριο κάτω του οποίου δεν είναι επιλέξιμη μια αίτηση ενίσχυσης.

Το σύνολο των κριτηρίων επιλογής που περιγράφονται διασφαλίζουν την:

- Ιεράρχηση των πράξεων βάσει των προτεραιοτήτων της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη αλλά και τις εθνικές / περιφερειακές προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη
- Αποτελεσματικότερη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων του Προγράμματος αποδεικνύοντας τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία της προτεινόμενης συγχρηματοδοτούμενης πράξης
- Ίση μεταχείριση όλων των εν δυνάμει δικαιούχων
- Αναλογικότητα εφαρμογής των κριτηρίων σύμφωνα με το μέγεθος της πράξης

Βάσει του άρθρου 74α του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να τροποποιήσει ή να εισαγάγει νέα κριτήρια επιλογής εντός της προγραμματικής περιόδου. Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές δεν μπορεί να τεθούν σε ισχύ κατά τη διάρκεια μιας, εν εξελίξει, πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΠΑΑ 2014-2020 σέβονται την αρχή της διαφάνειας και της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη την ισότητα των δύο φύλλων και τη μη διάκριση εξαιτίας της φυλής, ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των

πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 7 Καν. (ΕΕ) 1303/2013).

Η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ προτείνει τα σχετικά κριτήρια επιλογής ύστερα από εισήγηση των ομάδων εργασίας για τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής μέτρων / δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, οι οποίες ορίστηκαν από το Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων με την υπ' αριθ. 509/18.02.2016 απόφαση. Τα μέλη των ομάδων εργασίας απαρτίζονται από στελέχη της Μονάδας Προγραμματισμού & Αξιολόγησης της ΕΥΔ ΠΑΑ, στελέχη των αρμόδιων για κάθε Μέτρο / Δράση του Προγράμματος, Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ) των μέτρων που διαχειρίζονται σε κεντρικό επίπεδο, στελέχη του Οργανισμού Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ), στελέχη της ΕΥΕ ΠΑΑ με σχετική εμπειρία στο αντικείμενο των μέτρων / δράσεων του Προγράμματος, καθώς και στελέχη των αρμόδιων για την πολιτική υπηρεσιών του Υπ.ΑΑΤ. Όπου κρίθηκε σκόπιμο τις ομάδες εργασίας υποστήριξαν και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ.Πα) κατά την 1^η συνεδρίασή της, η οποία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 4 Απριλίου 2016, ενημερώθηκε για τις βασικές αρχές διαμόρφωσης των κριτηρίων επιλογής και διαπιστώθηκε η αρχική σύμφωνη γνώμη της σχετικά με τα κριτήρια επιλογής πράξεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020), όπως αυτά παρουσιάζονται στο φάκελο της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020. Μετά από συζήτηση επί των κριτηρίων επιλογής και ανταλλαγή απόψεων, η Επ.Πα. εξουσιοδότησε την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ να προβεί στην ομογενοποίηση, προσαρμογή των κριτηρίων επιλογής, όπου απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και σχόλια των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης καθώς επίσης και τα σχόλια της ΕΕ.

Αποτέλεσμα της σχετικής επεξεργασίας αποτελεί το παρόν τελικό κείμενο των κριτηρίων επιλογής πράξεων του ΠΑΑ 2014-2020.

Για την πληρέστερη κατανόηση των τεθέντων κριτηρίων επιλογής, αλλά και της διάκρισης μεταξύ κριτηρίων επιλεξιμότητας, κριτηρίων επιλογής και δεσμεύσεων μιας συγχρηματοδοτούμενης πράξης ακολουθούν οι σχετικοί ορισμοί.

Ορισμοί

Οι **προϋποθέσεις επιλεξιμότητας** αφορούν α) στα κριτήρια επιλεξιμότητας, β) στις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση. Εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δε συμμορφώνεται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις, που αφορούν τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης ή της στήριξης που προβλέπονται στην τομεακή γεωργική νομοθεσία, η ενίσχυση δεν καταβάλλεται ή ανακαλείται εν όλο ή εν μέρει (άρθρο 63 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013).

Κριτήρια επιλεξιμότητας: αναφέρονται σε βασικές προϋποθέσεις, κυρίως βάσει της ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας, τις οποίες θα πρέπει να έχει ο εν δυνάμει δικαιούχος για να τύχει χρηματοδοτικής στήριξης.

Γραμμή Βάσης: αναφέρεται σε μια κατάσταση που θεωρείται ότι είναι μια αρχική κατάσταση σχετικά με τον αιτούντα και από εκεί και πάνω επιτρέπονται περαιτέρω συγκρίσεις και καθιέρωση των δεσμεύσεων, που πρέπει να αναληφθούν από τον αιτούντα.

Δεσμεύσεις: αναφέρονται σε υποχρεώσεις, που θα αναληφθούν από τον δικαιούχο έτσι ώστε να λάβουν συγκεκριμένη στήριξη ή βάσει της οποίας η στήριξη είναι υπό όρους (για παράδειγμα, οι δεσμεύσεις σε γεωργικές εκτάσεις στο πλαίσιο των γεωργο-περιβαλλοντικών έργων).

Κριτήρια επιλογής: αναφέρονται σε συνθήκες που θεσπίζονται από τη διαχειριστική αρχή για την κατάταξη των αιτήσεων ενίσχυσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ιεράρχηση της ενίσχυσης μόνο σε εκείνες τις πράξεις που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες που εντοπίζονται στην ανάλυση SWOT και των στόχων που καθορίζονται στο ΠΑΑ 2014-2020, βάσει των εγκεκριμένων **αρχών σχετικά με τα κριτήρια επιλογής**, που περιγράφονται στο Πρόγραμμα.

ΤΜΗΜΑ 1: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Βάσει του άρθρου 49§1 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 τα κριτήρια επιλογής εφαρμόζονται σε όλες τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις του ΠΑΑ 2014-2020, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου ο διαθέσιμος προϋπολογισμός μιας πρόσκλησης είναι υψηλότερος από τη ζήτηση για χρηματοδότηση.

Στο παρόν τμήμα του κειμένου περιγράφονται τα κριτήρια επιλογής, τα οποία βασίζονται στις εγκεκριμένες αρχές κριτηρίων επιλογής, που αναφέρονται στα Μέτρα / Δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020, η μοριοδότησή τους, η βαρύτητα που έχει κάθε κριτήριο επιλογής στο σύνολο της βαθμολογίας, καθώς επίσης και το κατώτερο κατώφλι, κάτω του οποίου δεν είναι επιλέξιμες οι προτεινόμενες πράξεις.

Τα μέτρα στα οποία αφορά το παρόν τμήμα είναι τα ακόλουθα:

Μέτρο 1: Δράσεις μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης (άρθρο 14)

Μέτρο 2: Συμβουλευτικές υπηρεσίες (άρθρο 15)

Μέτρο 3: Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (άρθρο 16)

Μέτρο 4: Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού (άρθρο 17)

Μέτρο 5: Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού, που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων (άρθρο 18)

Μέτρο 6: Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων (άρθρο 19)

Μέτρο 7: Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές (άρθρο 20)

Μέτρο 8: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών (άρθρα 21 και 22-26)

Μέτρο 9: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών (άρθρο 27)

Μέτρο 16: Συνεργασία (άρθρο 35)

Όπου είναι απαραίτητο τα κριτήρια επιλογής αναλύονται ανά υπομέτρο ή/και δράσεις του κάθε μέτρου.

M01: Δράσεις μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού, προγραμματίζονται δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης με στόχο την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στους τομείς της γεωργίας (γεωργία και κτηνοτροφία), των πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, των οποίων το αποτέλεσμα είναι επίσης γεωργικό προϊόν και του δασικού τομέα. Δεν πραγματοποιούνται δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης στις ΜΜΕ εκτός γεωργικού και δασικού τομέα στις αγροτικές περιοχές, δεδομένου ότι το πεδίο καλύπτεται ως επί τω πλείστον από το Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, για την περίοδο 2014-2020.

Υπομέτρο 1.1: Επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων

Δράση 1.1.1: Κατάρτιση και ανάπτυξη δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Όροι Επιλεξιμότητας

Δικαιούχος της δράσης είναι Ο ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος:

- Έχει, βάσει του ιδρυτικού του Νόμου, την αρμοδιότητα να παρέχει τις ανωτέρω περιγραφόμενες ενέργειες μεταφοράς γνώσης.
- Διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία στον τομέα της κατάρτισης και ειδικότερα σε δράσεις κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων των αγροτών και ειδικότερα των «νέων γεωργών», δεδομένου ότι κατά την περίοδο 2007-2013 ήταν ο πάροχος κατάρτισης, με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ, των νέων γεωργών του Μ112 του ΠΑΑ 2007-2013.
- Διαθέτει ή έχει πρόσβαση σε προσωπικό, που έχει τα κατάλληλα προσόντα στην παροχή των υπηρεσιών μεταφοράς γνώσης, στα συγκεκριμένα θεματικά πεδία.
- Αποδεικνύει τακτική επιμόρφωση του προσωπικού του, με κατάλληλα σεμινάρια που υλοποιούνται είτε από τον ίδιο τον Οργανισμό είτε από άλλο αρμόδιο φορέα.
- Διαθέτει την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, υπό τη μορφή πιστοποιημένων δομών επαγγελματικής κατάρτισης.
- Το Πρόγραμμα κατάρτισης των νέων αγροτών και των δικαιούχων ενίσχυσης για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων συνάδει με την εν γένει στρατηγική του Υπουργείου για το γεωργικό τομέα και ειδικότερα των στόχων του ΠΑΑ και προάγει την καινοτομία και την διάχυση των αποτελεσμάτων της εφαρμοσμένης έρευνας στη γεωργία.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Ποιότητα και συνάφεια της πρότασης (συμπεριλαμβανομένου και του εκπαιδευτικού υλικού) και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου,
- Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας,
- Οργάνωση / ροή της παρεχόμενης ενέργειας, με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της ενέργειας,
- Δυνατότητα πανελλήνιας κάλυψης των αναγκών για κατάρτιση ή άλλων ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων.

Μ 1.1.1 Δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Ποιότητα και συνάφεια της πρότασης (συμπεριλαμβανομένου και του εκπαιδευτικού υλικού) και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου	1.1	Σαφήνεια πρότασης	1. Ποσοτικοποιημένα παραδοτέα	10 %	Ισχύουν ταυτόχρονα τα 1&2	100
			2. Εξυπηρέτηση των θεματικών προτεραιοτήτων του Μέτρου		Ισχύει μόνο το 1	50
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.2	Πληρότητα πρότασης	1. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης και με δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης	5 %	Ισχύει το 1	100
			2. Σύνδεση φυσικού αντικειμένου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης		Ισχύει το 2	60
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.3	Ωριμότητα υλοποίησης πρότασης	Δυνατότητα άμεσης υλοποίησης	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	1.4	Ρεαλιστικότητα προϋπολογισμού πρότασης	1. Περιλαμβάνει τα αναγκαία κόστη υλοποίησης	10 %	Ισχύουν 1,2,3 ταυτόχρονα	100
			2. Τα προβλεπόμενα κόστη ανταποκρίνονται στο κόστος αναφοράς		Ισχύουν τα 1 & 2 ή τα 1 & 3 κριτήρια	60
			3. Ρεαλιστικό κόστους ανά διακριτή κατηγορία δαπανών		Ισχύει μόνο το κριτήριο 1	30

2. Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας	2.1	Εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	1. Διαθέτει εμπειρία ειδικά στην κατάρτιση των θεματικών πεδίων του Μέτρου	10 %	Διαθέτει ειδική εμπειρία	100
			2. Διαθέτει εμπειρία γενικά σε προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.		Διαθέτει γενική εμπειρία	50
					Καμία εμπειρία	0
	2.2	Υλικοτεχνική υποδομή	1. Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	10 %	Ισχύει το 1	100
					Ισχύει το 2	50
			2. Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές		Δεν ισχύουν το 1 και το 2	0
	2.3	Διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό	1. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό 60 - 100 %	15 %	Πιστοποιημένο 60-100%	100
			2. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό 40 - 59 %		Πιστοποιημένο 40-59%	65
			3. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό μικρότερο του 40 %		Πιστοποιημένο <40%	35

	2.4	Διαθεσιμότητα υποστηρικτικού προσωπικού		5 %	Ναι	100
					Όχι	0
3. Οργάνωση /ροή της παρεχόμενης ενέργειας	3.1	Πλάνο υλοποίησης δράσης	Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και οροσήμων υλοποίησης της δράσης.	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	3.2	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος	Ποσοστό υλοποίησης του φυσικού έργου (προγράμματα κατάρτισης) στο 50% του χρόνου υλοποίησης της δράσης	10 %	Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών τουλάχιστον 75%	100
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 50 - 74%	70
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 21- 49%	30
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 0- 20%	0
4. Δυνατότητα πανελλήνιας κάλυψης των αναγκών για κατάρτιση ή άλλων ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων	4.1	Εμβέλεια κάλυψης της παρεχόμενης δράσης	Πανελλαδική κάλυψη (δομές σε 9-13 Περιφέρειες)	15 %	Πανελλαδική κάλυψη	100
			Περιφερειακή κάλυψη (δομές σε 3-8 Περιφέρειες)		Περιφερειακή κάλυψη	65
			Τοπική κάλυψη (δομές σε 1 ή 2 περιφέρειες)		Τοπική κάλυψη	35

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>(40% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Δράση 1.1.2: Κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των μέτρων του ΠΑΑ

Όροι Επιλεξιμότητας

Για να είναι επιλέξιμος ο δικαιούχος (πάροχος) θα πρέπει να:

- Είναι νομικό πρόσωπο ή λειτουργεί στο πλαίσιο νομικού προσώπου, το οποίο έχει κάποια από τις μορφές που προβλέπονται από την εθνική ή την κοινοτική νομοθεσία και στους σκοπούς του οποίου προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών κατάρτισης ή και ενέργειες απόκτησης δεξιοτήτων των ωφελουμένων.
- Έχει οργανωτική διάρθρωση που περιλαμβάνει λειτουργίες διοίκησης, σχεδιασμού της εφαρμογής και εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης ή ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων των ωφελουμένων διοικητικό, επιστημονικό ή τεχνικό και εκπαιδευτικό προσωπικό αντίστοιχο προς τις λειτουργίες αυτές, τη χρήση κτηριακής υποδομής, η οποία είναι σύμφωνη με τον κτηριοδομικό κανονισμό, καθώς και εξοπλισμό, που εξυπηρετούν τις παραπάνω λειτουργίες της.
- Διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία στο συγκεκριμένο τομέα της κατάρτισης και λοιπών ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων.
- Διαθέτει ή μπορεί να έχει πρόσβαση σε προσωπικό, που έχει τα κατάλληλα προσόντα για την παροχή των υπηρεσιών μεταφοράς γνώσης, στα συγκεκριμένα θεματικά πεδία.
- Αποδεικνύει τακτική επιμόρφωση του προσωπικού του.
- Έχει γνώση του εθνικού σχεδιασμού για το γεωργικό τομέα και της επίσημης γλώσσας της Χώρας.
- Συνάδει το πρόγραμμα κατάρτισης ή οι λοιπές ενέργειες απόκτησης δεξιοτήτων της κάθε ομάδας στόχου (ωφελούμενων) καθώς και το εκπαιδευτικό υλικό με την εν γένει στρατηγική του Υπουργείου για το γεωργικό και δασικό τομέα και των στόχων του ΠΑΑ 2014-2020 και ειδικότερα με τους στόχους, όπως αυτοί θα περιγραφούν στη σχετική προκήρυξη.
- Αποκλείονται οι υποψήφιοι πάροχοι σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Οι πάροχοι επιλέγονται μέσω προσκλήσεων υποβολής προσφορών με διαδικασίες, οι οποίες διέπονται από το δίκαιο περί δημοσίων προμηθειών, βάσει της οδηγίας 2004/18/EK, όπως κάθε φορά ισχύει.

Οι συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία αντιμετωπίζονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις.

Ως σημαντικότερες αρχές κριτηρίων επιλογής, ενδεικτικά αναφέρονται:

- Ποιότητα και συνάφεια της πρότασης (συμπεριλαμβανομένου και του εκπαιδευτικού υλικού) και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου,
- Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας,
- Οργάνωση / ροή της παρεχόμενης ενέργειας, με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της ενέργειας,
- Δυνατότητα πανελλήνιας κάλυψης των αναγκών για κατάρτιση ή άλλων ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων.

Μ 1.1.2 Δράσεις κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την αποτελεσματική υλοποίηση μέτρων του ΠΑΑ

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Ποιότητα και συνάφεια της πρότασης (συμπεριλαμβανομένου και του εκπαιδευτικού υλικού) και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου	1.1	Σαφήνεια πρότασης	1. Ποσοτικοποιημένα παραδοτέα	10 %	Ισχύουν ταυτόχρονα τα 1&2	100
			2. Εξυπηρέτηση των θεματικών προτεραιοτήτων του Μέτρου		Ισχύει μόνο το 1	50
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.2	Πληρότητα πρότασης	1. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης και με δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης	5 %	Ισχύει το 1	100
			2. Σύνδεση φυσικού αντικειμένου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης		Ισχύει το 2	65
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.3	Ωριμότητα υλοποίησης πρότασης	Δυνατότητα άμεσης υλοποίησης	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	1.4	Ρεαλιστικότητα προϋπολογισμού πρότασης	1. Περιλαμβάνει τα αναγκαία κόστη υλοποίησης		Ισχύουν 1,2,3 ταυτόχρονα	100

			2. Τα προβλεπόμενα κόστη ανταποκρίνονται στο κόστος αναφοράς	10 %	Ισχύουν τα 1 & 2 ή τα 1 & 3 κριτήρια	60
			3. Ρεαλιστικό κόστους ανά διακριτή κατηγορία δαπανών		Ισχύει μόνο το κριτήριο 1	30
2. Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας	2.1	Εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	1. Διαθέτει εμπειρία ειδικά στην κατάρτιση των θεματικών πεδίων του Μέτρου	10 %	Διαθέτει ειδική εμπειρία	100
			2. Διαθέτει εμπειρία γενικά σε προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.		Διαθέτει γενική εμπειρία	50
					Καμία εμπειρία	0
	2.2	Υλικοτεχνική υποδομή	1. Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	10 %	Ισχύει το 1	100
			2. Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές		Ισχύει το 2	50
					Δεν ισχύουν το 1 και το 2	0
	2.3	Διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό	1. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό 60 - 100 %		Πιστοποιημένο 60-100%	100

			2. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό 40 - 59 %	15 %	Πιστοποιημένο 40-59%	65
			3. Πιστοποιημένο προσωπικό (Μητρώο ΕΟΠΠΕΠ) ανάλογα με την ειδικότητα, εξειδίκευση και τις απαιτήσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ποσοστό μικρότερο του 40 %		Πιστοποιημένο <40%	35
	2.4	Διαθεσιμότητα υποστηρικτικού προσωπικού		5 %	Ναι	100
					Όχι	0
3. Οργάνωση /ροή της παρεχόμενης ενέργειας	3.1	Πλάνο υλοποίησης δράσης	Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και ορόσημων υλοποίησης της δράσης.	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	3.2	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος	Ποσοστό υλοποίησης του φυσικού έργου (προγράμματα κατάρτισης) στο 50% του χρόνου υλοποίησης της δράσης	10 %	Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών τουλάχιστον 75%	100
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 50 - 74%	70

					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 21- 49%	30
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 0- 20%	0
4. Δυνατότητα πανελλήνιας κάλυψης των αναγκών για κατάρτιση ή άλλων ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων	4.1	Εμβέλεια κάλυψης της παρεχόμενης δράσης	Πανελλαδική κάλυψη (δομές σε 9-13 Περιφέρειες)	15 %	Πανελλαδική κάλυψη	100
			Περιφερειακή κάλυψη (δομές σε 3-8 Περιφέρειες)		Περιφερειακή κάλυψη	65
			Τοπική κάλυψη (δομές σε 1 ή 2 περιφέρειες)		Τοπική κάλυψη	35

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 1.2: Δράσεις επίδειξης και ενημέρωσης

Δραστηριότητες επί τόπου επίδειξης, μιας ήδη δοκιμασμένης και εφαρμοσμένης τεχνολογίας, της χρήσης ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου μηχανήματος, μιας νέας μεθόδου προστασίας των καλλιεργειών ή μιας συγκεκριμένης τεχνικής παραγωγής, στο γεωργικό τομέα. Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός μιας εκμετάλλευσης, επιδεικτικού αγρού ή σε ερευνητικά κέντρα, κ.λπ.

Δράσεις ενημέρωσης, που αφορούν στη διάδοση πληροφοριών αναφορικά με τη γεωργία, τη δασοπονία και τις ΜΜΕ (μεταποίηση από γεωργικό σε γεωργικό προϊόν), προκειμένου να ενημερωθούν τα μέλη της ομάδας στόχου, σε σχετικά με την απασχόλησή τους θέματα. Οι δράσεις αυτές μπορούν να έχουν τη μορφή εκθέσεων, συναντήσεων, παρουσιάσεων ή εντύπων και ηλεκτρονικών μέσων.

Όροι Επιλεξιμότητας

Για να είναι επιλέξιμοι στο μέτρο αυτό, οι πάροχοι θα πρέπει να είναι νομικά πρόσωπα τα οποία να:

- Διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία ή να αποδεικνύουν επιμόρφωση του προσωπικού τους, σε δράσεις επίδειξης ή/και ενημέρωσης.
- Διαθέτουν προσωπικό ή μπορούν να έχουν πρόσβαση σε προσωπικό, που έχει τα κατάλληλα προσόντα στην παροχή των σχετικών υπηρεσιών, στα συγκεκριμένα θεματικά πεδία.
- Διαθέτουν ή έχουν πρόσβαση στην κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή για δράσεις επίδειξης ή/και ενημέρωσης.
- Έχουν γνώση του εθνικού σχεδιασμού για το γεωργικό τομέα και της επίσημης γλώσσας της Χώρας.
- Οι προτεινόμενες δράσεις επίδειξης και ενημέρωσης συμβάλλουν στους στόχους και τις προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020, όπως αυτές θα προσδιοριστούν αναλυτικά στη σχετική προκήρυξη.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Η ποιότητα της πρότασης και η κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου καθώς και της αποτελεσματικής μεθοδολογίας υλοποίησης της σχετικής υπηρεσίας,
- Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας,
- Οργάνωση / ροή της παρεχόμενης ενέργειας,
- Οι προτεινόμενες δράσεις επιδείξεων ή ενημερώσεων να αφορούν κατά προτεραιότητα σε:
  - Δράσεις διάχυσης αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας,
  - Δράσεις πρόληψης ή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,
  - Νέες μέθοδοι/διαδικασίες παραγωγής και τεχνολογία στο γεωργικό και δασικό τομέα που μειώνουν το άμεσο κόστος παραγωγής,
  - Αποτελεσματική χρήση φυσικών πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση στο νερό.
- Οι συνέργειες με άλλες δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης και η δυνατότητα παροχής ολοκληρωμένου προϊόντος.

Μ 1.2 Στήριξη για δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Ποιότητα της πρότασης, κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου καθώς και της αποτελεσματικής μεθοδολογίας υλοποίησης της σχετικής υπηρεσίας	1.1	Σαφήνεια πρότασης ως προς τα παραδοτέα και τις θεματικές προτεραιότητες του μέτρου	1. Ποσοτικοποιημένα παραδοτέα 2. Εξυπηρέτηση των θεματικών προτεραιοτήτων του Μέτρου	10 %	Ισχύουν 1&2 ταυτόχρονα	100
					Ισχύει μόνο το 1	50
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.2	Πληρότητα πρότασης	1. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης και με δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης 2. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης	5 %	Ισχύει το 1	100
					Ισχύει το 2	65
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.3	Ωριμότητα υλοποίησης πρότασης	Δυνατότητα άμεσης υλοποίησης	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	1.4	Ρεαλιστικότητα προϋπολογισμού πρότασης	1. Περιλαμβάνει τα αναγκαία κόστη υλοποίησης	5 %	Ισχύουν 1,2,3 ταυτόχρονα	100
			2. τα προβλεπόμενα κόστη ανταποκρίνονται στο κόστος αναφοράς		Ισχύουν τα 1 & 2 ή τα 1 & 3 κριτήρια	60
			3. Ρεαλιστικό κόστους ανά διακριτή κατηγορία δαπανών		Ισχύει μόνο το κριτήριο 1	20
	1.5	Καινοτομία	Υπαρξη καινοτομίας στην	5 %	Ναι	100

			προτεινόμενη δράση.		Όχι	0
2. Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας	2.1	Τόπος υλοποίησης της δράσης	1. Πιστοποιημένος επιδεικτικός αγρός	15 %	Πιστοποιημένος Επιδεικτικός αγρός	100
			2. Ερευνητικό κέντρο		Ερευνητικό κέντρο	80
			3. Γεωργική εκμετάλλευση		Γεωργική εκμετάλλευση	65
			4. Άλλο (π.χ. μεταποιητική μονάδα)		Άλλο (π.χ. μεταποιητική μονάδα)	35
	2.2	Εμπειρία παρόχου σε δράσεις επίδειξης & ενημέρωσης	Διαθέτει εμπειρία γενικά σε δράσεις επίδειξης-ενημέρωσης και ειδικά στον γεωργικό τομέα στους τομείς που δίδεται προτεραιότητα	5 %	Ειδική εμπειρία	100
					Γενική εμπειρία	40
					Καμία εμπειρία	0
	2.3	Υλικοτεχνική υποδομή	Διαθέτει υλικοτεχνική υποδομή για δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης	5 %	Πλήρη	100
					Μερική	60
					Καμία	0
	2.4	Διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό	Διαθέτει ικανό αριθμό προσωπικού σε σχέση με τη δράση	5 %	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
3. Οργάνωση /ροή της παρεχόμενης ενέργειας	3.1	Πλάνο υλοποίησης δράσης	Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και οροσήμων υλοποίησης της δράσης	5 %	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0

	3.2	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος	Ποσοστό υλοποίησης του φυσικού έργου στο 50% του χρόνου υλοποίησης της δράσης.	10 %	Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών μεγαλύτερο από 60%	100
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 40 - 60%	70
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών μικρότερο του 40%	30
4. Προτεινόμενες δράσεις επίδειξης - ενημέρωσης που αφορούν κατά προτεραιότητα αυτές που αναφέρονται στο τεχνικό δελτίο του Μέτρου	4.1	Υλοποίηση δράσεων επιδείξεων ή ενημέρωσης για τις οποίες δίδεται προτεραιότητα	Αριθμός προτεινόμενων δράσεων που υλοποιούνται ταυτόχρονα.	15 %	Ταυτόχρονη υλ/ση τουλάχιστο 3 προτεινόμενων δράσεων	100
					Ταυτόχρονη υλ/ση 2 προτεινόμενων δράσεων	65
					Υλοποίηση 1 προτεινόμενης δράσης	35
					Υλοποίηση καμίας από τις προτεινόμενες δράσεις	0

5. Συνέργειες με άλλες δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης και δυνατότητα παροχής ολοκληρωμένου προϊόντος	5.1	Συνέργεια με άλλες δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης	Υπαρξη συνέργειας με άλλες δράσεις του ΠΑΑ	10 %	Ναι	100
					Όχι	0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 1.3: Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών, δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών, καθώς και επισκέψεις σε αυτές

Στόχος της συγκεκριμένης δράσης είναι να έρθουν σε επαφή άτομα που απασχολούνται στους τομείς της γεωργίας και της δασοπονίας, προκειμένου να ανταλλάξουν γνώσεις και καλές πρακτικές, να συζητήσουν για συγκεκριμένα θέματα/προβλήματα, που τους απασχολούν και να εστιάσουν στην επίλυσή τους. Τα εν λόγω προγράμματα ανταλλαγών και επισκέψεων πρέπει να εστιάζονται, ειδικότερα, στις μεθόδους ή/και τεχνολογίες βιώσιμης γεωργίας και δασοκομίας, τις εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν σε βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και νέων τεχνολογιών, και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών.

Όροι Επιλεξιμότητας

Για να είναι επιλέξιμοι στο μέτρο αυτό, οι δικαιούχοι θα πρέπει να:

- Διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία ή να αποδεικνύουν επιμόρφωση των στελεχών τους στον τομέα των βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών ή/και επισκέψεων στο γεωργικό και δασικό τομέα.
- Διαθέτουν ή έχουν πρόσβαση σε προσωπικό, που έχει τα κατάλληλα προσόντα στην παροχή των υπηρεσιών μεταφοράς γνώσης στα συγκεκριμένα θεματικά πεδία και οργάνωσης των υπηρεσιών αυτών.
- Έχουν γνώση του εθνικού σχεδιασμού για το γεωργικό τομέα και της επίσημης γλώσσας της Χώρας.
- Οι προτεινόμενες βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές και επισκέψεις θα πρέπει να συμβάλλουν στους στόχους του ΠΑΑ 2014-2020, όπως αυτοί θα εξειδικευτούν στις σχετικές προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Οι πάροχοι επιλέγονται μέσω προσκλήσεων υποβολής προσφορών, με διαδικασίες οι οποίες διέπονται από το δίκαιο περί δημοσίων προμηθειών.

Ως σημαντικότερες αρχές κριτηρίων επιλογής ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η ποιότητα της πρότασης και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες καθώς και αποτελεσματικής μεθοδολογίας υλοποίησης της σχετικής υπηρεσίας,
- Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας
- Οργάνωση / ροή της παρεχόμενης ενέργειας (χρονοδιάγραμμα υλοποίησης - πού και πότε θα πραγματοποιηθούν οι σχετικές δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης).

Μ 1.3 Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών, δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών, καθώς και επισκέψεις σε αυτές

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Ποιότητα της πρότασης και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες καθώς και αποτελεσματική μεθοδολογία υλοποίησης της σχετικής υπηρεσίας.	1.1	Σαφήνεια πρότασης ως προς τα παραδοτέα και τις θεματικές προτεραιότητες του Μέτρου	1. Ποσοτικοποιημένα παραδοτέα	10 %	Ισχύουν 1&2 ταυτόχρονα	100
			2. Εξυπηρέτηση των θεματικών προτεραιοτήτων του Μέτρου.		Ισχύει μόνο το 1	50
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.2	Πληρότητα πρότασης	1. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης και με δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης	10 %	Ισχύει το 1	100
			2. Σύνδεση φυσικού έργου με τεχνικά χαρακτηριστικά πρότασης		Ισχύει το 2	50
					Δεν ισχύει ούτε το 1 ούτε το 2	0
	1.3	Ωριμότητα υλοποίησης πρότασης	Δυνατότητα άμεσης υλοποίησης	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
	1.4	Ρεαλιστικότητα προϋπολογισμού πρότασης	1. Περιλαμβάνει τα αναγκαία κόστη υλοποίησης	10 %	Ισχύουν 1,2,3 ταυτόχρονα	100
			2. τα προβλεπόμενα κόστη ανταποκρίνονται στο κόστος αναφοράς		Ισχύουν τα 1 & 2 ή τα 1 & 3 κριτήρια	60

			3. Ρεαλιστικό κόστους ανά διακριτή κατηγορία δαπανών		Ισχύει μόνο το κριτήριο 1	30
	1.5	Αποτελεσματική μεθοδολογία υλοποίησης της σχετικής υπηρεσίας	Σύνδεση ενεργειών υλοποίησης σε σχέση με το χρόνο/κόστος/υπηρεσίες.	5 %	Ναι	100
					Όχι	0
2. Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής υπηρεσίας	2.1	Εμπειρία φορέα σε δράσεις ανταλλαγής	1. Διαθέτει εμπειρία στις βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές ή/και επισκέψεις στο γεωργικό και δασικό τομέα (ειδική εμπειρία)	15 %	Διαθέτει ειδική εμπειρία	100
			2. Διαθέτει εμπειρία στις βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές ή/και επισκέψεις (γενική εμπειρία)		Διαθέτει γενική εμπειρία	45
			3. Δεν διαθέτει εμπειρία		Καμία εμπειρία	0
	2.2	Διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό	Διαθέτει ή έχει πρόσβαση σε επαρκή αριθμό προσωπικού σε σχέση με την δράση.	15 %	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
3. Οργάνωση /ροή της παρεχόμενης ενέργειας	3.1	Πλάνο υλοποίησης δράσης	Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και οροσήμων υλοποίησης της δράσης	10 %	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης - που και πότε θα πραγματοποιηθούν οι σχετικές δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης	3.2	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος	Ποσοστό υλοποίησης του φυσικού έργου στο 50% του χρόνου υλοποίησης της δράσης	20 %	Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών τουλάχιστο 60%	100
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών 40 - 59%	60
					Ποσοστό ολοκληρωμένων ενεργειών μικρότερο του 40%	40

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ02: Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις συμβάλλουν ώστε οι γεωργοί και κυρίως οι νέοι γεωργοί να βελτιώσουν την αειφόρο διαχείριση και τη συνολική απόδοση της εκμετάλλευσής τους, καθώς θα τους βοηθήσουν να παίρνουν τις σωστές αποφάσεις για τη συνολική τεχνική – οικονομική και περιβαλλοντική διαχείριση της εκμετάλλευσής τους. Ως εκ τούτου μέσω του παρόντος μέτρου ενθαρρύνεται η χρήση των συμβουλών από τους γεωργούς και τους νέους γεωργούς, χωρίς αυτοί να επιβαρύνονται με το κόστος αυτής της συμβουλής.

Υπομέτρο 2.1: Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στο γεωργικό τομέα

Οι αναφερόμενες συμβουλές παρέχονται στις γεωργικές (φυτικής ή/και ζωικής κατεύθυνσης) εκμεταλλεύσεις και κατατάσσονται σε έξι πακέτα συμβουλών, όπως περιγράφονται ακολούθως:

1ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ1): Συμβουλές που παρέχονται για τις καταστατικές απαιτήσεις διαχείρισης ή/και πρότυπα για ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες (κεφ. 1 Τίτλος VI καν. (ΕΕ) 1306/2013 καθώς και γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον (κεφ. 3 Τίτλος III καν. (ΕΕ) 1307/2013), καθώς και την διατήρηση της βιοποικιλότητας

2ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ2): Συμβουλές που παρέχονται για την εκπλήρωση των απαιτήσεων, όπως έχουν καθοριστεί από τα κράτη μέλη, για την εφαρμογή του άρθρου 11§3 της οδηγίας πλαίσιο για τα νερά

3ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ3): Συμβουλές που παρέχονται για την εκπλήρωση των απαιτήσεων, όπως έχουν καθοριστεί από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή του άρθρου 55 του καν. (ΕΚ) 1107/2009, ιδίως όσον αφορά στη συμμόρφωση με τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που αναφέρονται στο άρθρο 14 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ

4ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ4): Συμβουλές στο γεωργικό τομέα σχετικά με δράσεις που μετριάζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και προωθούν την προσαρμογή της γεωργίας

5ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ5): Συμβουλές για την ορθή εφαρμογή των μέτρων 10 «Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα» και 11 «Βιολογική Γεωργία»

6ο πακέτο συμβουλών (ΠΣ6): Συμβουλές που αποσκοπούν στη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του γεωργικού προϊόντος.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι δικαιούχοι που επιλέγονται για την παροχή συμβουλών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες και να διαθέτουν ή να έχουν πρόσβαση σε:

- Κατάλληλους πόρους, υπό μορφή τακτικά εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου προσωπικού, πιστοποιημένου από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» (Μητρώο Γεωργικών Συμβούλων). Ειδικότερα κάθε δικαιούχος-πάροχος θα πρέπει να διαθέτει κατ' ελάχιστον δύο γεωπόνους που θα είναι σε θέση να καλύψουν συμβουλές σχετικά με τη φυτική και ζωική παραγωγή και ένα οικονομολόγο ή γεωργο-οικονομολόγο. Επίσης θα τεκμηριώνουν με πρωτόκολλα συνεργασίας ότι είναι σε θέση να καλύψουν τα απαιτούμενα πεδία συμβουλών, με ειδικούς συνεργάτες, για παράδειγμα κτηνίατρο στην περίπτωση που ο εν δυνάμει δικαιούχος δε διαθέτει μόνιμο κτηνίατρο. Ειδικά για το πεδίο των συμβουλών που άπτονται των επιστημονικών γνώσεων κτηνιάτρου, αυτό μπορεί να καλύπτεται από κτηνίατρο εκτροφής.
- Συμβουλευτική εμπειρία τουλάχιστον έξι μηνών από την εγγραφή στο Μητρώο Γεωργικών Συμβούλων και αξιοπιστία, όσον αφορά στα πεδία, στα οποία παρέχουν συμβουλές και αποδεικνύεται με την επιτυχή εκπλήρωση των στόχων των παρεχόμενων συμβουλών.
- Κατάλληλη υλικοτεχνική υποβολή και εξοπλισμό, όπως θα εξειδικευτεί στη σχετική πρόσκληση.

Τα ανωτέρω κριτήρια επιλεξιμότητας θα πρέπει να ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια παροχής συμβουλών και όχι μόνο τη στιγμή της αξιολόγησης.

Ορίζεται ως ασυμβίβαστη η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών με την εμπορία εισροών στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις καθώς και με άλλους όρους, που θα εξειδικευτούν στη σχετική πρόσκληση.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Οι δικαιούχοι θα επιλεγούν μέσω προσκλήσεων υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος και σχετικών προσφορών, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ανοιχτό σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με αντικειμενική διαδικασία, που θα αποκλείει υποψήφιους όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Οι συμμετέχοντες στη διαδικασία (εν δυνάμει πάροχοι) αντιμετωπίζονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, ενεργώντας με διαφάνεια και αναλογικό τρόπο.

Στην προσφορά, που θα υποβάλλεται από τον εν δυνάμει δικαιούχο θα αξιολογούνται:

- Η παρεχόμενη μεθοδολογία προσέγγισης της συγκεκριμένης ομάδας στόχου ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της, στο επιλεγέν χωρικό επίπεδο κάλυψης συμβουλών (για παράδειγμα σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, δημοτικής ενότητας, κ.λπ.)
- Περαιτέρω εξειδίκευση του προσωπικού, του εν δυνάμει παρόχου, σε συγκεκριμένα πεδία συμβουλών (πχ περιβαλλοντικά, κτηνιατρικά, οικονομικά) πέραν των ελάχιστων, που προσδιορίζονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας και αποδεικνύονται με μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους ή εξειδικευμένη ή/και πολυετή εμπειρία.
- Αρχή της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της αποτελεσματικής εφαρμογής των συμβουλευτικών υπηρεσιών της σύμβασης.

Μ 2.1: Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στο γεωργικό τομέα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Η παρεχόμενη μεθοδολογία προσέγγισης της συγκεκριμένης ομάδας στόχου ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της, στο επιλεγέν χωρικό επίπεδο κάλυψης συμβουλών (για παράδειγμα σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, δημοτικής ενότητας, κ.λπ.)	1.1	Χωρική προσέγγιση για την ενημέρωση της ομάδας στόχου (κάλυψη αγροτικών περιοχών της χωρικής ενότητας, συμπεριλαμβανομένων των ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών περιοχών)	Κάλυψη 100% αγροτικών περιοχών χωρικής ενότητας	6%	100
			Κάλυψη μέρους των αγροτικών περιοχών και όλων των ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών εντός αυτών		50
			Κάλυψη μέρους των αγροτικών περιοχών και μέρους των ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών εντός αυτών		30
			Κάλυψη μέρους των αγροτικών περιοχών και κανενός μέρους των ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών εντός αυτών		0
	1.2	Πληθυσμιακή προσέγγιση (εκτίμηση πλήθους που θα ενημερωθεί για τη δυνατότητα παροχής συμβουλών)	Ποσοστό $\geq 80\%$	4%	100
			$50\% \leq \text{Ποσοστό} < 80\%$		75
			$30\% \leq \text{Ποσοστό} < 50\%$		50
	1.3	Μέσα και τρόποι προσέγγισης της ομάδας στόχου, ώστε να ενημερωθεί για τη δυνατότητα παροχής συμβουλών (συναντήσεις, επισκέψεις, έντυπα, δημοσιεύσεις/MME, τεχνολογία επικοινωνίας) ¹	Διανομή εντύπων	2%	20
			Δημοσιεύσεις σε MME		20
			Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας		20
			Ενημερωτικές συναντήσεις/ημερίδες		20
			Άλλα μέσα και τρόποι		20

¹ Άθροιση μοριοδότησης: αν ο πάροχος χρησιμοποιεί όλα τα περιγραφόμενα μέσα και άλλα, λαμβάνει τη μέγιστη μοριοδότηση

	1.4	Αριθμός επισκέψεων κατ' έτος των ωφελούμενων που θα λάβουν συμβουλές πέραν των υποχρεωτικών (≥3) με εκτίμηση του αριθμού των παραγωγών που μπορούν να προσεγγιστούν	Αριθμός επισκέψεων ≥ 8	3%	100	
			5 < Αριθμός επισκέψεων < 8		80	
			3 < Αριθμός επισκέψεων ≤ 5		50	
	1.5	Χρήση εφαρμογών με ηλεκτρονικά μέσα (χρήση Η/Υ, κινητής τηλεφωνίας) στους ωφελούμενους που θα λάβουν συμβουλές που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα των συμβουλών		3%	NAI	100
					OXI	0
	1.6	Προβλεπόμενος αριθμός δράσεων στους ωφελούμενους που θα λάβουν συμβουλές, που σχετίζονται με την καινοτομία, όπως εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών, εφαρμογή αποτελεσμάτων έρευνας αλλά και ανατροφοδότηση της έρευνας με δεδομένα	Αριθμός ≥ 3	6%	100	
			1 < Αριθμός ≤ 3		50	
			Αριθμός ≥ 1		20	
	1.7	Συμμετοχή στην καταγραφή στο δίκτυο RICA, των στοιχείων των ωφελούμενων που θα λάβουν συμβουλές		3%	NAI	100
					OXI	0
	1.8	Καταγραφή και παροχή βασικών χαρακτηριστικών των χωρικών περιοχών ²	Πληθυσμιακά στοιχεία	3%	20	
			Βασικοί τομείς οικονομίας		20	
			Συμμετοχή πρωτογενή τομέα στην οικονομία		20	

² Στο παρόν κριτήριο ο εν δυνάμει πάροχος μπορεί να λάβει παραπάνω από μια τιμές, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			Προβλήματα της περιοχής		20
			Αναλυτικοί χάρτες που συμπεριλαμβάνουν και γεωφυσικά δεδομένα		20
2. Περαιτέρω εξειδίκευση του προσωπικού, του εν δυνάμει παρόχου, σε συγκεκριμένα πεδία συμβουλών (πχ περιβαλλοντικά, κτηνιατρικά, οικονομικά) πέραν των ελάχιστων, που προσδιορίζονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας και αποδεικνύονται με μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους ή εξειδικευμένη ή/και πολυετή εμπειρία	2.1	Περαιτέρω εκπαίδευση & εμπειρία (σε σχετικό αντικείμενο με το πεδίο ελάχιστο προσωπικού (2 γεωπόνοι ΠΕ & 1 οικονομολόγος/γεωργο-οικονομολόγος ΠΕ) του εν δυνάμει παρόχου κατά την υποβολή της πρότασης³	3 τουλάχιστον στελέχη με διδακτορικό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία	10%	100
			2 στελέχη με διδακτορικό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		65
			στέλεχος με διδακτορικό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		40
			3 στελέχη με διδακτορικό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		60
			2 στελέχη με διδακτορικό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		40
			1 στέλεχος με διδακτορικό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		20
			3 στελέχη με μεταπτυχιακό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		50
			2 στελέχη με μεταπτυχιακό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		30
			1 στέλεχος με μεταπτυχιακό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		15
			3 στελέχη με μεταπτυχιακό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		40
			2 στελέχη με μεταπτυχιακό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		20
			1 στέλεχος με μεταπτυχιακό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		10
			3 στελέχη με τουλάχιστον 2 έτη		30

³ Ο εν δυνάμει πάροχος μπορεί να αθροίζει σε παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			εμπειρία		
			2 στελέχη με τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		15
			1 στέλεχος με τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		5
			Στέλεχος με εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		0
	2.2	Περαιτέρω εκπαίδευση & εμπειρία (σε σχετικό αντικείμενο με το πεδίο συμβουλών) του επιπλέον του ελάχιστου προσωπικού (ΠΕ ή ΤΕ) του εν δυνάμει παρόχου κατά την υποβολή της πρότασης ⁴	Στέλεχος με διδακτορικό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία {Αριθμός συνεργατών με διδακτορικό και τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}	10%	30
			Στέλεχος με διδακτορικό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών {Αριθμός στελεχών με διδακτορικό και εμπειρία μικρότερη των 2 ετών} X {μοριοδότηση}		20
			Στέλεχος με μεταπτυχιακό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία {Αριθμός στελεχών με μεταπτυχιακό και τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}		15
			Στέλεχος με μεταπτυχιακό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών {Αριθμός στελεχών με μεταπτυχιακό και εμπειρία μικρότερη των 2 ετών} X {μοριοδότηση}		10
			Στέλεχος με τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία		5

⁴ Ο εν δυνάμει πάροχος μπορεί να αθροίζει σε παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			{Αριθμός στελεχών με τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}		
			Στέλεχος με εμπειρία μικρότερη των 2 ετών		0
			Κτηνίατρος		40
	2.3	Περαιτέρω εκπαίδευση & εμπειρία (σε σχετικό αντικείμενο με το πεδίο συμβουλών) των ειδικών εξωτερικών συνεργατών (ΠΕ ή ΤΕ) του εν δυνάμει παρόχου κατά την υποβολή της πρότασης ⁵	Συνεργάτης με διδακτορικό και τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία {Αριθμός συνεργατών με διδακτορικό και τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}	6%	30
			Συνεργάτης με διδακτορικό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών {Αριθμός συνεργατών με διδακτορικό και εμπειρία μικρότερη των 2 ετών} X {μοριοδότηση}		20
			Συνεργάτης με μεταπτυχιακό & τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία {Αριθμός συνεργατών με μεταπτυχιακό και τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}		15
			Συνεργάτης με μεταπτυχιακό & εμπειρία μικρότερη των 2 ετών {Αριθμός συνεργατών με μεταπτυχιακό και εμπειρία μικρότερη των 2 ετών} X {μοριοδότηση}		10
			Συνεργάτης με τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία {Αριθμός συνεργατών με		5

⁵ Ο εν δυνάμει πάροχος μπορεί να αθροίζει σε παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			τουλάχιστον 2 έτη εμπειρία} X {μοριοδότηση}		0	
			Συνεργάτης με εμπειρία μικρότερη των 2 ετών Στέλεχος με εμπειρία μικρότερη των 2 ετών			
	2.4	Αποδεδειγμένη εμπειρία στελεχών ή στελεχών του προσωπικού στην εφαρμογή συστημάτων ποιότητας	Στέλεχος/στελέχη (τουλάχιστον ένα) με τουλάχιστον 1 έτος εμπειρία	7%	100	
			Στέλεχος/στελέχη (όλα) με εμπειρία μικρότερη του 1 έτους		50	
	2.5	Προσωπικό (ΠΕ ή ΤΕ) του εν δυνάμει παρόχου με κάρτα ανεργίας τους τελευταίους 6 μήνες πριν την υποβολή της πρότασης	Ένα ή περισσότερα στελέχη με κάρτα ανεργίας τους τελευταίους 6 μήνες πριν την υποβολή της πρότασης	5%	NAI	100
					OXI	0
3. Αρχή της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της αποτελεσματικής εφαρμογής των συμβουλευτικών υπηρεσιών της σύμβασης	3.1	Δράσεις και μέσα (πληροφορικής κ.ά.) που θα χρησιμοποιηθούν για την καταγραφή της συμβουλής και των αποτελεσμάτων της ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος μη υλοποίησής της	Αριθμός δράσεων & μέσων > 2	8%	100	
			Αριθμός δράσεων & μέσων >= 1		50	
	3.2	Διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση ανεπαρκών αποτελεσμάτων συμβουλής		1%	NAI	100
					OXI	0
	3.3	Δυνατότητα παροχής συνεχούς βοήθειας και άμεσης επικοινωνίας (helpdesk)		1%	NAI	100
					OXI	0
	3.4	Εγγύτητα εν δυνάμει παρόχου προς τους συμβουλευόμενους	Ο εν δυνάμει πάροχος είναι εγκατεστημένος στο χωρικό επίπεδο των συμβουλευόμενων	22%	100	
			Ο εν δυνάμει πάροχος είναι		0	

			εγκατεστημένος εκτός του χωρικού επιπέδου των συμβουλευόμενων		
--	--	--	---	--	--

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	54 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>54 (% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Υπομέτρο 2.3: Επιμόρφωση των γεωργικών συμβούλων

Η πιστοποίηση των γεωργικών συμβούλων προϋποθέτει μια βασική κατάρτιση όλων των μελών του Μητρώου Γεωργικών Συμβούλων, η οποία θα πραγματοποιείται από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ».

Για τη συνεχή βελτίωση του Συστήματος Παροχής Συμβουλών και τελικά των παρεχόμενων συμβουλών, είναι απαραίτητη η συνεχιζόμενη επιμόρφωση των συμβούλων. Ως εκ τούτου είναι απαραίτητη η στήριξη φορέων που παρέχουν τη σχετική υπηρεσία.

Η επιμόρφωση που παρέχεται από τον/τους επιλεγμένους παρόχους επιμόρφωσης των συμβούλων, δύναται να είναι:

- Επιμόρφωση στα πεδία των παρεχόμενων συμβουλών του υπομέτρου 2.1, όπου υπάρξει ανάγκη,
- Συνεχιζόμενης επιμόρφωση, η οποία θα πραγματοποιείται τουλάχιστον μια φορά κάθε τρία χρόνια, βάσει των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της διαδικασίας παροχής συμβουλών και τις διαπιστωμένες ανάγκες των δομών παροχής συμβουλών καθώς επίσης και όταν ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του υπομέτρου κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη για επιμόρφωση (αφορά κυρίως στις περιπτώσεις έκδοσης νέων κανονιστικών διατάξεων, θεμάτων που προκύπτουν σε σχέση με το επιχειρηματικό πλαίσιο, τη φυτοπροστασία, την ανταγωνιστικότητα, το περιβάλλον, τα νερά, την ενέργεια, τη διαχείριση αποβλήτων, την εισαγωγή νέων τεχνικών παραγωγής και καινοτομιών καθώς και των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ του υπομέτρου 16.1 του ΠΑΑ 2014-2020, κ.λπ.).

Όροι Επιλεξιμότητας

- Εμπειρία στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων ή/και μεταπτυχιακών προγραμμάτων, καθώς και στη σύνταξη εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. υποβολή καταλόγου έργων που έχουν εκτελεστεί την τελευταία 5ετία, παρουσίαση έργων με συνάφεια αντικειμένου (στη θεματολογία) με το ζητούμενο έργο κ.α.)
- Τεχνικές επαγγελματικές ικανότητες: επαρκές σε πλήθος και εμπειρία ανθρώπινο Κτηριακή υποδομή και εξοπλισμός (δήλωση του υποψήφιου ανάδοχου για τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό, που θα διαθέσει ή έχει πρόσβαση για την εκτέλεση του έργου)

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Μεθοδολογική προσέγγιση και μέσα για την υλοποίηση του έργου, βάσει των χωρικών και θεματικών ιδιαιτεροτήτων
- Περιγραφή εργασιών και προσδιορισμός παραδοτέων
  - Ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες και καθορισμός παραδοτέου κάθε δραστηριότητας
  - Τεκμηρίωση τρόπου διασφάλισης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς του εκπαιδευτικού υλικού καθώς και η δυνατότητα παροχής στους εκπαιδευόμενους, πρόσβασης σε εκπαιδευτικό υλικό μέσω διαδικτύου
  - Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών, σε σχέση με τους διατιθέμενους ανθρώπινους πόρους για το σκοπό αυτό.
- Οργάνωση, λειτουργία και αξιοποίηση της Ομάδας Έργου

Αναλυτική περιγραφή της δομής, της οργάνωσης και του τρόπου διοίκησης του έργου.

M2.3: Επιμόρφωση γεωργικών συμβούλων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Μεθοδολογική προσέγγιση και μέσα για την υλοποίηση του έργου, βάσει των χωρικών και θεματικών ιδιαιτεροτήτων	1.1	Σαφήνεια και πληρότητα της προσφοράς (Αναλυτική περιγραφή εμπειρίας, προσόντων πλήθους ανθρώπινου δυναμικού, κτηριακών υποδομών, τεχνολογικού εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού εν δυνάμει παρόχου, με βάση τις απαιτήσεις της προκήρυξης)	Πολύ καλή περιγραφή και πληρότητα προσφοράς	5%	100	
			Καλή περιγραφή και πληρότητα προσφοράς		75	
			Μέτρια περιγραφή και πληρότητα προσφοράς		50	
	1.2	Σαφήνεια, πληρότητα και αποτελεσματικότητα της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου (Ανάλυση μεθόδου εκπαίδευσης και μέτρα εγγύησης ποιότητας ξεχωριστά για κάθε πακέτο συμβουλών)	Πολύ καλή τεκμηρίωση σύνδεση της μεθόδου εκπαίδευσης για κάθε πακέτο συμβουλών	20%	100	
			Καλή τεκμηρίωση σύνδεση της μεθόδου εκπαίδευσης για κάθε πακέτο συμβουλών		75	
			Μέτρια τεκμηρίωση σύνδεση της μεθόδου εκπαίδευσης για κάθε πακέτο συμβουλών		50	
	1.3	Δυνατότητα εν δυνάμει παρόχου για e-learning,		5%	NAI	100
					OXI	0
2. Περιγραφή εργασιών και προσδιορισμός παραδοτέων	2.1	Ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες και καθορισμός παραδοτέου κάθε δραστηριότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του υποψήφιου ανάδοχου (Αξιολογείται ο βαθμός	Πολύ καλή ανάλυση	20%	100	
			Καλή Ανάλυση		75	

		ανάλυσης, τόσο στον επιμερισμό των δραστηριοτήτων, ανά χωρική και θεματική ενότητα, όσο και στο περιεχόμενο των παραδοτέων)	Μέτρια ανάλυση		50	
	2.2	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών, σε σχέση με τους διατιθέμενους ανθρώπινους πόρους για το σκοπό αυτό (Αναλυτικό χρονοδιάγραμμα, κατανομή εκπαιδευτών σε σχέση με τον εκτιμώμενο αριθμό εκπαιδευόμενων)	10%	NAI	100	
				OXI	0	
3. Οργάνωση, λειτουργία και αξιοποίηση της Ομάδας Έργου ⁶	3.1	Δομή, οργάνωση και τρόπος διοίκησης του έργου	15%	max 100		
	3.2	Κατανομή αρμοδιοτήτων των στελεχών	10%	max 100		
	3.3	Ρεαλιστική προσέγγιση των ανθρωποωρών απασχόλησης των στελεχών της ομάδας έργου	15%	max 100		

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(30% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁶ Όπως θα καθοριστεί στη σχετική πρόσκληση

M03: Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων & τροφίμων

Η πολιτική για την ποιότητα αποτελεί θεμελιώδες συστατικό στοιχείο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και σημαντική ευκαιρία για τα Ελληνικά γεωργικά προϊόντα. Η διασφάλιση και των δύο συστατικών της «ποιότητας» ταυτόχρονα, δηλαδή επιθυμητές ιδιότητες και επιθυμητός όγκος προς διάθεση, αποτελεί το κύριο αντικείμενο για την οργάνωση της παραγωγής προς την ανταγωνιστικότητα.

Υπομέτρο 3.1: Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας

Το παρόν υπομέτρο στοχεύει:

- Στην υποστήριξη της αύξησης της αξίας του γεωργικού προϊόντος στις αγροτικές περιοχές, μέσω της πιστοποίησης βάσει αναγνωρίσιμων από τον καταναλωτή προτύπων, στη δημιουργία συνθηκών για την διασφάλιση υψηλών επιδόσεων ποιότητας για τα προϊόντα με έμφαση στο συνδυασμό με εμπορεύσιμη ποσότητα καθώς και στην καλύτερη πρόσβαση των πρωτογενών παραγωγών στην αγορά με την αύξηση της αξιοπιστίας των ομάδων των παραγωγών ως σταθερών προμηθευτών πιστοποιημένου ποιοτικού προϊόντος με αποδεικνυόμενα επιθυμητά χαρακτηριστικά.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Προϊόντα προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ) ή προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ)
- Προϊόντα που έχουν καταχωρηθεί στον αμπελο-οινικό τομέα σύμφωνα με τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της ΕΕ.
- Προϊόντα με ένδειξη «προϊόν ορεινής παραγωγής».
- Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σύμφωνα με το πρότυπο AGRO 2-1/2-2
- Βαμβάκι με σήμανση ECOLABEL σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 66/2010
- Βιολογικά προϊόντα που πληρούν τους όρους του Καν. (ΕΚ) 834/2007
- Κρέας πουλερικών και τα αυγά ορνίθων, βάσει των Καν. (ΕΚ) 543/2008 και Καν. (ΕΚ) 589/2008
- Βόειο κρέας σύμφωνα με την Υ.Α. 290788/15.04.08 (ΦΕΚ 712/Β'/23.04.08).
- Προϊόντα παραχθέντα σύμφωνα με το πρότυπο AGRO 3
- Προϊόντα παραχθέντα σύμφωνα με το πρότυπο AGRO 7.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Δικαιούχοι που υποβάλουν αίτηση ενίσχυσης για παραγωγή πιστοποιημένων βιολογικών ΠΟΠ προϊόντων ή πιστοποιημένων βιολογικών ΠΓΕ προϊόντων.
- Ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών ή μεμονωμένοι αγρότες που δημιουργούν ή συμμετέχουν σε ομάδες και οργανώσεις παραγωγών.
- Δικαιούχοι που υποβάλουν φάκελο υποψηφιότητας σε μέτρα του ΠΑΑ 2014 – 2020 τα οποία αφορούν επενδυτικές δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα (σχέδια βελτίωσης) ή δραστηριότητες στον τομέα της μεταποίησης, συμμετοχή στο μέτρο των νέων αγροτών ή του M11 «Βιολογική Γεωργία».
- Δικαιούχοι που δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

Μ 3.1: Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δικαιούχοι που υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης για παραγωγή πιστοποιημένων βιολογικών ΠΟΠ προϊόντων ή πιστοποιημένων βιολογικών ΠΓΕ προϊόντων	1.1	Πιστοποιημένα βιολογικά ΠΟΠ προϊόντα / πιστοποιημένα βιολογικά ΠΓΕ προϊόντα	40%	100
		Πιστοποιημένα κτηνοτροφικά προϊόντα (κρέας πουλερικών/αυγά ορνίθων, βόειο κρέας, AGRO 3, Agro-7)		80
		Προϊόντα ΠΟΠ ή ΠΓΕ ή Ορεινής Παραγωγής		75
		Βιολογικά προϊόντα, Agro-2, Ecolabel		70
2. Ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών ή μεμονωμένοι αγρότες που δημιουργούν ή συμμετέχουν σε ομάδες και οργανώσεις παραγωγών	2.1	Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι αναγνωρισμένη ομάδα/οργάνωση παραγωγών	35%	80
		Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι μέλος ομάδας/οργάνωσης παραγωγών με καθετοποιημένη δραστηριότητα παραγωγής τυποποιημένου τελικού προϊόντος		60
		Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι μέλος ομάδας παραγωγών που εφαρμόζουν κοινό σύστημα ποιότητας στο πλαίσιο συμβολαιακής παραγωγής		40
		Ο υποψήφιος δικαιούχος συμμετέχει σε βραχεία αλυσίδα εφοδιασμού ή είναι μέλος τυπικής ή άτυπης ομάδας παραγωγών που εφαρμόζουν κοινό σύστημα ποιότητας με σκοπό την από κοινού διάθεση του προϊόντος τους προς ως πρώτη ύλη μεταποίησης		20
	Όπου η εντασσόμενη δραστηριότητα αφορά ζωική παραγωγή ή ζωοτροφές, στη βαθμολογία του κριτηρίου προστίθενται επιπλέον 20 μόρια			

3. Δικαιούχοι που υποβάλλουν φάκελο υποψηφιότητας σε μέτρα ΠΑΑ 2014-2020 τα οποία αφορούν επενδυτικές δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα (σχέδια βελτίωσης) ή δραστηριότητες στον τομέα της μεταποίησης ή συμμετοχή στο μέτρο των νέων αγροτών ⁷	3.1	Συμμετοχή στον τομέα μεταποίησης (M4.2) ή συμμετοχή σε περισσότερα από ένα μέτρα (μεταποίηση ή/και σχέδια βελτίωσης ή/και νέοι αγρότες)	10%	100	
		Συμμετοχή στα σχέδια βελτίωσης (M4.1) ή στο μέτρο των νέων αγροτών (M6.1)		50	
4. Δικαιούχοι που δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές	4.1	Δραστηριοποίηση σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές	10%	100	
		Δραστηριοποίηση σε νησιωτικές ή ορεινές περιοχές		50	
5. Δικαιούχοι του Μέτρου 11 "Βιολογική Γεωργία" ⁸	5.1	Δικαιούχοι του Μέτρου 11 «Βιολογική Γεωργία» που εντάσσονται στο παρόν Μέτρο για τον ίδιο κλάδο παραγωγής	5%	ΝΑΙ	100
				ΟΧΙ	0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(30% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁷ Για την βαθμολόγηση του κριτηρίου, αποτελεί προϋπόθεση η έκδοση των σχετικών προκηρύξεων. Επιπλέον συμπεριλαμβάνονται οι συνεχιζόμενες Πράξεις που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, ως ανειλημμένες υποχρεώσεις

⁸ Για την βαθμολόγηση του κριτηρίου, αποτελεί προϋπόθεση η έκδοση των σχετικών προκηρύξεων

Υπομέτρο 3.2: Στήριξη για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά

Στο πλαίσιο του υπομέτρου παρέχεται ενίσχυση για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης, όσον αφορά προϊόντα καλυπτόμενα από τα συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη δραστηριοτήτων πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά, οι οποίες αφορούν προϊόντα καλυπτόμενα από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Οι δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που είναι επιλέξιμες για στήριξη είναι εκείνες που προορίζονται να ενθαρρύνουν τους καταναλωτές να αγοράζουν γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα καλυπτόμενα από σύστημα ποιότητας που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου.
- Μόνο οι δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης στην εσωτερική αγορά είναι επιλέξιμες για στήριξη. Οι εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να είναι σύμφωνες με το κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο, καθώς και το εθνικό θεσμικό πλαίσιο του κράτους μέλους στο οποίο αυτές πραγματοποιούνται.
- Οι δραστηριότητες αυτές δεν πρέπει να ενθαρρύνουν τους καταναλωτές να αγοράσουν ένα προϊόν λόγω της ιδιαίτερης προέλευσής του, με εξαίρεση τα προϊόντα που καλύπτονται από τις εθνικές ή ενωσιακές γεωγραφικές ενδείξεις και ονομασίες προέλευσης και κρασιά ποιότητας που παράγονται σε καθορισμένες περιοχές. Η προέλευση ενός προϊόντος μπορεί, εντούτοις, να αναφέρεται, υπό την προϋπόθεση ότι η αναφορά στην προέλευση είναι δευτερεύουσα ως προς το κύριο μήνυμα.
- Δραστηριότητες που σχετίζονται με την προώθηση των εμπορικών σημάτων δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη. Παρ' όλα αυτά, τα εμπορικά σήματα των προϊόντων ενδέχεται να είναι ορατά κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων και σε υλικό ενημέρωσης και προώθησης που παρέχεται, υπό την αίρεση ότι η αναφορά των εμπορικών σημάτων των προϊόντων είναι υποδεέστερη σε σχέση με το βασικό μήνυμα.
- Όσον αφορά τις δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης θα πρέπει να γίνεται πάντα σαφής αναφορά στις εφαρμοστέες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση αλκοολούχων ποτών και τον κίνδυνο της κατάχρησης οινοπνεύματος.
- Από το παρόν υπομέτρο εξαιρείται ο τομέας του οίνου.
- Δεν παρέχεται ενίσχυση για δαπάνες πληροφόρησης και προώθησης που αφορούν εθελοντικά συστήματα ποιότητας.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Δικαιούχοι που υποβάλουν αίτηση ενίσχυσης για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης πιστοποιημένων βιολογικών ΠΟΠ ή ΠΓΕ προϊόντων.
- Δικαιούχοι του μέτρου 9 «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών» του ΠΑΑ 2014-2020.
- Δικαιούχοι που δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές

Μ3.2: Στήριξη για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δικαιούχοι που υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης πιστοποιημένων βιολογικών ΠΟΠ προϊόντων ή πιστοποιημένων βιολογικών ΠΓΕ προϊόντων	1.1	Πιστοποιημένα βιολογικά ΠΟΠ προϊόντα / πιστοποιημένα βιολογικά ΠΓΕ προϊόντα	60%	80
		Πιστοποιημένα κτηνοτροφικά προϊόντα (κρέας πουλερικών/αυγά ορνίθων, βόειο κρέας, AGRO 3, Agro-7)		50
		Προϊόντα ΠΟΠ ή ΠΓΕ ή Ορεινής Παραγωγής		40
		Βιολογικά προϊόντα, Agro-2, Ecolabel		30
	Στις περιπτώσεις όπου η ομάδα δραστηριοποιείται στον κτηνοτροφικό τομέα, στη βαθμολογία του κριτηρίου προστίθενται επιπλέον 20 μόρια			
2. Δικαιούχοι του Μέτρου 9 "Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών" του ΠΑΑ 2014-2020	2.1	Ομάδα-δικαιούχος του Μέτρου 9 ⁹	25%	100
		Άλλη επίσημα αναγνωρισμένη ομάδα/οργάνωση		80
		Άλλες περιπτώσεις ομάδων με καθετοποιημένη δραστηριότητα παραγωγής τυποποιημένου τελικού προϊόντος ή όπου στην ομάδα περιλαμβάνεται και η συνεργαζόμενη μονάδα μεταποίησης		60
3. Δικαιούχοι που δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές	3.1	Δραστηριοποίηση σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές	15%	100
		Δραστηριοποίηση σε νησιωτικές περιοχές ή ορεινές περιοχές		50

⁹ Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου, αποτελεί προϋπόθεση η έκδοση των σχετικών προκηρύξεων

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>(30% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Μ04: Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού

Το Μέτρο «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού» αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (ΠΑΑ) αφού καλύπτει ένα πολύ μεγάλο φάσμα των ιδιωτικών επενδύσεων του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα της Χώρας αλλά και την κατασκευή βασικών δημόσιων υποδομών όπως εγγειοβελτιωτικών έργων, έργα πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, οδικό δασικό δίκτυο αλλά και την υλοποίηση μη παραγωγικών επενδύσεων σε υποδομές που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων.

Υπομέτρο 4.1: Στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Δράση 4.1.1: Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης

Όπως καταδεικνύεται και από τη SWOT προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που συνδέονται κυρίως με τον τομέα των οπωροκηπευτικών, της αιγο-προβατοτροφίας και την παραγωγή ζωοτροφών.

Η στήριξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που στρέφονται κυρίως προς τα ποιοτικά γεωργικά προϊόντα θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά τους και θα διευκολύνει την είσοδό τους σε νέες αγορές ικανοποιώντας τις νέες διατροφικές απαιτήσεις των καταναλωτών. Παράλληλα θα ενισχυθεί σε ικανοποιητικό βαθμό το εισόδημα των δικαιούχων και θα υπάρξει συμβολή στην διατήρηση και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η αναδιάρθρωση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με την καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών και τη χρήση των ιδιο-παραγόμενων ζωοτροφών θα συμβάλλει στη μείωση του κόστους παραγωγής ζωικών προϊόντων αυξάνοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης ενώ η αναδιάρθρωση με κατεύθυνση σε καλλιέργειες ανθεκτικές ή προσαρμοσμένες στην κλιματική αλλαγή θα συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα και την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Όροι Επιλεξιμότητας

Για φυσικά και νομικά πρόσωπα:

- Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις να έχουν οικονομικό μέγεθος σε όρους τυπικής απόδοσης μεγαλύτερο από 8.000 €
- Οι εν δυνάμει δικαιούχοι να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και να μην είναι συνταξιούχοι

Για συλλογικά σχήματα αγροτών:

- Να είναι εγγεγραμμένοι και ενήμεροι στο μητρώο, το οποίο ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Να έχουν 3 τελευταίες χρήσεις με κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 30.000 €. Σε περίπτωση μη ύπαρξης τριών χρήσεων, θεωρούνται νεοσύστατα και καθίστανται επιλέξιμα.

Οι επενδύσεις πρέπει να:

- συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές της Ένωσης που ισχύουν για τα γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανόμενης της εργασιακής ασφάλειας, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, με εξαίρεση τις υλοποιούμενες από νέους γεωργούς για τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για 24 μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία εγκατάστασης.
- πραγματοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης
- μην έχουν συγχρηματοδοτηθεί από άλλη πηγή

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής και αφορούν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα είναι οι εξής:

- παραγωγικός προσανατολισμός της εκμετάλλευσης (προτεραιότητα θα δίνεται σε στην αιγο-προβατοτροφία, στα οπωροκηπευτικά και στην παραγωγή ζωοτροφών και σε καλλιέργειες ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή)
- οικονομικό μέγεθος (προτεραιότητα θα δίνεται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με τυπική απόδοση μεταξύ 8.000 και 25.000)
- δυναμική της εκμετάλλευσης
- αύξηση της παραγωγικότητας εργασίας
- αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων
- εισαγωγή / χρήση καινοτομίας
- συμμετοχή σε κλάδους που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιοτεροτήτων και αναγκών της κάθε Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα αλλά και τις RIS3
- είδος επενδυτικής δαπάνης

Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής και αφορούν σε συλλογικά σχήματα είναι οι εξής:

- παραγωγικός προσανατολισμός (προτεραιότητα θα δίνεται στην αιγο-προβατοτροφία, στα οπωροκηπευτικά και στην παραγωγή ζωοτροφών και σε καλλιέργειες ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή)
- οικονομικό μέγεθος
- δυναμική του συλλογικού σχήματος
- αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων
- εισαγωγή / χρήση καινοτομίας
- συμμετοχή σε κλάδους που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιοτεροτήτων και αναγκών της κάθε Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα αλλά και τις

Μ 4.1.1: Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης
(ΦΥΣΙΚΑ & ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Προσανατολισμός της εκμετάλλευσης	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός της παραγωγικής δυναμικότητας της υφιστάμενης εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας που προέρχεται από την αιγο-προβατοτροφία ή/και την παραγωγή οπωροκηπευτικών ή /και την παραγωγή ζωοτροφών ή/και την καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή σε σχέση με τη συνολική παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (≥ 60%)	12%	60-100
	1.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός της παραγωγικής δυναμικότητας της υφιστάμενης εκμετάλλευσης σε συστήματα ποιότητας	Εκμεταλλεύσεις με πιστοποίηση βιολογικών ή/και ενωσιακών/εθνικών/λοιπών συστημάτων ποιότητας για παραγωγή άνω του 50% της συνολικής Τυπικής Απόδοσης	5%	100
			Εκμεταλλεύσεις με παραγωγή γεωργικών προϊόντων ΠΟΠ & ΠΓΕ για παραγωγή άνω του 50% της συνολικής Τυπικής Απόδοσης		70
2. Οικονομικό μέγεθος	2.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης σε όρους τυπικής απόδοσης	Οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης μεταξύ 8.000 και 15.000€ σε όρους τυπικής απόδοσης	5%	70
			Οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης μεταξύ 15.001 και 25.000€ σε όρους τυπικής απόδοσης		100

			Οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης μεταξύ 25.001 και 40.000€ σε όρους τυπικής απόδοσης		50
	2.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται η συσχέτιση του οικονομικού μεγέθους της εκμετάλλευσης, σε όρους τυπικής απόδοσης, με το ύψος των αιτούμενων επενδύσεων και βαθμολογούνται οι προτάσεις που προσαρμόζονται καλύτερα στο υφιστάμενο οικονομικό μέγεθος	Εκμεταλλεύσεις με παραγωγική δυναμικότητα: α) έως και 15.000 € που το ύψος των αιτούμενων επενδύσεων δεν ξεπερνά τα 60.000 € ή β) πάνω από 15.000 € που το σύνολο των αιτούμενων επενδύσεων δεν ξεπερνούν 4πλάσιο της παραγωγικής δυναμικότητας	15%	100
3. Δυναμική της εκμετάλλευσης	3.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυνατότητα υλοποίησης του αιτούμενου επενδυτικού σχεδίου (βαθμολογείται αθροιστικά)	Τεκμηριωμένη ικανότητα κάλυψης τουλάχιστον του 20% του αιτούμενου προϋπολογισμού κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης	13%	40
			Φορολογική και ασφαλιστικές ενημερότητες (για είσπραξη χρημάτων) χωρίς παρακρατούμενες οφειλές		20
			Ύπαρξη αδειών απαραίτητων για την υλοποίηση κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης		10

			Υπαρξη κερδοφορίας κατά τις 3 τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις (μέσος όρος 3ετίας) προ αποσβέσεων και φόρων		20
			Τα ακίνητα επί των οποίων χωροθετούνται οι επενδύσεις σε κτηριακές εγκαταστάσεις είναι ιδιόκτητα και απαλλαγμένα βαρών		10
	3.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυναμική του δικαιούχου (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Ενταγμένος στο πρόγραμμα των νέων αγροτών της προκήρυξης του 2014	8%	100
			Έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στο μέτρο 6.1 η οποία έχει καταταχθεί στους πίνακες των δικαιούχων ή των επιλαχόντων		
			Επαγγελματική εμπειρία στη γεωργία: - Φυσικά Πρόσωπα: εμπειρία άνω των 5 ετών και ηλικία έως και 45 ετών - Νομικά Πρόσωπα: εμπειρία άνω των 5 ετών		
	3.3	Αξιολογείται και βαθμολογείται το επίπεδο εκπαίδευσης του δικαιούχου (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Εκπαίδευση: Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών Γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 3, 4, 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	5%	70
			Εκπαίδευση: Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών Γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 6, 7, 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων		100

4. Είδος επενδυτικής δαπάνης	4.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η κατηγορία επενδυτικών δαπανών (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Επενδύσεις σε σταβλικές εγκαταστάσεις – ίδρυση / επέκταση / εκσυγχρονισμός (άνω του 30% του συνόλου του εγκεκριμένου προϋπολογισμού)	8%	100
			Επενδύσεις σε εγκατάσταση νέων φυτειών (άνω του 10% του συνόλου του εγκεκριμένου προϋπολογισμού)		100
			Επενδύσεις σε θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις φυτικής (άνω του 30% του συνόλου του εγκεκριμένου προϋπολογισμού)		100
5. Αύξηση της παραγωγικότητας της χρησιμοποιούμενης ανθρώπινης εργασίας	5.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η αύξηση της παραγωγικότητας της ανθρώπινης εργασίας (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Αύξησης του δείκτη τυπική απόδοση/MAE πάνω από 20%	5%	100
			Επενδύσεις σε συγκεκριμένο εξοπλισμό στη ζωική παραγωγή		
6. Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων	6.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η εισαγωγή επενδύσεων που αναβαθμίζουν ποιοτικά την παραγωγή	Επενδύσεις που αφορούν εγκαταστάσεις ή/και εξοπλισμό για την προετοιμασία ή/και συσκευασία ή/και πρώτη πώληση της παραγωγής (άνω του 20% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού)	5%	100
7. Εισαγωγή/χρήση καινοτομίας	7.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η ενσωμάτωση καινοτομίας στην	Ποσοστό (%) των καινοτόμων επενδύσεων επί του συνόλου των αιτούμενων επενδύσεων Ποσοστό καινοτόμων επενδύσεων $\geq$	5%	0-100

		εκμετάλλευση	20% βαθμολογείται με 100 μόρια και τα μόρια μειώνονται γραμμικά έως ποσοστού καινοτόμων επενδύσεων 2% που βαθμολογείται με 10 μόρια.		
8. Συμμετοχή σε κλάδους που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων και αναγκών της κάθε Περιφέρειας	8.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η συμμετοχή σε κλάδους (στην υφιστάμενη κατάσταση) που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων και αναγκών της κάθε Περιφέρειας λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα αλλά και τις στρατηγικές RIS3¹⁰	Περιφερειακή Επιλογή (1)	14%	60-100
			Περιφερειακή Επιλογή (2)		60-100
			Περιφερειακή Επιλογή (3)		60-100

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ X ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί

¹⁰ Η συμμετοχή σε κλάδους προτεραιότητας αξιολογείται βάσει της υφιστάμενης παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση-TA), όταν αυτή είναι $\geq 60\%$ της TA του συνόλου της εκμετάλλευσης, που αφορά στους ακόλουθους συνδυασμούς:

- Η TA προκύπτει αθροιστικά από τους τομείς προτεραιότητας (επιλέγονται έως τρεις τομείς προτεραιότητας, ανά περιφερειακή επιλογή), βάσει των περιφερειακών στρατηγικών ή στρατηγικών RIS3
- Η TA αφορά σε προϊόντα:
  - πιστοποιημένα ως βιολογικά,
  - ολοκληρωμένης διαχείρισης,
  - ΠΟΠ/ΠΓΕ

Επισημαίνεται ότι δεν αθροίζονται οι βαθμολογίες των τριών περιφερειακών επιλογών.

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	45 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>(45% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Μ 4.1.1: Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης
(ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Προσανατολισμός του συλλογικού σχήματος	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο παραγωγικός προσανατολισμός του συλλογικού σχήματος στους τομείς προτεραιότητας βάσει του κύριου καταστατικού σκοπού (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Κύριος καταστατικός σκοπός Α- βάθμιου φορέα η αιγο-προβατοτροφία	5%	100
			Κύριος καταστατικός σκοπός Α- βάθμιου φορέα τα οπωροκηπευτικά		100
			Κύριος καταστατικός σκοπός Α- βάθμιου φορέα οι ζωοτροφές		100
			Κύριος καταστατικός σκοπός Α- βάθμιου φορέα τα ανθεκτικά φυτά στην κλιματική αλλαγή		100
			Ενώσεις συλλογικών φορέων (π.χ. ΕΑΣ, κ.λπ. εκτός Α-βαθμίων)		100
	1.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός της παραγωγικής δυναμικότητας των μελών Α-βάθμιων φορέων στους τομείς προτεραιότητας	Ποσοστό (%) του κύκλου εργασιών από τη διάθεση προϊόντων παραγωγής μελών επί του συνολικού κύκλου εργασιών (άνω του 50%) - αιγο-προβατοτροφία	10%	50-100
			Ποσοστό (%) του κύκλου εργασιών από τη διάθεση προϊόντων παραγωγής μελών επί του συνολικού κύκλου εργασιών (άνω του 50%) - οπωροκηπευτικά		50-100
			Ποσοστό (%) του κύκλου εργασιών από τη διάθεση προϊόντων παραγωγής μελών επί του συνολικού κύκλου εργασιών (άνω του 50%) - ζωοτροφές		50-100

			Ποσοστό (%) του κύκλου εργασιών από τη διάθεση προϊόντων παραγωγής μελών επί του συνολικού κύκλου εργασιών (άνω του 50%) - φυτά ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή		50-100
	1.3	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός του συλλογικού σχήματος σε ποιοτικά προϊόντα (υφιστάμενη) (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	Συλλογικό σχήμα βιολογικής κατεύθυνσης	5%	100
			Συλλογικό σχήμα ΠΟΠ & ΠΓΕ		70
	1.4	Αξιολογείται και βαθμολογείται η εισαγωγή επενδύσεων στους τομείς προτεραιότητας	Επενδύσεις στους τομείς: αιγοπροβατοτροφία, οπωροκηπευτικά, ζωοτροφές και ανθεκτικά φυτά στην κλιματική αλλαγή	5%	100
2. Οικονομικό μέγεθος συλλογικού σχήματος	2.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος του συλλογικού σχήματος	Ετήσιος κύκλος εργασιών μεταξύ 500.000 και 1.500.000€ (μέσος όρος τριετίας)	5%	50
			Ετήσιος κύκλος εργασιών μεταξύ 1.500.001 και 5.000.000€ (μέσος όρος τριετίας)		100
			Ετήσιος κύκλος εργασιών άνω των 5.000.001 € (μέσος όρος τριετίας)		70
	2.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται η σχέση του τακτικού αποθεματικού με τις υποχρεωτικές μερίδες των μελών του	Τα σχηματισμένα τακτικά αποθεματικά καλύπτουν το συνολικό ποσό των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του συλλογικού σχήματος κατόχου του ΑΦΜ	9%	100

	2.3	Αξιολογείται και βαθμολογείται η συσχέτιση του οικονομικού μεγέθους με το ύψος των αιτούμενων επενδύσεων	Το σύνολο των αιτούμενων επενδύσεων δεν ξεπερνά το 4πλάσιο των ιδίων κεφαλαίων (μέσος όρος τριετίας) του συλλογικού σχήματος κατόχου του ΑΦΜ	15%	100
3. Δυναμική συλλογικού σχήματος	3.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυνατότητα υλοποίησης του αιτούμενου επενδυτικού σχεδίου από το συλλογικό σχήμα (βαθμολογείται αθροιστικά)	Τεκμηριωμένη ικανότητα κάλυψης τουλάχιστον του 20% του αιτούμενου προϋπολογισμού κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης	17%	20
			Υπαρξη αδειών απαραίτητων για την υλοποίηση κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης		10
			Τα ακίνητα επί των οποίων χωροθετούνται οι επενδύσεις σε κτηριακές εγκαταστάσεις είναι ιδιόκτητα και απαλλαγμένα βαρών		10
			Υπαρξη κερδοφορίας κατά τις 3 τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις (μέσος όρος 3ετίας) προ αποσβέσεων και φόρων		10
			Φορολογική και ασφαλιστικές ενημερότητες (για είσπραξη χρημάτων) χωρίς παρακρατούμενες οφειλές		10
			Πιστοποιημένος φορέας κατά ISO 9001 ή/και ISO 22000		10
			Υπαρξη εμπορικών σημάτων (Αναγνωρισιμότητα προϊόντων)		5

			Ποσοστό (%) δαπανών προβολής & προώθησης επί του κύκλου εργασιών (μέσος όρος τριετίας άνω του 1%)		5
			Ομάδες και οργανώσεις του άρθρου 27 του Καν. 1305/2013		20
4. Αύξηση της προστιθέμενης αξίας της παραγωγής	4.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η εισαγωγή επενδύσεων που αναβαθμίζουν ποιοτικά την παραγωγή	Επενδύσεις που αφορούν εγκαταστάσεις ή/και εξοπλισμό για την προετοιμασία ή/και συσκευασία ή/και πρώτη πώληση της παραγωγής (άνω του 30% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού)	10%	100
5. Εισαγωγή / χρήση καινοτομίας	5.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η ενσωμάτωση καινοτομίας στην προτεινόμενη επένδυση	Ποσοστό (%) των καινοτόμων επενδύσεων επί του συνόλου των αιτούμενων επενδύσεων. Ποσοστό καινοτόμων επενδύσεων $\geq 20\%$ βαθμολογείται με 100 μόρια και τα μόρια μειώνονται γραμμικά έως ποσοστού καινοτόμων επενδύσεων 2% που βαθμολογείται με 10 μόρια.	5%	0-100
6. Συμμετοχή σε κλάδους που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων και αναγκών της κάθε Περιφέρειας	6.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η συμμετοχή σε κλάδους (στην υφιστάμενη κατάσταση) που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων και	Περιφερειακή Επιλογή (1)	14%	60-100
			Περιφερειακή Επιλογή (2)		60-100

		αναγκών της κάθε Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα αλλά και τις στρατηγικές RIS3 ¹¹	Περιφερειακή Επιλογή (3)		60-100
--	--	---	--------------------------	--	--------

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	45 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(45% της μέγιστης βαθμολογίας)

¹¹ Η συμμετοχή σε κλάδους προτεραιότητας αξιολογείται βάσει της υφιστάμενης παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση-ΤΑ), όταν αυτή είναι ≥ 60 % της ΤΑ του συνόλου της εκμετάλλευσης, που αφορά στους ακόλουθους συνδυασμούς:

- Η ΤΑ προκύπτει αθροιστικά από τους τομείς προτεραιότητας (επιλέγονται έως τρεις τομείς προτεραιότητας, ανά περιφερειακή επιλογή), βάσει των περιφερειακών στρατηγικών ή στρατηγικών RIS3
- Η ΤΑ αφορά σε προϊόντα:
  - πιστοποιημένα ως βιολογικά,
  - ολοκληρωμένης διαχείρισης,
  - ΠΟΠ/ΠΓΕ

Επισημαίνεται ότι δεν αθροίζονται οι βαθμολογίες των τριών περιφερειακών επιλογών.

Δράση 4.1.2 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

Η ορθολογικότερη χρήση του νερού και η μείωση των απωλειών με την εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων και πρακτικών σε επίπεδο εκμετάλλευσης θα συμβάλλουν στη εξοικονόμηση ύδατος μέσω της μείωσης της ποσότητας που αντλείται από τα υπόγεια ή επιφανειακά υδατικά σώματα και στην αύξηση της αποδοτικότητάς του στη γεωργία.

Με την παρούσα δράση παρέχεται ενίσχυση για επενδύσεις, που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος και στην αειφόρο διαχείριση των υδατικών πόρων συμπεριλαμβανομένης και της αποθήκευσης του νερού σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σχετικές με την άρδευση απαιτείται να είναι πλήρως συμβατές με το άρθρο 46 του Καν. 1305/2013 και τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Οδηγίας 2000/60. Τα αναθεωρημένα σχέδια των ΣΔΛΑΠ θα ληφθούν υπόψη όταν τεθούν σε ισχύ.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις πληρούνται οι όροι και υποχρεώσεις που περιγράφονται στον Πίνακα M04-2 του ΠΑΑ 2014-2020.
- Οι εν δυνάμει δικαιούχοι έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν είναι συνταξιούχοι
- Οι επενδύσεις για να κριθούν επιλέξιμες για στήριξη θα πρέπει να:
  - πληρούν τους γενικούς όρους επιλεξιμότητας του άρθρου 46 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 όταν πρόκειται για άρδευση, με κυριότερο όρο την ύπαρξη άδειας χρήσης νερού κατά την αίτηση ενίσχυσης επενδυτικού, με στόχο την εξοικονόμηση ύδατος στην αγροτική εκμετάλλευση. Επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε υφιστάμενη εγκατάσταση και επηρεάζουν αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση ή επενδύσεις για τη χρήση ανακυκλούμενων υδάτων εξαιρούνται των προαναφερόμενων όρων και υποχρεώσεων.
  - συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές της Ένωσης, με εξαίρεση τις υλοποιούμενες από νέους γεωργούς για τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για 24 μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία εγκατάστασης.
  - πραγματοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης
  - μην έχουν συγχρηματοδοτηθεί από άλλη πηγή.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Ποσοστό εξοικονόμησης ύδατος (δυναμικό) μεγαλύτερο από τα οριζόμενα στον Πίνακα M04-2 του ΠΑΑ 2014-2020.
- Εκμετάλλευση που βρίσκεται σε περιοχή της Οδηγίας 91/676.
- Εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης ύδατος σε υδροβόρες καλλιέργειες
- Η επένδυση άρδευσης επηρεάζει ύδατα, των οποίων η κατάσταση έχει χαρακτηριστεί λιγότερο από καλή.

Μ 4.1.2 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Εξοικονόμηση ύδατος	1.1	Ποσοστό δυνητικής εξοικονόμησης (δ.ε) ύδατος μέσω υλοποίησης υποδομής άρδευσης¹²	δ.ε ≥ 50%	48%	100
			δ.ε ≥40% και μικρότερη του 50%		90
			δ.ε ≥30% και μικρότερη 40%		80
			δ.ε ≥25% και μικρότερη 30%		70
			δ.ε ≥20% και μικρότερη του 25%		60
			δ.ε ≥15% και μικρότερη του 20%		50
			δ.ε ≥10% και μικρότερη του 15%		40
			Μη υλοποίηση		0
	1.2	Ύπαρξη υδρομετρητή πριν την υλοποίηση της επένδυσης	Σε όλες τις αρδευτικές υποδομές	12%	100
			Σε περισσότερες από μια αρδευτικές υποδομές		80
			Σε μια αρδευτική υποδομή		70
			Μη ύπαρξη		0
	1.3	Ποσοστό δυνητικής εξοικονόμησης (δ.ε) ύδατος μέσω υλοποίησης υποδομής εγγείων βελτιώσεων (π.χ αποθήκευση νερού) ή υποδομής για ανακύκλωση νερού	δ.ε ≥ 50%	10%	100
			δ.ε ≥30% και μικρότερη 50%		60
			δ.ε ≥20% και μικρότερη του 30%		40

¹² Εφόσον υλοποιούνται περισσότερες από μια αρδευτικές υποδομές υπολογίζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος της εξοικονόμησης ύδατος σε σχέση με τη έκταση που εξυπηρετεί κάθε αρδευτική υποδομή. Σημειώνεται ότι τα κριτήρια 1.1 και 1.3 αξιολογούνται συνδυαστικά με την εξέταση των κριτηρίων επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο ΠΑΑ.

			μη υλοποίηση		0
2. Εκμετάλλευση που βρίσκεται σε περιοχή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ	2.1	Ποσοστό % της εκμετάλλευσης βρίσκεται εντός ευπρόσβλητης στη νιτρορρύπανση περιοχής (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ)	≥ 50% της εκμετάλλευσης	10%	100
			≥ 30% και μικρότερο του 50% της εκμετάλλευσης		70
			≥ 10% και μικρότερο του 30% της εκμετάλλευσης		40
			≥ 0,1% και μικρότερο του 10% της εκμετάλλευσης		20
			Εκτός ευπρόσβλητης περιοχής		0
3. Υδροβόρες καλλιέργειες	3.1	Εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης ύδατος σε υδροβόρες καλλιέργειες	Πολύ υδροβόρες	10%	100
			Λιγότερο υδροβόρες		70
			Λοιπές		30
4. Κατάσταση των υδάτων που επηρεάζει η επένδυση	4.1	Αξιολογείται η κατάσταση των υδάτινων σωμάτων που βρίσκονται και επηρεάζονται από την περιοχή της επένδυσης	Λιγότερο από καλή	10%	100
			Καλή		50

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(30% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.1.3 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος (υπό αναμόρφωση)

Ενισχύονται επενδύσεις που συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των κτηνοτροφικών αποβλήτων και στη στροφή προς μία γεωργία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα η οποία στηρίζεται στην αύξηση της χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Οι εν δυνάμει δικαιούχοι για να κριθούν επιλέξιμοι για στήριξη θα πρέπει να κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση, να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και να μην είναι συνταξιούχοι
- Οι επενδύσεις για να κριθούν επιλέξιμες για στήριξη θα πρέπει να:
  - συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές της Ένωσης, με εξαίρεση τις υλοποιούμενες από νέους γεωργούς, για τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για 24 μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία εγκατάστασης.
  - πραγματοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης
  - μην έχουν συγχρηματοδοτηθεί από άλλη πηγή

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δίνεται προτεραιότητα σε:

- Ανάγκες εκμετάλλευσης σε ενέργεια
- Παραγόμενα απόβλητα
- Δυναμική της εκμετάλλευσης

Μ 4.1.3 : Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΛΕΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ¹³ (κλίμακα 0-100)
1.Επενδύσεις σε θερμοκηπιακές & λοιπές εκμεταλλεύσεις φυτικής παραγωγής	1.1	Ποσοστό (%) συμμετοχής της τυπικής απόδοσης των θερμοκηπιακών καλλιέργειών στη συνολική τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης	≥ 40%	20%	100
			≥ 15% και μέχρι 40%		80
			>0% και μέχρι 15%		60
			0%		40
2. Επενδύσεις σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με υφιστάμενη σταβλική εγκατάσταση	2.1	Αξιολογείται το είδος των κτηνοτροφικών σταβλικών εκμεταλλεύσεων ανάλογα με τις ανάγκες τους σε ενέργεια και τα απόβλητα που παράγουν	Χοιροστάσια & βουστάσια	22%	100
			Αιγο-προβατοστάσια		90
			Πτηνοτροφεία & λοιπές κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις		80
3. Επενδύσεις σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	3.1	Επενδύσεις για κατασκευή δεξαμενών χειρισμού αποβλήτων	Αναερόβια επεξεργασία με εξοπλισμό για αποφυγή οσμών (π.χ κλειστές δεξαμενές, κλειστοί αγωγοί και διαχωριστές στερεών υγρών)	15%	100
			Αναερόβια επεξεργασία χωρίς εξοπλισμό για αποφυγή οσμών		90
			Αερόβια επεξεργασία με ύπαρξη στεγανών δεξαμενών		80
	3.2	Εφαρμογή μηχανικού διαχωρισμού υγρών-στερεών αποβλήτων		10%	ΝΑΙ 100 ΟΧΙ 0
	3.3	Επενδύσεις για εγκαταστάσεις αποθήκευσης	Δεξαμενή για αποθήκευση αποβλήτων για επαρκές διάστημα	8%	100

¹³ Για τα κριτήρια 2.1, 3.3, 4.1 και 4.2 εφόσον η πρόταση καλύπτει περισσότερα του ενός κριτήρια, όπως περιγράφονται στη στήλη 'Ανάλυση κριτηρίου' τότε η βαθμολογία υπολογίζεται αθροιστικά

4. Χρήση ΑΠΕ		κοπριάς/αποβλήτων	Στεγασμένος και στεγανός χώρος για κοπροσωρό		90
			Σηπτικός βόθρος		60
	4.1	Αξιολογείται εάν η επένδυση γίνεται στη ζωική παραγωγή	Αίγο-προβατοτροφία	12,5%	100
			Χοιροτροφία, βοοτροφία		80
			Πτηνοτροφία ή άλλο είδος		70
	4.2	Αξιολογείται εάν η επένδυση γίνεται στη φυτική παραγωγή	Θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις ή υφιστάμενες γεωτρήσεις	12,5%	100
			Λοιπές εγκαταστάσεις (π.χ γεωτρήσεις, αποθήκες κ.α)		90

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(30% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 4.2: στήριξη για επενδύσεις για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ και του βάμβακος

Στόχος του παρόντος μέτρου είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Με το παρόν μέτρο επιδιώκεται μεταξύ των άλλων η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, που περιορίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής ενώ παράλληλα είναι καθοριστική και η διατήρηση και δημιουργία θέσεων εργασίας, η προστασία της ανθρώπινης υγείας. Το μέτρο γενικότερα συμβάλλει στην κοινωνική σταθερότητα και στην οικονομική ανάπτυξη σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Δράση 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν

Όροι Επιλεξιμότητας

Στο συγκεκριμένο υπομέτρο **δε** δύναται να ενταχθούν οι εξής :

- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν στη μεταποίηση προϊόντων (ως πρώτη ύλη), που δεν ανήκουν στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε λιανικό εμπόριο
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα εκτός ζωοτροφών
- Αιτήσεις στήριξης με προϋπολογισμό μεγαλύτερο από 10.000.000 €
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς που θεωρούνται προβληματικές επιχειρήσεις σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί η απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις του παρόντος Μέτρου και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε επενδύσεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν την υποβολή τους ανεξάρτητα αν όλες οι πληρωμές έχουν γίνει από το δικαιούχο.
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε μη βιώσιμες επενδύσεις

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δίνεται προτεραιότητα σε:

- Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον
- Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)
- Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στο μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)
- Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου
- Εξωστρέφεια επιχείρησης
- Χωροθέτηση της επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3.
- Εξοικονόμηση ύδατος
- Αύξηση θέσεων απασχόλησης
- Μέγεθος της επιχείρησης

Μ 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν

Δράση 4.2.1 Α: Σύνολο τομέων εκτός από ζωοτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά

(ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			20% =< Ποσοστό< 30%		10
			10% =< Ποσοστό< 20%		5
2. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)	2.1	Ποσοστό παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχομένων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			10% =< Ποσοστό< 30%		10
			5% =< Ποσοστό<10		5

3. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)	3.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
	3.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
4. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	4.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή πρόκειται για		5

			<p>συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της</p>		
<p>5. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3</p>	5.1	<p>Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)</p>	<p>Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας</p>	15%	20
			<p>Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας</p>		10

			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
6. Εξοικονόμηση ύδατος	6.1	Ποσοστό δαπανών της αίτησης στήριξης σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
7. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	7.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Ποσοστό πτυχιούχων $> 20\%$ στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
8. Μέγεθος Επιχείρησης	8.1	Πολύ μικρές, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5%	20
			Μεγαλύτερες επιχειρήσεις		10
9. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	9.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	10%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	9.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί	10%	20

		προέλευση από το εξωτερικό	της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%		
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5
10. Εξωστρέφεια επιχείρησης	10.1	Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό (υφιστάμενη κατάσταση)	Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 80% του συνόλου των πωλήσεων	10%	20
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 50% του συνόλου των πωλήσεων		15
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 30% του συνόλου των πωλήσεων		10
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 10% του συνόλου των πωλήσεων		5
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ					
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			20		
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			8		
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ			40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)		

Μ 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν
Δράση 4.2.1 Α: Σύνολο τομέων εκτός από ζωτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά
(ΙΔΡΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			20% =< Ποσοστό< 30%		10
			10% =< Ποσοστό< 20%		5
2. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)	2.1	Ποσοστό παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχομένων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			10% =< Ποσοστό< 30%		10
			5% =< Ποσοστό<10%		5
	3.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20

3. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)		εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	20% ≤ Ποσοστό < 30%		15
			10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
	3.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20
			20% ≤ Ποσοστό < 30%		15
			10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
4. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	4.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι		5

			επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		
5. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3	5.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	20%	20
			Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
6. Εξοικονόμηση ύδατος	6.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
7. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	8.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15

			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
			Ποσοστό πτυχιούχων > 20% στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
8. Μέγεθος Επιχείρησης	8.1	Πολύ μικρές, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις	10%	20
			Μεγαλύτερες επιχειρήσεις		10
9. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	9.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	10%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	9.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	10%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	6
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30(% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν
Δράση 4.2.1 Β: Ζωοτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά (ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			20% =< Ποσοστό< 30%		10
			10% =< Ποσοστό< 20%		5
2. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)	2.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20
			20% ≤ Ποσοστό < 30%		15
			10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
	2.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτο-βολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20
			20% ≤ Ποσοστό < 30%		15
			10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5

3. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	3.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα η προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		5
4. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις	4.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	15%	20

ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3		το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
5. Εξοικονόμηση ύδατος	5.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
6. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	6.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Ποσοστό πτυχιούχων $> 20\%$ στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
7. Μέγεθος Επιχείρησης	7.1	Πολύ μικρές, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις	10%	20
			Μεγαλύτερες επιχειρήσεις		10
8. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	8.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	10%	20

		επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	8.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	10%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5
9. Εξωστρέφεια επιχείρησης	9.1	Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό στην υφιστάμενη κατάσταση	Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 80% του συνόλου των πωλήσεων	10%	20
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 50% του συνόλου των πωλήσεων		15
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 30% του συνόλου των πωλήσεων		10
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 10% του συνόλου των πωλήσεων		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	7
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	35 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 4.2.1: Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν

Δράση 4.2.1 Β: Ζωοτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά

(ΙΔΡΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό $\geq 50\%$	10%	20
			$30\% \leq \text{Ποσοστό} < 50\%$		15
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		10
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		5
2. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)	2.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	$\text{Ποσοστό} \geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
	2.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτο- βολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των	$\text{Ποσοστό} \geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10

		μονάδων	5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
3. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	3.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα η προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		5
4. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις	4.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	20%	20

ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3		το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
5. Εξοικονόμηση ύδατος	5.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
6. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	6.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
			Ποσοστό πτυχιούχων $> 20\%$ στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
7. Μέγεθος Επιχείρησης	7.1	Πολύ μικρές, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις	10%	20
			Μεγαλύτερες επιχειρήσεις		10
8. Ωριμότητα επενδυτικού	8.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	10%	20

σχεδίου		έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	8.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	10%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	6
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.2.2: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικού προϊόντος με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ (μη γεωργικό προϊόν)

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου ενισχύονται επενδύσεις από μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων και αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους σε προϊόν εκτός γεωργικού.

Όροι Επιλεξιμότητας

Στο συγκεκριμένο υπομέτρο **δε** δύναται να ενταχθούν οι εξής :

- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν στη μεταποίηση (ως πρώτη ύλη) όταν το προϊόν που χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη δεν ανήκει στο παράρτημα Ι της Συνθήκης.
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε λιανικό εμπόριο
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
- Αιτήσεις στήριξης με προϋπολογισμό μεγαλύτερο από 5.000.000 €
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς που θεωρούνται προβληματικές επιχειρήσεις σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις του παρόντος Μέτρου και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού.
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε επενδύσεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν την υποβολή τους ανεξάρτητα αν όλες οι πληρωμές έχουν γίνει από το δικαιούχο
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε μη βιώσιμες επενδύσεις

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής αφορούν στα εξής :

- Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον
- Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)
- Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στο μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)
- Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3.
- Εξοικονόμηση ύδατος
- Αύξηση θέσεων απασχόλησης
- Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου
- Εξωστρέφεια επιχείρησης

Δράση 4.2.2: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικού προϊόντος με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ (μη γεωργικό προϊόν) (ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			20% =< Ποσοστό< 30%		10
			10% =< Ποσοστό< 20%		5
2. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)	2.1	Ποσοστό παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχομένων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			10% =< Ποσοστό< 30%		10
			5% =< Ποσοστό < 10%		5
3. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή	3.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20

στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)		εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
	3.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
4. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	4.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	10%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού		5

			καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		
5. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3	5.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	15%	20
			Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
6. Εξοικονόμηση ύδατος	6.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
7. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	7.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15

			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Ποσοστό πτυχιούχων > 20% στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
8. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	8.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	10%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	8.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	10%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5
9. Εξωστρέφεια επιχείρησης	9.1	Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό στην υφιστάμενη κατάσταση	Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 80% του συνόλου των πωλήσεων	10%	20
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq$ 50% του συνόλου των πωλήσεων		15

			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq 30\%$ του συνόλου των πωλήσεων		10
			Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό $\geq 10\%$ του συνόλου των πωλήσεων		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	8
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40(% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.2.2: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικού προϊόντος με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ (μη γεωργικό προϊόν) (ΙΔΡΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			20% =< Ποσοστό< 30%		10
			10% =< Ποσοστό< 20%		5
2. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)	2.1	Ποσοστό παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχομένων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά	Ποσοστό > = 50%	5%	20
			30% =< Ποσοστό< 50%		15
			10% =< Ποσοστό< 30%		10
			5% =< Ποσοστό<10%		5

		σήματα πιστοποίησης			
3. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)	3.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
	3.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό $\geq 30\%$	10%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
4. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	4.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	10%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση		10

			των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		5
5. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3	5.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	20%	20
			Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
6. Εξοικονόμηση ύδατος	6.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15

		σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	10% =< Ποσοστό< 20%		10
			5% =< Ποσοστό< 10%		5
7. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	7.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία περισσότερων των 2 έως και 4 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
			Ποσοστό πτυχιούχων > 20% στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
8. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	8.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής ≥ του 50%	10%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής ≥ του 25%		15
	8.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής ≥ του 40%	10%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής ≥ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής ≥ του		10

			20%		
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	6
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30(% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.2.3: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες

Στόχος του παρόντος υπομέτρου είναι η διευκόλυνση της ένταξης των επαγγελματιών αγροτών στο μέτρο της μεταποίησης προκειμένου αφενός να αυξήσουν το εισόδημά τους και αφετέρου να παρέχουν προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η παραγωγή και η διάθεση πιο ανταγωνιστικών ποιοτικών προϊόντων συμβάλλει μεταξύ των άλλων στην ενίσχυση των τοπικών αγορών, της τοπικής ανάπτυξης, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη συγκράτηση πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Επιδιώκεται η παραγωγή τοπικών προϊόντων που διακρίνονται για την ποιότητά τους, από την αρχική διαδικασία παραγωγής έως το τελικό προϊόν, η αξιοποίηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, ο σεβασμός στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία και η συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Το τελικό προϊόν μπορεί να διατίθεται σε τοπικές αγορές αλλά και δύναται να αναγνωριστεί πέρα των εθνικών ορίων.

Όροι Επιλεξιμότητας

Στο συγκεκριμένο υπομέτρο **δεν** δύναται να ενταχθούν οι εξής :

- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν στη μεταποίηση προϊόντων (ως πρώτη ύλη) που δεν ανήκουν στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ.
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε λιανικό εμπόριο
- Αιτήσεις στήριξης που αφορούν σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα εκτός ζωοτροφών
- Αιτήσεις στήριξης με προϋπολογισμό μεγαλύτερο από 300.000€
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς που θεωρούνται προβληματικές επιχειρήσεις σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα, C 244, 01-10-2004, σ. 2-17). Ισχύει για όσες επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν στήριξη βάσει του κανόνα de minimis (Καν. 1407/2013).
- Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται από φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί ή εκκρεμεί η απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις του παρόντος Μέτρου.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον
- Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)
- Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στο μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)
- Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3.
- Εξοικονόμηση ύδατος
- Αύξηση θέσεων απασχόλησης

Μ 4.2.3: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες (Ζωοτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά φυτά)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό $\geq 50\%$	10%	20
			$30\% \leq \text{Ποσοστό} < 50\%$		15
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		10
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		5
2. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)	2.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	$\text{Ποσοστό} \geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
	2.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτο- βολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	$\text{Ποσοστό} \geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
3. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	3.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20

		διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα η προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		5
4. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3	4.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	20%	20
			Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10

		Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
5. Εξοικονόμηση ύδατος	5.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
6. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	6.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία 4 έως και 1 θέσης απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Ποσοστό πτυχιούχων $> 20\%$ στις νέες θέσεις απασχόλησης		10
			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
7. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	7.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	15%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	7.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	15%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15

			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	5
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	25 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 4.2.3: Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες (εκτός Ζωοτροφές, δημητριακά, σπόροι, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά)

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1.Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	1.1	Ποσοστό επεξεργασίας πρώτης ύλης πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον	Ποσοστό $\geq 50\%$	5%	20
			$30\% \leq \text{Ποσοστό} < 50\%$		15
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		10
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		5
2. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)	2.1	Ποσοστό παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχομένων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης	Ποσοστό $\geq 50\%$	5%	20
			$30\% \leq \text{Ποσοστό} < 50\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
3. Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην	3.1	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και εγκατάσταση	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15

κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)		συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ. ISO 14001, EMAS)	10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
	3.2	Χρήση ΑΠΕ : Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό ≥ 30%	5%	20
			20% ≤ Ποσοστό < 30%		15
			10% ≤ Ποσοστό < 20%		10
			5% ≤ Ποσοστό < 10%		5
4. Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	4.1	Εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία / Νέο καινοτόμο Προϊόν/ Χαρακτηρισμός παραγωγικής διαδικασίας	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	20
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αν αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία.		15
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη και το προϊόν είναι επώνυμο		10
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή πρόκειται για συσκευασία τελικού καταναλωτή, ή το προϊόν είναι επώνυμο, ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη		5

			συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		
5. Χωροθέτηση της επένδυσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ή και τις RIS3	5.1	Ποσοστό ελλειμματικότητας μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας ή το προϊόν περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή/ και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας	20%	20
			Δεν υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο αλλά ο σχετικός τομέας περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες της Περιφέρειας		10
			Υπάρχει ελλειμματικότητα μεταποίησης σε περιφερειακό επίπεδο		15
6. Εξοικονόμηση ύδατος	6.1	Ποσοστό δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση- εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό $\geq 30\%$	5%	20
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 30\%$		15
			$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		10
			$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		5
7. Αύξηση θέσεων απασχόλησης	7.1	Πρόβλεψη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, σε ΕΜΕ, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου	Δημιουργία >2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ	20%	20
			Δημιουργία έως και 2 θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ		15
			Δημιουργία 4 έως και 1 θέσης απασχόλησης σε ΕΜΕ		10
			Ποσοστό πτυχιούχων $> 20\%$ στις νέες θέσεις απασχόλησης		10

			Διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης		5
8. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου	8.1	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 50%	15%	20
			Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 25%		15
	8.2	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό	Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 40%	15%	20
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 30%		15
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 20%		10
			Ποσοστό κεφαλαίων με προέλευση από το εξωτερικό επί της ιδιωτικής συμμετοχής $\geq$ του 10%		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ X ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	5
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	25 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 4.3: Στήριξη για επενδύσεις σε υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας

Δράση 4.3.1: Υποδομές εγγείων βελτιώσεων

Ο κύριος στόχος του μέτρου αυτού είναι η επίτευξη μιας ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, αφού οι εγχειοβελτιωτικές υποδομές αφορούν έργα τα οποία υλοποιούνται στην βάση κανονιστικών περιορισμών (κυρίως για περιβαλλοντικούς λόγους) για την εξασφάλιση αρδευτικού νερού, για την ενίσχυση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον τηρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Άρθρου 46 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο ΠΑΑ 2014-2020.

Αναλυτικότερα:

- Ύπαρξη Περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τη χρήση του έργου.
- Οι επενδύσεις περιλαμβάνονται στο ΣΔΛΑΠ, διαφορετικά απαιτείται έλεγχος συμβατότητας με το ΣΔΛΑΠ από την αρμόδια Αρχή
- Ύπαρξη υδρομετρητή ή αν όχι, αποτελεί μέρος της επένδυσης
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, σε υφιστάμενη υποδομή άρδευσης
- Επενδύσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων, όπως αυτή έχει καθοριστεί στα ΣΔΛΑΠ
- Οι απαραίτητες μελέτες είναι επιλέξιμες (Άρθρο 45/2γ), εφόσον στοχεύουν στις προτεραιότητες του Κανονισμού.
- Επένδυση που χρησιμοποιεί ανακυκλωμένο νερό και δεν επηρεάζει υπόγειο ή επιφανειακό υδατικό σύστημα
- Δράσεις σχετικές με την παρακολούθηση των εδαφο-υδατικού περιβάλλοντος, σε περιοχές με αυξημένη γεωργική δραστηριότητα
- Βελτιώσεις σε υφιστάμενες υποδομές άρδευσης:
  - Αν επιτυγχάνουν εκ των προτέρων Ελάχιστη Δυνητική Εξοικονόμηση νερού, της τάξης του 10% για όλη την επικράτεια
  - Για υδάτινα σώματα των οποίων η κατάσταση έχει κριθεί ως λιγότερο από καλή για λόγους που σχετίζονται με την ποσότητα, ισχύουν επιπλέον οι ακόλουθοι όροι: Η επένδυση πρέπει να διασφαλίζει πραγματική μείωση της χρήσης του νερού ανερχόμενη τουλάχιστον στο 50% της δυνητικής εξοικονόμησης που καθίσταται δυνατή χάρη σε αυτή.
- Για επένδυση συνεπαγόμενη καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 46(5) και 46(6) του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 και επιπλέον η επένδυση είναι επιλέξιμη όταν:
  - η κατάσταση του υδατικού συστήματος, το οποίο επηρεάζεται από την επένδυση, δεν έχει κριθεί ως λιγότερο από καλή για λόγους που άπτονται της ποσότητας και υπάρχει εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) από την αρμόδια Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία αποδεικνύει ότι η επένδυση δεν θα έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
  - δεν ισχύουν τα αναφερόμενα στην πρώτη περίπτωση, αλλά η επένδυση συνδυάζεται με επένδυση για βελτίωση αρδευτικής εγκατάστασης εάν κριθεί εκ των προτέρων ότι συνεπάγεται δυνητική εξοικονόμηση τουλάχιστον 5 με 25% και η επένδυση εξασφαλίζει

μείωση της χρήσης του νερού σε επίπεδο συνολικής δαπάνης, που είναι ίση με το 50% της δυνητικής εξοικονόμησης, η οποία καθίσταται δυνατή από την επένδυση στην υπάρχουσα αρδευτική εγκατάσταση.

- δεν ισχύουν όσα αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση. αλλά η επένδυση θέτει σε λειτουργία νέα εγκατάσταση που εφοδιάζεται με νερό από υπάρχοντα ταμιευτήρα εγκεκριμένο από τις αρμόδιες αρχές πριν από την 31.10. 2013 με δεδομένο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του Άρθρο 46 του Κανονισμού.
- Έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών είναι επιλέξιμα (Άρθρο 46(4) του Κανονισμού).

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Βαθμός περιβαλλοντικής επίπτωσης
- Οικονομική ευστάθεια των έργων (κόστος-όφελος)
  - Μέγεθος επένδυσης σε σχέση με την αρδευόμενη περιοχή και συνεπώς το γεωργικό εισόδημα
  - Μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με την εξοικονόμηση νερού
- Συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης
- Βαθμός διοικητικής και τεχνικής ωριμότητας των έργων όπως απαιτείται για την άμεση εφαρμογή των επενδύσεων (μελέτες και ειδικές αδειοδοτήσεις)
- Συμπληρωματικότητα με άλλα μέτρα του Προγράμματος και άλλα Ταμεία

Μ 4.3.1: Υποδομές εγγείων βελτιώσεων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Βαθμός περιβαλλοντικής επίπτωσης ¹⁴	1.1	Ποσοστό Δυνητικής εξοικονόμησης νερού	70,01-100%	15%	100
			50,01-70%		90
			30,01- 50%		80
			10-30%		70
	1.2	Ενεργειακή εξοικονόμηση	Ενεργειακή εξοικονόμηση - αναβάθμιση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού	12%	100
		Ανακυκλώσιμα νερά	Ανακυκλώσιμα νερά - επαναχρησιμοποίηση λυμάτων		70
		Ταμιευτήρας	Ταμιευτήρας - αποθήκευση νερού		60
	1.3	Κατάσταση του υδάτινου σώματος	Έχει κριθεί ως λιγότερο από καλή, σύμφωνα με το εκάστοτε ΣΔΛΑΠ ή είναι ανάντη των προστατευόμενων περιοχών	5%	100
			Έχει κριθεί τουλάχιστον καλή, σύμφωνα με το εκάστοτε ΣΔΛΑΠ		0
2. Αρχή της οικονομικής ευστάθειας των έργων	2.1	Ανάλυση ωφέλειας - κόστους. Υπολογίζεται το IRR (συντελεστής εσωτερικής απόδοσης έργων)	>25%	10%	100
			15%-25%		80
			6%-14%		60

¹⁴ Στο κριτήριο 1.2 η βαθμολογία δεν είναι αθροιστική

			0-5%		0
	2.2	ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ((αποταμιευμένο νερό σε εκατ. κυβικά)/αποταμιευμένο νερό προτάσεων πρόσκλησης))/προϋπολογισμός έργου σε εκατ. €)/προϋπολογισμός προτάσεων ταμιευτήρων πρόσκλησης σε εκ. €))	>1	6%	100
			0,80-1		70
			0,50-0,79		40
			<0,50		0
		ΔΙΚΤΥΑ ((ποσοστό εξοικονόμησης νερού έργου (απόλυτη τιμή)/100))/((προϋπολογισμός έργου σε εκ. €)/(προϋπολογισμός προτάσεων δικτύων πρόσκλησης σε εκ. €))	>1		100
			0,80-1		70
			0,50-0,79		40
			<0,50		0
3. Συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης	3.1	Σύγκριση προτεινόμενου έργου με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης	ανακαίνιση και σύνδεση με ταμιευτήρα	10%	100
			ανακαίνιση δικτύου		70
			δίκτυο σε σύνδεση με υπάρχοντα ταμιευτήρα		60
			ενίσχυση υδροδότησης (ταμιευτήρας, τεχνητός εμπλουτισμός, αγωγός μεταφοράς κ.α.)		50
			καμιά υφιστάμενη υποδομή		0

4. Βαθμός διοικητικής και τεχνικής ωριμότητας των έργων όπως απαιτείται για την άμεση εφαρμογή των επενδύσεων	4.1	Υπαρξη Τεχνικών μελετών	έργο με ανάδοχο	15%	100
			επικαιροποιημένη οριστική μελέτη με απαραίτητες αδειοδοτήσεις		80
			οριστική μελέτη - αδειοδοτήσεις που χρήζουν επικαιροποίησης		50
	4.2 (*)	Απαλλοτριώσεις	δεν απαιτείται	10%	100
			καθορισμός προσωρινής μονάδας σε δικαστήριο (για έργα προϋπολογισμού < 2,2 εκατ. €)		50
			κτηματολογικά διαγράμματα (για έργα προϋπολογισμού > 2,2 εκατ. €)		
			Ανώριμο		0
5. Συμπληρωματικότητα με άλλα μέτρα του Προγράμματος και άλλα Ταμεία	5.1	Εξετάζεται η συμπληρωματικότητα με ενισχυόμενες πράξεις μέσω των ΕΔΕΤ	πράξη ενταγμένη στο ΠΑΑ 2007-2013	15%	100
			πράξη ενταγμένη σε άλλο πρόγραμμα		60
			καμία συμπληρωματικότητα		0
	5.2 (**)	Νησιωτική περιοχή	ΝΑΙ	2%	100

			ΟΧΙ		0
--	--	--	-----	--	---

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

(*) Η βαθμολογία του κριτηρίου 4.2 απαιτείται να είναι > 0 για τα έργα προϋπολογισμού < 2,2 εκατ. €.

(**) Για τις περιπτώσεις έργων προϋπολογισμού < 2,2 εκατ. € και για τις Περιφέρειες που δεν έχουν νησιωτικές περιοχές το εν λόγω κριτήριο δεν αφορά και η βαρύτητα αυτού συνυπολογίζεται στο κριτήριο 1.1.

Δράση 4.3.2. Έργα Αναδασμών

Στόχος της Δράσης είναι η αναδιάρθρωση της εγγείου ιδιοκτησίας με την παράλληλη κατασκευή στοιχειωδών παράλληλων έργων (οδοποιία, αποστραγγιστικά, κλπ.) που θα καταστήσουν λειτουργικό το νέο κτηματικό καθεστώς και θα αντιμετωπίσουν μια από τις σημαντικότερες διαρθρωτικές αδυναμίες του γεωργικού τομέα στην Ελλάδα, που είναι ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος. Το αναμενόμενο όφελος από τους αναδασμούς ως προς την μέση ιδιοκτησία θα είναι κατ' ελάχιστο 3:1.

Η δράση αφορά σε εκούσιους και υποχρεωτικούς αναδασμούς λόγω παραμεθορίου, με τα παράλληλα έργα αυτών και παράλληλα έργα σε περιοχές περατωθέντων αναδασμών

Όροι Επιλεξιμότητας

- Είναι ενταγμένη στο Ετήσιο Πρόγραμμα Αναδασμού της Περιφέρειας, που αφορά.
- Το έργο θα πρέπει να αφορά σε:
  - Εκούσιους και υποχρεωτικούς αναδασμούς λόγω παραμεθορίου, με τα παράλληλα έργα αυτών,
  - Παράλληλα έργα σε περιοχές περατωθέντων αναδασμών.
- Είναι συμβατή με τα οριζόμενα στην Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12 Δεκεμβρίου 1991 για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης και στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21 Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Κατασκευή παράλληλων έργων σε περιοχές περατωθέντων αναδασμών.
- Μεγαλύτερη μέση ιδιοκτησία, που θα προκύψει από τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας μετά τη μελέτη αναδασμού.
- Περιοχές με αγροτεμάχια με μέσο όρο έκτασης μικρότερο από 15Ha για την καλλιέργεια αροτραίων, με στόχο την αύξηση της βιωσιμότητάς τους.

Επίσης αποδεικνύουν ότι έχουν:

- Ωριμότητα μελέτης αναδασμού και έργων (αδειοδοτήσεις Δασικών Υπηρεσιών, Αρχαιολογίας, Περιβάλλοντος, Δ/νσεις Υδάτων κ.α.),

Μ 4.3.2. Έργα Αναδασμών

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
1. Κατασκευή παραλλήλων έργων σε περιοχές περατωθέντων αναδασμών	1.1	Παράλληλα έργα περατωθέντων αναδασμών ¹⁵		30%	NAI	100
					OXI	0
	1.2	Περιοχή εκούσιων και υποχρεωτικών αναδασμών λόγω παραμεθορίου, με τα παράλληλα έργα αυτών	Αφορά μελέτες αναδασμών που έχουν εκπονηθεί (εκούσιων και υποχρεωτικών λόγω παραμεθορίου) και εκκρεμεί η υλοποίηση επί του εδάφους των νέων τεμαχίων και εν συνεχεία την μελέτη και κατασκευή των παραλλήλων έργων αυτών	15%	100	
2. Μεγαλύτερη μέση ιδιοκτησία που θα προκύψει από την συγκέντρωση ιδιοκτησίας μετά την μελέτη αναδασμού	2.1	Έκταση μεγαλύτερη από 30 στρέμματα		20%	100	
		Έκταση από 20 έως 30 στρέμματα			60	
		Έκταση από 10 έως 20 στρέμματα			40	
		< 10 στρέμματα			20	
3. Περιοχές με αγροτεμάχια με μέσο όρο έκτασης μικρότερο από 15 ha για την καλλιέργεια αροτραίων με στόχο την αύξηση βιωσιμότητας	3.1	Μέσος όρος έκτασης αγροτεμαχίων μικρότερος από 15 Ha		15%	100	
		Μέσος όρος έκτασης αγροτεμαχίων μεγαλύτερος ή ίσος από 15 Ha			20	

¹⁵ Τα έργα αυτής της κατηγορίας δεν θα εξεταστούν ως προς τα κριτήρια 2 και 3 της παρούσης αξιολόγησης

4. Ωριμότητα μελέτης αναδιασμού και έργων (αδειοδοτήσεις Δασικών υπηρεσιών, Αρχαιολογίας, Περιβάλλοντος, Δ/νσεις Υδάτων κ.λπ.)	4.1	Σύμβαση με ανάδοχο σε εξέλιξη		20%	100
		Έργο ώριμο προς δημοπράτηση	Υπάρχει πλήρης σειρά εγκεκριμένων τεχνικών μελετών - αδειοδοτήσεων - επικαιροποιημένων τευχών δημοπράτησης		80
		Έργο με οριστική μελέτη	Έργο με οριστική μελέτη και εκδοθείσες άδειες που χρήζουν επικαιροποίηση		60
			Έργο με οριστική μελέτη - ελλιπής φάκελος αδειοδοτήσεων και εκκρεμότητες έκδοσης ελλειπόντων αδειών		50
		Μελέτη υπό εκπόνηση	Οριστική μελέτη υπό εκπόνηση		30
		Προκαταρκτική μελέτη	Αρχικό στάδιο μελέτης και έναρξη διαδικασίας έκδοσης αδειών		10

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.3.3: Διάνοιξη και βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου

Το συγκεκριμένο υπομέτρο έχει ως στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις και περιλαμβάνει δράσεις σχετικά με την διάνοιξη και βελτίωση δασικού οδικού δικτύου εντός των υπό εκμετάλλευση δασών και δασικών εκτάσεων.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Επικαιροποιημένη εγκεκριμένη μελέτη από τις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες
- Το έργο να είναι ενταγμένο στο ετήσιο εγκεκριμένο πρόγραμμα της Περιφέρειας

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Δάση και δασικές εκτάσεις, όπου η πυκνότητα του δασικού οδικού δικτύου δεν ξεπερνά τα 20/ και μεταξύ αυτών δίνεται προτεραιότητα όσον αφορά τις διανοίξεις νέων δασικών οδών σε εκτάσεις που έχουν το πιο αραιό δασικό δίκτυο
- Οδοί όπου έχει ελεύθερη πρόσβαση το κοινό και οι οποίες εξυπηρετούν τις πολλαπλές λειτουργίες του δάσους
- Ορεινές και μειονεκτικές περιοχές
- Όπου υπάρχει αδυναμία πρόσβασης σε δασικές περιοχές ιδιαίτερης σημασίας (π.χ. περιοχές δικτύου 2000, προστατευόμενες περιοχές – περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, όπως αυτές έχουν ορισθεί με το Εθνικό και Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο)
- Περιοχές με εδαφο-κλιματικά στοιχεία, που δυσχεραίνουν την πρόσβαση (ακραίες καιρικές συνθήκες, κλίση εδάφους)
- Πυρόπληκτες περιοχές

Μ 4.3.3: Διάνοιξη και βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δάση και δασικές εκτάσεις, όπου η πυκνότητα του δασικού οδικού δικτύου δεν ξεπερνά τα 20m/ha και μεταξύ αυτών δίνεται προτεραιότητα όσον αφορά τις διανοίξεις νέων δασικών οδών σε εκτάσεις που έχουν το πιο αραιό δασικό δίκτυο¹⁶	1.1	Διάνοιξη νέων δασικών οδών σε δάση και δασικές εκτάσεις, όπου η πυκνότητα του δασικού οδικού δικτύου δεν ξεπερνά τα 20m/ha	σε περιοχές με πολύ αραιό δασικό δίκτυο ($2 \leq \text{ΠΔΔ} \leq 9$)	35%	100
			σε περιοχές με μεσαίο αραιό δασικό δίκτυο ($10 \leq \text{ΠΔΔ} \leq 20$)		60
	1.2	Βελτίωση υπάρχοντος δασικού οδικού δικτύου, όπου η πυκνότητα του δασικού οδικού δικτύου δεν ξεπερνά τα 20m/ha	εντός δασών και δασικών εκτάσεων		100
			εντός δασών και δασικών εκτάσεων και όμορες περιοχές αυτών		60
2. Δασικοί δρόμοι με ελεύθερη πρόσβαση στο κοινό και οι οποίες εξυπηρετούν τις	2.1	Δασικοί δρόμοι με ελεύθερη πρόσβαση στο κοινό και οι οποίες εξυπηρετούν τις πολλαπλές λειτουργίες	ελεύθερη πρόσβαση	5%	100

¹⁶ Η μοριοδότηση και η τελική βαθμολογία του κριτηρίου 1 αφορά είτε το υποκριτήριο 1.1, είτε το υποκριτήριο 1.2. Επιπλέον, τα υποκριτήρια 1.1 και 1.2, προσανξάνονται με 20 μόρια (βαρύτητας 35%) σε περίπτωση που συμπεριλαμβάνεται σε ένα έκαστο αυτών παρεμβάσεις σε υφιστάμενα ή νέα συνοδά έργα και υποδομές (μετατόπιση/ μεταφορά δασικών προϊόντων - κορμοπλατείς, σχοινογερανοί κ.λπ.), εκτός της συνολικής μέγιστης βαθμολογίας.

πολλαπλές λειτουργίες του δάσους		(οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές) και υπηρεσίες (παροχής, ρύθμισης, υποστήριξης και πολιτισμού) του δασικού οικοσυστήματος, στα πλαίσια της αειφόρου χρήσης, ορθής διαχείρισης και προστασίας αυτών	ελεύθερη πρόσβαση με προϋποθέσεις ¹⁷		20
3. Ορεινές και μειονεκτικές περιοχές	3.1	Εξετάζεται η πράξη ως προς την κατανομή των δασών και των δασικών εκτάσεων αυτής σε ορεινές και μειονεκτικές, κατά του μέσου όρου (μ.ο.) του υψομέτρου (Υ) (ακραίες και δυσχερές κλιματικές συνθήκες), σε συνδυασμό με την επικρατέστερη κλίση (μ.ο.) του εδάφους	$600 \leq Y \leq 1200$ και $13\% \leq EK \leq 26\%$ ή περιοχές με μικρότερο υψόμετρο αλλά με μ.ο. $EK \geq 26\%$	20%	100
			$Y \geq 1200$ μ. και $EK \geq 26\%$		60
			$0 \leq Y \leq 600$ και $0\% \leq EK \leq 13\%$ ή περιοχές με υψόμετρο $0 \leq Y \leq 300$ αλλά με μ.ο. $EK \geq 13\%$		40
4. Δίνεται προτεραιότητα σε περιοχές με αδυναμία πρόσβασης σε δασικές περιοχές ιδιαίτερης σημασίας περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος	4.1	Εξετάζεται η πράξη ως προς την εξασφάλιση της πρόσβασης σε δασικές περιοχές ιδιαίτερης σημασίας και βαθμού προστασίας - περιοχές δικτύου Natura 2000, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ) κ.λπ., όπως αυτές έχουν ορισθεί με το Εθνικό και Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο	περιοχές NATURA 2000	10%	100
			περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή ΥΦΑ κ.λπ.		60
5. Περιοχές με εδαφο-κλιματικά στοιχεία, που	5.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού	υψηλή επικινδυνότητα $> 15\%$	15%	100

¹⁷ Δεν υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση, αλλά κατόπιν σχετικής άδειας. Σε κάθε περίπτωση οι επισκέψεις είναι δωρεάν

δυσχεραίνουν την πρόσβαση (πλημμύρες, διάβρωση, κατολίσθηση κ.λπ.)		κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	μέση επικινδυνότητα από 5% έως 15%		60
			μικρή επικινδυνότητα < 5%		40
6. Πυρόπληκτες περιοχές	6.1	Εξετάζεται η πράξη ως προς την εξασφάλιση της πρόσβασης μηχανημάτων και προσωπικού σε πυρόπληκτες περιοχές, αναλόγως του βαθμού κινδύνου αυτών, όπως έχουν ορισθεί με το ΠΔ 575/1980 (ΦΕΚ 157 Α') και ταξινομούνται ως περιοχές υψηλού κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς αλλά και όλες οι υπόλοιπες περιοχές της Χώρας, οι οποίες ταξινομούνται ως περιοχές μέσου κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών	σε περιοχές υψηλού κινδύνου	15%	100
			σε περιοχές μεσαίου κινδύνου		60

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	50 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.3.4: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

Η δράση για την επέκταση και βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις έχει ως στόχο τη μείωση του κόστους μεταφοράς των προϊόντων, την ευκολότερη και ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων καθώς και την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων. Η εξασφάλιση της εύκολης και ασφαλούς προσπελασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, στις αγροτικές περιοχές, καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, με την παράλληλη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των καλλιεργητικών μεθόδων (πρόσβαση μηχανών, εύκολη διακίνηση της παραγωγής κ.λπ.) συμβάλλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων, με θετικές επιπτώσεις στο αγροτικό εισόδημα.

Ενδεικτικά το πεδίο εφαρμογής της δράσης περιλαμβάνει τη μελέτη και κατασκευή ή κατασκευή έργων πρόσβασης σε γεωργική γη ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση, με υποχρεωτική την ασφαλο-τσιμεντόστρωση.

Η βασική διαφορά με την οδοποιία που δυνητικά μπορεί να ενισχυθεί σε περιοχές LEADER, μέσω του άρθρου 20§1β «Επενδύσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση όλων των τύπων υποδομών μικρής κλίμακας» είναι ότι η ενισχυόμενη οδοποιία, από την παρούσα δράση, ως κύριο ωφελούμενο έχει το γεωργό – κτηνοτρόφο και στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασής του στη γεωργική εκμετάλλευση.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Αφορά έργο που υλοποιείται σε εκτός σχεδίου περιοχή και αφορά πρόσβαση σε γεωργική γη ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση.
- Η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες επιλεξιμότητας που τίθενται στην πρόσκληση (όπως ύπαρξη τεχνικών μελετών, καθορισμός τιμής μονάδας από δικαστήριο για την απόκτηση γης)
- Ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στους δικαιούχους του μέτρου
- Η πρόταση συνοδεύεται από τα υποχρεωτικά έγγραφα (αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις), που ορίζονται στην πρόσκληση (όπως αίτηση ενίσχυσης, τεχνικό δελτίο, περιβαλλοντικές και λοιπές αδειοδοτήσεις)
- Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου είναι εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΠΑΑ 2014-2020.
- Δεν είναι επιλέξιμη η στήριξη σε δρόμους που εξυπηρετούν τη γενική κυκλοφορία και αποτελούν μέρος του ευρύτερου οδικού δικτύου.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Η ωριμότητα των έργων από πλευράς ύπαρξης, κατά περίπτωση μελετών και ειδικών αδειοδοτήσεων, που απαιτούνται από τη φύση του κάθε έργου.
- Η σκοπιμότητα και αποδοτικότητα της πράξης, σε σχέση με το αναμενόμενο αποτέλεσμα
- Η συνέργεια/συμπληρωματικότητα της πράξης με το υφιστάμενο ή και υπό κατασκευή οδικό δίκτυο
- Χωροταξικά κριτήρια (όπως περιοχές με φυσικές καταστροφές, ορεινές και μειονεκτικές περιοχές)
- Πρόσβαση σε κτηνοτροφικές ή μικτές εκμεταλλεύσεις

Μ 4.3.4: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Ωριμότητα των έργων από πλευράς ύπαρξης κατά περίπτωση μελετών και ειδικών αδειοδοτήσεων που απαιτούνται από τη φύση του κάθε έργου	1.1	Υπαρξη εγκεκριμένων τεχνικών μελετών	Σύμβαση με ανάδοχο για την κατασκευή του έργου με το σύνολο των προβλεπόμενων αδειοδοτήσεων	25%	100
			Επικαιροποιημένη οριστική μελέτη με απαραίτητες αδειοδοτήσεις		80
			Οριστική μελέτη - αδειοδοτήσεις που χρήζουν επικαιροποίησης		30
	1.2	Απόκτηση γης	Δεν απαιτείται	20%	100
			Καθορισμός τιμής μονάδας από δικαστήριο		40
2. Σκοπιμότητα και αποδοτικότητα της πράξης σε σχέση με το αναμενόμενο αποτέλεσμα	2.1	Υπολογίζεται το πηλίκο: (μήκος προτεινόμενης αγροτικής οδοποιίας /συνολικό μήκος προτεινόμενων αγροτικών οδοποιιών) προς (προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης/συνολικός προϋπολογισμός προτεινόμενων πράξεων)	Το πηλίκο είναι $\geq 1,00$	25%	100
			Το πηλίκο είναι 0,80-0,99		80
			Το πηλίκο είναι 0,50-0,79		50
			Το πηλίκο είναι $\leq 0,49$		30

3. Συνέργεια/συμπληρωματικότητα της πράξης με το υφιστάμενο ή και υπό κατασκευή οδικό δίκτυο	Η προτεινόμενη πράξη συνδέεται με συνεχές ασφαλτοστρωμένο ή τσιμεντοστρωμένο δίκτυο υφιστάμενο ή υπό κατασκευή (συμβασιοποιημένο έργο)	10%	100
	Η προτεινόμενη πράξη δε συνδέεται με συνεχές ασφαλτοστρωμένο δίκτυο υφιστάμενο ή υπό κατασκευή (συμβασιοποιημένο έργο)		0
4. Χωροταξικά κριτήρια* * η σχετική βαθμολογία τίθεται και στην περίπτωση που τμήμα (και όχι το σύνολο) της προτεινόμενης πράξης υλοποιείται σε τέτοιες περιοχές	Πλημμυροπαθείς ή πυρόπληκτες περιοχές ή σεισμόπληκτες (κατά την τελευταία 5ετία από την έκδοση της πρόσκλησης), που βρίσκονται σε ορεινές & μειονεκτικές περιοχές	10%	100
	Πλημμυροπαθείς ή πυρόπληκτες ή σεισμόπληκτες περιοχές (κατά την τελευταία 5ετία από την έκδοση της πρόσκλησης)		60
	Ορεινές & Μειονεκτικές Περιοχές		40
5.Πρόσβαση σε κτηνοτροφικές ή μικτές εκμεταλλεύσεις (φυτικής και ζωικής παραγωγής)	Πρόσβαση σε κτηνοτροφικές ή μικτές εκμεταλλεύσεις	10%	100
	Πρόσβαση σε άλλες αγροτικές εκμεταλλεύσεις		30

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 4.4: Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις σε υποδομές, που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων

Δράση 4.4.1: Προστασία των γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας από την Αρκούδα

Η δράση αφορά την οργανωμένη μελισσοκομία, την κτηνοτροφία και την καλλιέργεια που ασκείται στις περιοχές εξάπλωσης της αρκούδας. Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη δέσμευση να τοποθετήσουν και να διατηρούν – χρησιμοποιούν την ηλεκτροφόρο περίφραξη στον τόπο εγκατάστασης της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή της καλλιέργειας ή στο τόπο μετακίνησής τους αν είναι μελισσοκόμοι. Η πρακτική αυτή αποτελεί τον καλύτερο τρόπο πρόληψης των ζημιών που προκαλεί η αρκούδα στην οργανωμένη μελισσοκομία, στην κτηνοτροφία και στις καλλιέργειες και κατ' επέκταση συμβάλει στη συμφιλίωση των κατοίκων της υπαίθρου με την αρκούδα.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να ενταχθούν πρέπει να πληρούν τα παρακάτω κριτήρια επιλεξιμότητας:

- Να είναι ενεργοί αγρότες σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως προσδιορίστηκε στις εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Οι εκμεταλλεύσεις τους να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - Τα μελισσοσμήνη, οι καλλιέργειες, οι βοσκότοποι, τα αιγοπρόβατα, τα βοοειδή και οι σταβλικές εγκαταστάσεις κατέχονται νόμιμα και είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη Αίτηση Ενιαίας Ενίσχυσης.
  - Τα μελισσοσμήνη βρίσκονται ή μετακινούνται εντός των περιοχών παρέμβασης της δράσης και οι σταβλικές εγκαταστάσεις βρίσκονται εντός των περιοχών εξάπλωσης της αρκούδας.
  - Οι γεωργικές εκτάσεις είναι βοσκότοποι ή καλλιεργούνται με καλαμπόκι, ηλίανθο, αμπέλια, δενδρώδεις καλλιέργειες (όπως αχλάδια, μήλα, κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, φουντούκια, καρύδια, κάστανα), κηπευτικά, σιτηρά και μηδική και βρίσκονται εντός των περιοχών εξάπλωσης της αρκούδας.
- Οι μελισσοκόμοι να είναι κάτοχοι μελισσοκομικού βιβλιαρίου σε ισχύ

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Επαγγελματίας αγρότης σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία
- Φυσικό μέγεθος μελισσοκομικής εκμετάλλευσης
- Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων και βοοειδών
- Δικαιούχος γεωργο-περιβαλλοντικής δράσης

Μ 4.4.1: Προστασία των γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας από την Αρκούδα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)
1. Επαγγελματίας αγρότης σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η ιδιότητα του δικαιούχου	Επαγγελματίας αγρότης	30%	100
			Ενεργός γεωργός		50
2. Φυσικό μέγεθος μελισσοκομικής εκμετάλλευσης	2.1	Βαθμολογείται το μέγεθος της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης	Μελισσοκόμος συστηματικός 100≤ με αριθμό μονών κυψελών <150	30%	20
			Μελισσοκόμος συστηματικός 150≤ με αριθμό μονών κυψελών <200		40
			Μελισσοκόμος συστηματικός 200≤ με αριθμό μονών κυψελών <300		60
			Μελισσοκόμος συστηματικός 300≤ με αριθμό μονών κυψελών <400		80
			Μελισσοκόμος συστηματικός 400≤ με αριθμό μονών κυψελών		100
3. Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων και βοοειδών	3.1	Βαθμολογείται το μέγεθος κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης	Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων ή/και βοοειδών 7,5≤ MMZ<15	30%	20
			Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων ή/και βοοειδών 15≤ MMZ<30		40

			Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων ή/και βοοειδών $30 \leq \text{MMZ} < 45$		60	
			Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων ή/και βοοειδών $45 \leq \text{MMZ} < 60$		80	
			Κτηνοτρόφος εκτατικών εκτροφών αιγοπροβάτων ή/και βοοειδών $60 \leq \text{MMZ}$		100	
4. Δικαιούχος γεωργο- περιβαλλοντικής δράσης	4.1	Βαθμολογείται η συμμετοχή σε γεωργο-περιβαλλοντική δράση	10%	NAI	100	
				OXI	0	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	20 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.4.2: Περίφραξη υποβαθμισμένων βοσκοτόπων

Η δράση αφορά την αγορά και εγκατάσταση περίφραξης σε ιδιωτικούς και σε δημόσιους υποβαθμισμένους βοσκότοπους οι οποίοι, προκειμένου να ενισχυθεί η βλάστηση και να αποφευχθεί η διάβρωση του εδάφους,, έχουν ενταχθεί στη δράση «Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων» του μέτρου 10 «αγρο-περιβαλλοντικές-κλιματικές ενισχύσεις».

Η δράση «Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων» προβλέπει συγκεκριμένες παρεμβάσεις (εκ περιτροπής βόσκηση και αναχλόαση) που απαιτούν την εγκατάσταση περίφραξης στον ενταγμένο βοσκότοπο. Η εγκατάσταση περίφραξης είναι βασική προϋπόθεση για την επιτυχία των εν λόγω παρεμβάσεων που αφορούν στην ενίσχυση της βλάστησης, στη βελτίωση της χλωριδικής σύνθεσης και στον περιορισμό της διάβρωσης του εδάφους.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι δικαιούχοι να είναι ενταγμένοι στη δράση «Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων» του μέτρου 10 «αγρο-περιβαλλοντικές-κλιματικές ενισχύσεις».

Οι βοσκότοποι της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στη δράση πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένοι στην πλέον πρόσφατη Αίτηση Ενιαίας Ενίσχυσης του ενδιαφερομένου
- Να κατέχονται νόμιμα
- Να έχουν ελάχιστο μέγεθος 10 Ha
- Να υφίσταται εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης από το οποίο να προκύπτει η υποβαθμισμένη κατάσταση της βλάστησης του βοσκότοπου

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Ο βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης του βοσκότοπου
- Ο βαθμός διάβρωσης του εδάφους

Μ 4.4.2: Περιγραφή υποβαθμισμένων βοσκοτόπων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)
1. Οι εκμεταλλεύσεις κατατάσσονται με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης του βοσκότοπου ▪ Βαθμός διάβρωσης του εδάφους 	1.1	Λιβαδική κατάσταση βοσκότοπου	Κακή	100%	10
			Μέτρια		5

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	50 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.4.3: Διατήρηση και δημιουργία αναβαθμίδων

Η δράση αφορά στην ανακατασκευή ή στην κατασκευή (σε συγκεκριμένες περιπτώσεις) από ξηρολιθοδομή κατά τις ισοϋψείς και μεμονωμένες ανά δένδρο τοξοειδών (ημικυκλικών) αναβαθμίδων, με διαστάσεις και τεχνοτροπία και υλικά όμοια των ήδη υπαρχόντων στην περιοχή. Επίσης οι δικαιούχοι υποχρεούνται (α) να διατηρούν απόσταση των καλλιεργειών από το τοιχίο αντιστήριξης, (β) να διατηρούν ορισμένα φυτά της άγριας χλωρίδας, π.χ. δενδrolίβανο, άγρια αγκινάρα, κάπαρη, κατά μήκος του τοιχίου αντιστήριξης για δημιουργία φυσικού πλέγματος αντιστήριξης, όπου συνηθίζεται παραδοσιακά, (γ) να διατηρούν σκαλοπάτια από λαξευμένη πέτρα ή προεξέχουσα πλάκα στα τοιχία αντιστήριξης μεγάλου ύψους, για διευκόλυνση της ανόδου ανθρώπων και ζώων, όπου συνηθίζεται παραδοσιακά, (δ) να διατηρούν ανοίγματα στα τοιχία αντιστήριξης για τη δημιουργία κυψελών από άγρια μελίσσια, όπου αυτό συνηθίζεται παραδοσιακά.

Όροι Επιλεξιμότητας

Έκταση με γεωργική χρήση

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Υφιστάμενες παραδοσιακές λιθόκτιστες αναβαθμίδες οι οποίες έχουν υποστεί ζημιές σε ποσοστό τουλάχιστον 10%
- Νησιωτικές περιοχές, ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές
- Εκτάσεις στις οποίες έχει σημειωθεί επεισόδιο πυρκαγιάς εντός των τελευταίων 5 ετών
- Βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης αν πρόκειται για βοσκότοπο

Μ 4.4.3: Διατήρηση και δημιουργία αναβαθμίδων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)	
1. Υφιστάμενες παραδοσιακές λιθόκτιστες αναβαθμίδες οι οποίες έχουν υποστεί ζημιές σε ποσοστό τουλάχιστον 10%	1.1	Βαθμολογείται η ύπαρξη αναβαθμίδας με ζημιά τουλάχιστον 10%		30%	NAI	100
					OXI	0
3. Νησιωτικές περιοχές, ορεινές περιοχές ή περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα (εκτός των ορεινών)	3.1	Βαθμολογία ανάλογα με την περιοχή που βρίσκονται οι αναβαθμίδες που θα ανακατασκευαστούν ή θα κατασκευαστούν νέες	Νησιωτικές περιοχές (εκτός Κρήτης & Εύβοιας)	45%	100	
			Ορεινές περιοχές (συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης & Εύβοιας)		80	
			Ηπειρωτικές περιοχές με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα εκτός των ορεινών		60	
4. Εκτάσεις στις οποίες έχει σημειωθεί επεισόδιο πυρκαγιάς εντός των τελευταίων 5 ετών	4.1	Βαθμολογείται η ύπαρξη επεισοδίου πυρκαγιάς στην περιοχή κατασκευής ή ανακατασκευής των αναβαθμίδων τα τελευταία 5 έτη		15%	NAI	100
					OXI	0
6. Βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης αν πρόκειται για βοσκότοπο	6.1	Χαρακτηρισμός ως προς τη φυτοκάλυψη	Φυτοκάλυψη < 40%	10%	100	
			Φυτοκάλυψη από 40% έως 70%		50	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ X ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Δράση 4.4.4: Θρυμματιστής κλαδεμάτων για τις ελαιοκαλλιέργειες

Η δράση αφορά την ενίσχυση των παραγωγών που έχουν ενταχθεί στη δράση 10.1.6 «Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια» προκειμένου να αποκτήσουν θρυμματιστή για τα κλαδέματα των ελαιοκαλλιεργειών.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να είναι παραγωγοί ενταγμένοι στη δράση 10.1.6 «Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια». Εάν πρόκειται για δικαιούχους ομάδες ή ενώσεις παραγωγών, να υπάρχουν μέλη τους δικαιούχοι της δράσης 10.1.6.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων
- Μέγεθος εκμετάλλευσης που εξυπηρετείται.

Μ 4.4.4: Θρυμματιστής κλαδεμάτων για τις ελαιοκαλλιέργειες

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)	
1. Ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων	1.1	Ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων		40%	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
2. Μέγεθος της ενταγμένης στη δράση 10.1.6 έκτασης με ελαιώνες που εξυπηρετείται.	2.1	Βαθμολογείται το μέγεθος της ενταγμένης στη δράση 10.1.6 έκτασης με ελαιώνες που εξυπηρετείται	Από 10-20 Ha	60%	30	
			Από 20-30 Ha		60	
			>30 Ha		100	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	40 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

M05: Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων

Ο αγροτικός τομέας είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένος και ζημιώνεται, περισσότερο από άλλους, από τις επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών, των δυσμενών κλιματικών φαινομένων και καταστροφικών συμβάντων. Προκειμένου να στηριχθεί τόσο η επιβίωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, όσο και ο ανταγωνισμός, γενικότερα, το παρόν μέτρο αποσκοπεί στην επαναφορά του παραγωγικού δυναμικού ή/και της εκμετάλλευσης στην προ της ζημίας κατάσταση, χωρίς σοβαρές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο εισόδημα του γεωργού ή κτηνοτρόφου, καθώς και στην πρόληψη τέτοιων ζημιών, συμβάλλοντας έμμεσα στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, συμπεριλαμβάνοντας δύο διακριτά υπομέτρα ως ακολούθως:

Υπομέτρο 5.1: Επενδύσεις σε προληπτικά μέτρα, που σκοπεύουν στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων πιθανών φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων

Οι δράσεις πρόληψης αφορούν κυρίως σε ενεργητική προστασία φυτικού κεφαλαίου από παγετό, προστασία από τις καταιγίδες, το χαλάζι, τη βροχή, την ξηρασία, τις πλημμύρες και τις πυρκαγιές και σε προστασία ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και φυσικές καταστροφές.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Η λειτουργία της εκμετάλλευσης είναι σύμφωνη με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο.
- Δεν έχει προηγηθεί ενίσχυση για την ίδια δράση, στο ίδιο αγροτεμάχιο. Εξαιρούνται περιπτώσεις που η εν λόγω επένδυση έχει αποδεδειγμένα καταστραφεί.
- Δεν χορηγείται ενίσχυση κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών του εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Συχνότητα των φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, με προτεραιότητα στις περιοχές, όπου παρατηρείται συστηματικός κίνδυνος
- Αξία του παραγόμενου προϊόντος, με προτεραιότητα στις μεγαλύτερες αξίες παραγωγής
- Ιδιότητα επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία (δεν εφαρμόζεται σε συλλογικούς φορείς)
- Συλλογικότητα των επενδύσεων πρόληψης σε μια δεδομένη περιοχή
- Οικονομικά κριτήρια, με προτεραιότητα στους δικαιούχους με χαμηλότερα εισοδήματα (δεν εφαρμόζεται σε συλλογικούς φορείς)
- Αγρότες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών
- Καλλιέργειες με τον χαρακτηρισμό ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) ή ΠΓΕ (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη) ή προϊόν Πιστοποιημένης Βιολογικής παραγωγής.
- Δικαιούχους των μέτρων 112 (ΠΑΑ 2007-2013) και M6.1 (ΠΑΑ 2014-2020)

Μ 5.1: Επενδύσεις σε προληπτικά μέτρα, που σκοπεύουν στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων πιθανών φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Συχνότητα των φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, με προτεραιότητα στις περιοχές, όπου παρατηρείται συστημικός κίνδυνος	1.1	Για τον προσδιορισμό του συγκεκριμένου κριτηρίου λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής επικινδυνότητας, ο οποίος προκύπτει από το λόγο του μέσου όρου των αποζημιώσεων της τελευταίας πενταετίας, που αφορούν το συγκεκριμένο αίτιο (χαλάζι, βροχή, παγετός), στην συγκεκριμένη καλλιέργεια, στην περιφερειακή ενότητα (ΠΕ) αναφοράς προς το μέσο όρο της ασφαλιζόμενη αξία της τελευταίας πενταετίας της αναφερόμενης καλλιέργειας στην συγκεκριμένη ΠΕ (στην περίπτωση πολλών καλλιεργειών η κατηγοριοποίηση γίνεται βάσει της καλλιέργειας με τα περισσότερα στρέμματα.)	Υψηλός κίνδυνος	21%	100
			Μεσαίος κίνδυνος		70
			Χαμηλός κίνδυνος		40
2. Αξία του παραγόμενου προϊόντος, με προτεραιότητα στις μεγαλύτερες αξίες	2.1	Οι καλλιέργειες με την μεγαλύτερη ασφαλιζόμενη αξία (σύμφωνα με τη Δήλωση	1.501 €/στρέμμα και άνω	16%	100
			Μεταξύ 1.001-1.500 €/στρέμμα		80

παραγωγής		Καλλιέργειας Εκτροφής (ΔΚΕ), όπως προκύπτει από την Αίτηση Ενιαίας Ενίσχυσης (ΑΕΕ) - Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου (ΟΣΔΕ) του τελευταίου έτους) έχουν μεγαλύτερο συντελεστή βαρύτητας. (Στην περίπτωση πολλών καλλιεργειών υπολογίζεται ο σταθμισμένος με βάση την έκταση μ.ο της ασφαλιζόμενης αξίας.)	Μεταξύ 501-1.000 €/στρέμμα		60
			500 €/ στρέμμα και κάτω		40
3. Ιδιότητα επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία (δεν εφαρμόζεται σε συλλογικούς φορείς)	3.1	Αξιολογείται αν το εισόδημα των εν δυνάμει δικαιούχων διαμορφώνεται κύρια από την αγροτική δραστηριότητα	NAI	14%	100
			OXI		0
4. Συλλογικότητα των επενδύσεων πρόληψης σε μια δεδομένη περιοχή	4.1	Αξιολογείται αν μια επένδυση πρόληψης είναι ατομική ή συλλογική, ως προς τη χρήση της	NAI	28%	100
			OXI		0
5. Οικονομικά κριτήρια, με προτεραιότητα στους δικαιούχους με χαμηλότερα εισοδήματα (δεν εφαρμόζεται σε συλλογικούς φορείς)	5.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης σε όρους τυπικής απόδοσης	Έως 12.000€	14%	100
			Από 12.001€ έως 25.000€		70

			> από 25.001€		0
6. Αγρότες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών			NAI	15%	100
			OXI		0
8. Καλλιέργειες με τον χαρακτηρισμό ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) ή ΓΕ (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη) ή προϊόν Πιστοποιημένης Βιολογικής παραγωγής			NAI	3%	100
			OXI		0
9. Δικαιούχοι των μέτρων 112 (ΠΑΑ 2007-2013) και Μ6.1 (ΠΑΑ 2014-2020)			NAI	17%	100
			OXI		0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ¹⁸	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

¹⁸ Τα κριτήρια 3 και 5 αφορούν φυσικά και νομικά πρόσωπα. Για τα νομικά πρόσωπα τα μόρια στο κριτήριο 3 υπολογίζονται στο maximum εφόσον το 51% των μετοχών του νομικού προσώπου ανήκει σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Σημειώνεται ότι το κριτήριο 4 αφορά μόνο τις ομάδες παραγωγών ενώ τα κριτήρια 3 και 5 αφορούν μόνο τα φυσικά / νομικά πρόσωπα.

Υπομέτρο 5.2: Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα

Οι ζημιές που προκαλούνται στη γεωργία από φυσικές καταστροφές και δυσμενή καιρικά φαινόμενα ή κλιματικά γεγονότα κλονίζουν την οικονομία των παραγωγών, οι οποίοι δεν έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις δαπάνες αποκατάστασής τους και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

Οι ενισχύσεις διασφαλίζουν τη δυνατότητα των γεωργών και των κτηνοτρόφων που επλήγησαν να ανασυστήσουν τις εκμεταλλεύσεις τους και να παραμείνουν στις αγροτικές περιοχές της χώρας, συνεχίζοντας την οικονομική τους δραστηριότητα.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Η εκμετάλλευση είναι καθόλα νόμιμη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, και προκειμένου για νομικά πρόσωπα λειτουργεί τουλάχιστον ένα έτος, με οικονομικά αποτελέσματα
- Οι ζημιές προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα, βάσει επίσημων μετεωρολογικών δεδομένων, εργαστηριακών αποτελεσμάτων, κτηνιατρικών ή γεωπονικών εκτιμήσεων, κ.λπ., κατά περίπτωση και υπόκεινται στην επίσημη αναγνώριση του Υπ.ΑΑΤ ότι σημειώθηκε φυσική καταστροφή και ότι η καταστροφή ή τα μέτρα που ελήφθησαν σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/EK του Συμβουλίου για την εξάλειψη ή συγκράτηση μιας φυτικής ασθένειας ή προσβολής από παράσιτα έχει προκαλέσει καταστροφή σε 30% των ειδών της ευρύτερης περιοχής (Νομού - νυν Περιφερειακής Ενότητας), με βάση τα επίσημα στοιχεία της Χώρας (σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας)
- Το επίπεδο των ζημιών, που οφείλονται στις προαναφερόμενες δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή έκτακτα γεγονότα, να ξεπερνά το 30% των ομοειδών ειδών και σε επίπεδο παραγωγού
- Οι δημόσιες αρχές αποδεικνύουν ότι οι επενδύσεις που υλοποιούν συνδέονται με το παραγωγικό δυναμικό μιας περιοχής
- Δε χορηγείται ενίσχυση κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών του εθνικού θεσμικού πλαισίου

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- επιπτώσεις στην ευρύτερη οικονομία της περιοχής, με προτεραιότητα σε ζημιές σε προϊόντα που αφορούν σε τομείς που επηρεάζουν την ευρύτερη οικονομία της περιοχής (πχ μονοκαλλιέργεια-μαστίχα Χίου)
- ύψος ζημιάς, με προτεραιότητα το μεγαλύτερο ποσοστό ζημιάς, βάσει εκτιμήσεων
- αξία του γεωργικού δυναμικού, με προτεραιότητα στις ζημιές παγίου κεφαλαίου & εξοπλισμού
- ιδιότητα επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία

Επιπλέον στην περίπτωση που δικαιούχος της ενίσχυσης είναι δημόσια υπηρεσία, η οποία αναθέτει το έργο και μπορεί να χαρακτηριστεί ως αναθέτουσα αρχή, ισχύει η σχετική νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις.

Μ 5.2: Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-20)
1. Επιπτώσεις στην ευρύτερη οικονομία της περιοχής με προτεραιότητα σε ζημιές σε προϊόντα που αφορούν τους τομείς που επηρεάζουν την ευρύτερη οικονομία της περιοχής	1.1	Αξιολογείται το ποσοστό της ζημιούμενης πολυετούς καλλιέργειας ή του παγίου ως προς τη συνολική ασφαλιστική αξία του Νομού	πολύ σημαντική (πάγιο, ζωικό και οι καλλιέργειες που στο σύνολο τους ξεπερνούν το 50% της συνολικής ασφαλιστικής αξίας του Νομού)	10%	100
			σημαντική (οι υπόλοιπες καλλιέργειες)		50
2. Ύψος ζημιάς με προτεραιότητα το μεγαλύτερο ποσοστό ζημιάς, βάσει εκτιμήσεων	2.1	Αξιολογείται το ποσοστό ζημιάς βάσει των πορισμάτων εκτίμησης ζημιών του ΕΛΓΑ	ολοκληρωτική καταστροφή (80-100%)	20%	100
			μερική καταστροφή (50-79%)		50
			μικρή καταστροφή (30-49%)		25
3. Αξία του γεωργικού δυναμικού με προτεραιότητα στις ζημιές παγίου κεφαλαίου και εξοπλισμού	3.1	Αξιολογούνται οι ζημιές παγίου και εξοπλισμού σε συνδυασμό με την απόσταση μόνιμης κατοικίας - εκμετάλλευσης	πάγιο και ζωικό κεφάλαιο και εξοπλισμός όταν είναι σε απόσταση μικρότερη από 150 χλμ. από τον τόπο κατοικίας	30%	100
			φυτικό κεφάλαιο όταν είναι σε απόσταση μικρότερη από 150 χλμ. από τον τόπο κατοικίας		50
			φυτικό κεφάλαιο όταν είναι σε απόσταση μεγαλύτερη από 150 χλμ. από τον τόπο κατοικίας		25
			πάγιο και ζωικό κεφάλαιο και εξοπλισμός όταν είναι σε απόσταση μεγαλύτερη από 150 χλμ. από τον τόπο κατοικίας		0

4. Ιδιότητα επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία	νέος αγρότης (δικαιούχους του μέτρου 112 (ΠΑΑ 2007-2013) και του 6.1 (ΠΑΑ 2014-2020)) με απόφαση ένταξης πριν το ζημιογόνο αίτιο	40%	100
	εγγεγραμμένος στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματίας αγρότης ή ενήλικας, με κύριο ταμείο ασφάλισης τον ΟΓΑ που λαμβάνει τουλάχιστον το 35% του εισοδήματος του από τη γεωργία ή νομικό πρόσωπο με κύρια δραστηριότητα τη γεωργία		50
	λοιποί σύμφωνα με ΚΥΑ του εκάστοτε προγράμματος Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (περιστασιακοί εργάτες, άνεργοι, άεργοι κ.λπ.)		25

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

M06: Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων

Το παρόν μέτρο συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της “μικρής” επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης σε αυτές τόσο στον πρωτογενή γεωργικό τομέα όσο και στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα, γεγονός, συνδεδεμένο άμεσα με τις συστάσεις της ΕΕ (Position Paper 2014-2020) και της κατευθύνσεις του ΣΕΣ 2014-2020 για: «στοχευόμενη υποστήριξη ανταγωνιστικών και εξωστρεφών κλάδων όπως ο αγροδιατροφικός τομέας», «δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και αντιμετώπιση της ανεργίας, ιδιαίτερα της νεανικής» και «κοινωνική και οικονομική αναζωογόνηση των αγροτικών κοινοτήτων, ειδικά των υποβαθμισμένων».

Υπομέτρο 6.1: Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχειρήσεων από νέους γεωργούς

Αφορά την παροχή κατ’ αποκοπή ποσού ενίσχυσης για την είσοδο νέων έως και 40 ετών στη γεωργική απασχόληση και την πρώτη τους εγκατάσταση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Εκτός της ηλικιακής ανανέωσης, βασικός στόχος είναι η δημιουργία επιχειρηματιών γεωργών που με το πέρασ της στήριξης θα διαθέτουν κατάλληλα εφόδια και βιώσιμες εκμεταλλεύσεις.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη της γεωργικής εκμετάλλευσης με ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης τα 3 έτη και μέγιστη τα 4έτη.
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια του «νέου αγρότη» για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ειδικά, να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (βλ. οι νέοι αγρότες – αρχηγοί ως «νεοεισερχόμενοι» για τα φυσικά πρόσωπα και ως “εκπρόσωποι” για τα νομικά πρόσωπα) καθώς και να διαθέτουν τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα (όπως ορίζονται παρακάτω) ή να δεσμεύονται ότι θα τα αποκτήσουν εντός περιόδου 36 μηνών.
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει εμπίπτουν στον ορισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (σύσταση Επιτροπής 2003/361/ΕΚ).
- Η ιδιότητα του «ενεργού» αγρότη πρέπει να εκπληρώνεται για τον δικαιούχο το αργότερο εντός 18 μηνών από την ημερομηνία πρώτης εγκατάστασης.
- Οι αρχηγοί (φυσικά πρόσωπα ή διαχειριστές νομικών προσώπων) δεν πρέπει να έχουν ασκήσει προηγουμένως γεωργική επαγγελματική δραστηριότητα ή έλεγχο επί νομικών προσώπων με γεωργική δραστηριότητα.
- Η γεωργική εκμετάλλευση στην αρχική κατάσταση πρέπει να έχει τυπική απόδοση «εισόδου» τουλάχιστον ίση με 8.000€ (το όριο αυτό πρέπει να πληρούνται ατομικά ανά νέο γεωργό και στην περίπτωση της από κοινού εγκατάστασης βλ. νομικά πρόσωπα) με ανώτερο όριο για το σύνολο της εκμετάλλευσης 100.000 €. Για το σύνολο της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει υποβληθεί αίτηση ενίσχυσης ΟΣΔΕ κατά το έτος υποβολής της αίτησης ενίσχυσης από τον υποψήφιο δικαιούχο.
- Τα νομικά πρόσωπα πρέπει να έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη γεωργική παραγωγή (ΟΜΑΔΑ ΚΑΔ 01).
- Οι αρχηγοί (δικαιούχοι φυσικά πρόσωπα ή διαχειριστές νομικών προσώπων) πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι στις περιοχές εφαρμογής του υπομέτρου και η γεωργική εκμετάλλευση να βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας (δυνατότητα καθημερινής πρόσβασης).
- Πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και πολιτικές και η μη διπλή χρηματοδότηση.
- Δεν είναι επιλέξιμοι: δημόσιοι φορείς, δικαιούχοι υπομέτρων 6.2 και 6.3 του ΠΑΑ 2014 – 2020 (εκκίνηση για μη γεωργικές δραστηριότητες, μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις), παλαιότεροι

δικαιούχοι μέτρων «νέων γεωργών» του ΠΑΑ 2007-2013 ή 2000-2006, ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών ή άλλο κοινό εταιρικό σχήμα (και νόμιμος εκπρόσωπος ή κύριος εταίρος αυτών) που χρηματοδοτούνται από άλλα μέτρα του ΠΑΑ 2014 – 2020 για κοινό επιχειρηματικό σχέδιο.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- συνάφεια/επάρκεια επαγγελματικών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας,
- συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις ή ποιοτικά συστήματα (όπως ενδεικτικά από κοινού εγκατάσταση δύο ή περισσότερων νέων γεωργών σε νομικό πρόσωπο, συμμετοχή σε ομάδα παραγωγών, ύπαρξη συμφωνητικών για βιολογική ή άλλη πιστοποίηση),
- εισοδηματικά κριτήρια (όπως ενδεικτικά ενίσχυση νέων γεωργών δικαιούχων-διαχειριστών με χαμηλό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα και νομικών προσώπων με χαμηλό εταιρικό κεφάλαιο),
- χαρακτηριστικά περιοχών (όπως ενδεικτικά πληθυσμιακά κριτήρια, άλλα χαρακτηριστικά),
- χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης (όπως ενδεικτικά ιδιοκτησία έναντι μίσθωσης)
- από κοινού υποβολή πρότασης για υπομέτρο 4.1 (σε περίπτωση δυνατότητας από κοινού πρόσβασης),
- προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (όπως ρεαλιστικότητα και θετική συμβολή της μελλοντικής κατάστασης σε στοχεύσεις του ΠΑΑ 2014-2020 ή των Περιφερειακών Στρατηγικών για τον γεωργικό τομέα π.χ. βελτίωση οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά ,επιλεγμένοι τομείς παραγωγής).

Μ 6.1: Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Συνάφεια/επάρκεια επαγγελματιών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο βαθμός συνάφειας και επάρκειας των επαγγελματιών προσόντων των αρχηγών εκμεταλλεύσεων	Κατοχή Πτυχίου-Τίτλου Σπουδών Γεωτεχνικής Κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο με επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	10%	NAI	100
					OXI	0
2. Συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις ή ποιοτικά συστήματα	2.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η αρχική συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις (όπως ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών)	Συμμετοχή σε Ομάδες ή Οργανώσεις παραγωγών	2%	NAI	100
					OXI	0
3. Εισοδηματικά κριτήρια	3.1	Αξιολογείται το ετήσιο εισόδημα και προμοδοτείται η ενίσχυση αρχηγών με χαμηλό ετήσιο εισόδημα	Ατομικό ετήσιο εισόδημα έως και 7.500 ευρώ (από κάθε πηγή) και οικογενειακό ετήσιο εισόδημα έως και 20.000 ευρώ (από κάθε πηγή)	6%	NAI	100
					OXI	0
	3.2	Αξιολογείται η προηγούμενη ιδιότητα ανέργου των αρχηγών εκμεταλλεύσεων	Ανεργία πάνω από 1 έτος πριν από την έναρξη πρώτης εγκατάστασης	6%	NAI	100
					OXI	0

4. Χαρακτηριστικά περιοχών	4.1	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας των αρχηγών εκμεταλλεύσεων (ορεινότητα και νησιωτικότητα)	Νησιά με πληθυσμό έως και 3.000 κάτοικοι ή Νησιά που ανήκουν σε μη νησιωτικές περιφέρειες ή περιοχές που χαρακτηρίζονται ως Ορεινές σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ ή συνδυασμός αυτών	7%	NAI	100
					OXI	0
	4.2	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας των αρχηγών εκμεταλλεύσεων (πληθυσμός)	Τοπικές ή Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό έως και 2.500 κατοίκους	5%	100	
			Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες με πληθυσμό από 2.501 έως και 5.000 κατοίκους		50	
5. Χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης	5.1	Αξιολογείται το ποσοστό ιδιοκτησίας στη γεωργική εκμετάλλευση (γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο)	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από ιδιόκτητη γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο και όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 25% στο σύνολο της εκμετάλλευσης (25%=25, ..., 100%=100)	12%	25-100	
	5.2	Αξιολογείται η αρχική παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης και ενισχύονται αυτές με μέση παραγωγική δυναμικότητα	Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 8.000€ έως και 10.000 €	10%	50	
			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 10.001€ έως και 15.000 €		80	
			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 15.001 € έως και 25.000€		100	

	5.3	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας για το ΠΑΑ 2014-20 ¹⁹	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την αιγο-προβατοτροφία, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 1 (50%=50, ..., 100%=100)	8%	50-100
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την καλλιέργεια οπωροκηπευτικών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την παραγωγή ζωοτροφών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8		40-80

¹⁹ Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			(50%=40, ..., 100%=80)		
	5.4	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ²⁰	8%	έως 100
6. Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (μελλοντική κατάσταση)	6.1	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου στο στόχο του ΠΑΑ 2014-20 για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλλει στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής ή ολοκληρωμένης διαχείρισης εφόσον αφορά ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 40% στο σύνολο της εκμετάλλευσης	6%	NAI 100
					OXI 0
	6.2	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε τομείς προτεραιότητας του ΠΑΑ 2014-20 ²¹	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλλει κατά κύριο λόγο στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα	7 %	100
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια οπωροκηπευτικών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει		80

²⁰ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

²¹ Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην παραγωγή ζωοτροφών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
	6.3	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε στόχους και τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ²²	13%	έως 100

²² Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	45 βαθμοί /40 βαθμοί για τις περιπτώσεις 2 ^{ης} προκήρυξης
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	45 (% της μέγιστης βαθμολογίας)/ 40 (% της μέγιστης βαθμολογίας για τις περιπτώσεις 2 ^{ης} προκήρυξης)

**Μ 6.1: Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς
(Δυνατότητα από κοινού πρόσβαση με το υπομέτρο 4.1)**

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Συνάφεια/επάρκεια επαγγελματικών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο βαθμός συνάφειας και επάρκειας των επαγγελματικών προσόντων των αρχηγών εκμεταλλεύσεων	Κατοχή Πτυχίου-Τίτλου Σπουδών Γεωτεχνικής Κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο με επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	10%	NAI	100
					OXI	0
2. Συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις ή ποιοτικά συστήματα	2.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η αρχική συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις (όπως ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών)	Συμμετοχή σε Ομάδες ή Οργανώσεις παραγωγών	2%	NAI	100
					OXI	0
3. Εισοδηματικά κριτήρια	3.1	Αξιολογείται το ετήσιο εισόδημα και προιμοδοτείται η ενίσχυση αρχηγών με χαμηλό ετήσιο εισόδημα	Ατομικό ετήσιο εισόδημα έως και 7.500 ευρώ (από κάθε πηγή) και οικογενειακό ετήσιο εισόδημα έως και 20.000 ευρώ (από κάθε πηγή)	6%	NAI	100
					OXI	0
	3.2	Αξιολογείται η προηγούμενη ιδιότητα ανέργου των αρχηγών εκμεταλλεύσεων	Ανεργία πάνω από 1 έτος πριν από την έναρξη πρώτης εγκατάστασης	6%	NAI	100
					OXI	0

4. Χαρακτηριστικά περιοχών	4.1	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας των αρχηγών εκμεταλλεύσεων (ορεινότητα και νησιωτικότητα)	Νησιά με πληθυσμό έως και 3.000 κάτοικοι ή Νησιά που ανήκουν σε μη νησιωτικές περιφέρειες ή Περιοχές που χαρακτηρίζονται ως Ορεινές σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ ή συνδυασμός αυτών	7%	NAI	100
					OXI	0
	4.2	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας των αρχηγών εκμεταλλεύσεων (πληθυσμός)	Τοπικές ή Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό έως και 2.500 κατοίκους	5%	100	
			Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες με πληθυσμό από 2.501 έως και 5.000 κατοίκους		50	
5. Χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης	5.1	Αξιολογείται το ποσοστό ιδιοκτησίας στη γεωργική εκμετάλλευση (γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο)	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από ιδιόκτητη γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο και όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 25% στο σύνολο της εκμετάλλευσης (25%=25, ..., 100%=100)	12%	25-100	
			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 8.000€ έως και 10.000 €		50	
	5.2	Αξιολογείται η αρχική παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης και ενισχύονται αυτές με μέση παραγωγική δυναμικότητα	Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 10.001€ έως και 15.000 €	10%	80	
			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 10.001€ έως και 15.000 €		80	

			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 15.001 € έως και 25.000€		100
	5.3	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας για το ΠΑΑ 2014-20 ²³	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την αιγοπροβατοτροφία, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 1 (50%=50, ..., 100%=100)	8%	50-100
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την καλλιέργεια οπωροκηπευτικών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την παραγωγή ζωοτροφών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της		40-80

²³ Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)			
	5.4	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ²⁴	8%	έως 100	
6. Από κοινού υποβολή πρότασης για υπομέτρο 4.1	6.1	Αξιολογείται η από κοινού υποβολή πρότασης για υλοποίηση επενδύσεων μέσω του υπομέτρου 4.1	Από κοινού υποβολή αίτησης για το υπομέτρο 4.1 & για υλοποίηση επενδύσεων μέσω αυτού του υπομέτρου	2%	NAI	100
					OXI	0
7. Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (μελλοντική κατάσταση)	7.1	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου στο στόχο του ΠΑΑ 2014-20 για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλλει στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής ή ολοκληρωμένης διαχείρισης εφόσον αφορά ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 40% στο σύνολο της εκμετάλλευσης	6%	NAI	100
					OXI	0
	7.2	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε τομείς προτεραιότητας του ΠΑΑ 2014-20 ²⁵	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλλει κατά κύριο λόγο στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από	6%	100	

²⁴ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

²⁵ Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			αυτό τον τομέα		
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια οπωροκηπευτικών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην παραγωγή ζωοτροφών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
	7.3	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε στόχους και τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ²⁶	12%	έως 100

²⁶ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	45 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>45 (% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Υπομέτρο 6.2: Εκκίνηση μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές

Αφορά την παροχή κατ' αποκοπή ποσού για τη στήριξη της «μικρής» επιχειρηματικότητας (εκκίνηση νέας επιχείρησης) σε επιλεγμένους τομείς του 2γενή και 3γενή τομέα, με δικαιούχους γεωργούς ή άλλα φυσικά πρόσωπα ήδη εγκατεστημένα σε αγροτικές περιοχές. Στόχος είναι η ενίσχυση των θέσεων απασχόλησης (και αυτοαπασχόλησης) και των οικογενειακών εισοδημάτων σε αυτές τις περιοχές, βοηθώντας στην επίτευξη της κοινωνικής συνοχής.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου για την έναρξη μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (νέα επιχείρηση) με ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης τα 2 έτη και μέγιστη τα 4 έτη.
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι εντός αγροτικών περιοχών εφαρμογής του υπομέτρου, με τον τόπο εγκατάστασης της επιχείρησης να βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου κατοικίας ή έδρας (δυνατότητα καθημερινής πρόσβασης) και εντός αγροτικών περιοχών εφαρμογής του υπομέτρου.
- Οι νέες επιχειρήσεις πρέπει να εμπίπτουν στον ορισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (σύσταση Επιτροπής 2003/361/EK) και συμπεριλαμβάνονται οι ατομικές επιχειρήσεις (αυτοαπασχόληση).
- Το συνολικό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από κάθε πηγή των υποψήφιων δικαιούχων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 25.000 €.
- Οι νέες επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν αντικείμενο δραστηριοτήτων (κύρια και δευτερεύουσες) σε επιλεγμένους τομείς διαφοροποίησης του 2γενή και 3γενή τομέα (όπως περιγράφονται παρακάτω). Δεν υποστηρίζεται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων με σύνθετο αντικείμενο όπου περιλαμβάνονται δραστηριότητες εκτός «επιλεγμένων τομέων», με την εξαίρεση επιχειρήσεων που έχουν δευτερεύουσα δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα ΟΜΑΔΑ ΚΑΔ 01: ΓΕΩΡΓΙΑ (χωρίς να υποστηρίζονται για αυτή).
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι δεν πρέπει να έχουν ασκήσει προηγουμένως άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανόμενης της αυτοαπασχόλησης, εξαιρούμενης της γεωργικής δραστηριότητας (ΟΜΑΔΑ ΚΑΔ 01: ΓΕΩΡΓΙΑ).
- Πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και πολιτικές και η μη διπλή χρηματοδότηση.
- Δεν είναι επιλέξιμοι ως δικαιούχοι: δημόσιοι φορείς, μη κερδοσκοπικές εταιρίες, δικαιούχοι υπομέτρων 6.1 και 6.3 του ΠΑΑ 2014 –20 (νέοι γεωργοί, μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις), ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών ή άλλο κοινό εταιρικό σχήμα (και νόμιμος εκπρόσωπος ή κύριος εταίρος του) με χρηματοδότηση από άλλα μέτρα του ΠΑΑ 2014 –20 για κοινό επιχειρηματικό σχέδιο.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- ενίσχυση των επαγγελματιών γεωργών και μελών αγροτικού νοικοκυριού αυτών (εξαιρουμένων γεωργικών εργατών),
- στήριξη της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας, ανέργων,
- συνάφεια επαγγελματιών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας,
- εισοδηματικά κριτήρια (όπως ενδεικτικά ενίσχυση δικαιούχων με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα ή γεωργικές εκμεταλλεύσεις με χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα),
- χαρακτηριστικά περιοχών (όπως ενδεικτικά ενίσχυση επιχειρήσεων σε ορεινές , νησιωτικές ή με άλλα χαρακτηριστικά περιοχές, πληθυσμιακά κριτήρια),
- χαρακτηριστικά έναρξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (όπως ενδεικτικά χώροι εγκατάστασης ή λοιπά λειτουργικά χαρακτηριστικά, ύπαρξη στοιχείων δικτύωσης),
- Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (όπως ρεαλιστικότητα και συμβολή της μελλοντικής κατάστασης σε στοχεύσεις του ΠΑΑ 2014-2020 ή των Περιφερειακών Στρατηγικών για την τοπική ανάπτυξη όπως δημιουργία θέσεων απασχόλησης, στήριξη αγροτουρισμού – οικοτεχνίας – πολύ-λειτουργικών αγροκτημάτων-οινοτουρισμού, τομείς RIS, προσφορά βασικών υπηρεσιών σύμφωνα με τοπικές ανάγκες).

Μ 6.2: Εκκίνηση μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)	
1. Στήριξη επαγγελματιών γεωργών και μελών αγροτικού νοικοκυριού	1.1	Αξιολογείται η αρχική κατάσταση υποψηφίων δικαιούχων	Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι επαγγελματίας γεωργός ή μέλος αγροτικού νοικοκυριού (ασφάλιση ως μέλος αγροτικής οικογένειας στον ΟΓΑ)	10%	NAI	100
					OXI	0
2. Στήριξη νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας, ανέργων	2.1	Αξιολογούνται ηλικιακά κριτήρια επιχειρηματικότητα	Ηλικία από 18 έως και 35 ετών	10%	NAI	100
					OXI	0
	2.2	Πριμοδοτείται η γυναικεία επιχειρηματικότητα	Γυναίκες υποψήφιοι δικαιούχοι	8%	NAI	100
					OXI	0
	2.3	Αξιολογούνται τα έτη ανεργίας του υποψήφιου δικαιούχου	Ανεργία πάνω από 3 έτη	8%	100	
			Ανεργία πάνω από 2 έτη και έως και 3 έτη		80	
			Ανεργία πάνω από 1 έτος και έως και 2 έτη		60	
3. Συνάφεια/επάρκεια επαγγελματιών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας	3.1	Αξιολογείται ο βαθμός συνάφειας / επάρκειας των προσόντων και της εργασιακής εμπειρίας²⁷	Ύπαρξη Πτυχίου - Τίτλου Σπουδών με κατεύθυνση συναφή προς τη δραστηριότητα της νέας επιχείρησης (επιπέδου ανώτερου ή ίσου με επίπεδο 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων)	10%	60	
			Ύπαρξη εργασιακής εμπειρίας σε συναφή επιχείρηση διάρκειας		40	

²⁷ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

			τουλάχιστον ίση με 2 έτη (με ασφάλιση στον κατά περίπτωση αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα)			
4. Εισοδηματικά κριτήρια	4.1	Αξιολογείται το εισόδημα και προμοδοτείται η ενίσχυση υποψηφίων δικαιούχων με χαμηλό ετήσιο εισόδημα	Ατομικό ετήσιο εισόδημα έως και 7.500 ευρώ (από κάθε πηγή) και οικογενειακό ετήσιο εισόδημα έως και 20.000 ευρώ (από κάθε πηγή)	10%	100	
5. Χαρακτηριστικά περιοχών	5.1	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου δικαιούχου	Νησιά με πληθυσμό έως και 3.000 κάτοικοι ή Νησιά που ανήκουν σε μη νησιωτικές περιφέρειες ή Περιοχές που χαρακτηρίζονται ως Ορεινές σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ ή συνδυασμός αυτών	10%	NAI	100
					OXI	0
	5.2	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου δικαιούχου	Τοπικές ή Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό έως και 1.500 κατοίκους	6%	NAI	100
					OXI	0
6. Χαρακτηριστικά έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας	6.1	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά της έδρας όπου εγκαθίσταται η νέα επιχείρηση	Η νέα επιχείρηση εγκαθίσταται και λειτουργεί ανεξάρτητα σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ώστε να εξυπηρετεί το σκοπό της και δε λειτουργεί εντός οικίας ούτε γίνεται συστέγαση με χώρους εγκατάστασης άλλης επιχείρησης και δραστηριότητας	3%	NAI	100
					OXI	0

7. Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου	7.1	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου στο στόχο του ΠΑΑ 2014-20 για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει στη δημιουργία επιπλέον θέσεων απασχόλησης πέραν της αυτό-απασχόλησης	6%	NAI	100
					OXI	0
	7.2	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου στη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά²⁸	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει στην απόκτηση πιστοποίησης προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών της νέας επιχείρησης (όπως πιστοποίηση ISO & HACCP, παραγωγή μεταποιημένων βιολογικών τροφίμων)	4%	60	
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει στην αξιοποίηση του Διαδικτύου για προβολή και πρόσβαση της επιχείρησης στην αγορά (όπως εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου, ιστοσελίδας προβολής)		40	
	7.3	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε στόχους και τομείς προτεραιότητας του ΠΑΑ 2014-20 για την τοπική ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση	Το επιχειρηματικό σχέδιο αφορά τη δημιουργία νέας επιχείρησης με δραστηριότητα σε τομείς της Αγροτικής Οικονομίας (όπως Αγροτουρισμός, Οινοτουρισμός Οικοτεχνία, δραστηριότητες Πολύ-λειτουργικού Αγροκτήματος σύμφωνα με προδιαγραφές σχετικού θεσμικού πλαισίου όπως	3%	NAI	100
					OXI	0

²⁸ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

			εγγραφή στο Μητρώο Οικοτεχνίας ΚΗΜΟ)			
	7.4	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε τομείς δραστηριοτήτων και στόχους που αναδεικνύονται στο πλαίσιο των Στρατηγικών και των ιδιαιτεροτήτων ή αναγκών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ²⁹	12%	έως 100	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ X ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(50% της μέγιστης βαθμολογίας)

²⁹ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

Υπομέτρο 6.3: Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Αφορά την παροχή κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης προς υφιστάμενες μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την περαιτέρω ανάπτυξή τους μέσω ενεργειών που αφορούν, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση, τη βελτίωση της οικονομικής ή περιβαλλοντικής βιωσιμότητάς τους ή την εν γένει διαρθρωτική τους προσαρμογή (όπως παραγωγική, οργανωτική κλπ), συνεισφέροντας σε σχετικές στοχεύσεις του ΠΑΑ 2014-2020 ή των Περιφερειακών Στρατηγικών για το γεωργικό τομέα.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη της γεωργικής εκμετάλλευσης με ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης τα 3 έτη και μέγιστη τα 4 έτη.
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων τουλάχιστον ως κάτοχοι εκμεταλλεύσεων.
- Η γεωργική εκμετάλλευση στην αρχική κατάσταση πρέπει να έχει τυπική απόδοση «εισόδου» τουλάχιστον ίση με 5.000 € έως 7.999€. Για το σύνολο της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει υποβληθεί αίτηση ενίσχυσης ΟΣΔΕ κατά το έτος υποβολής της αίτησης ενίσχυσης από τον υποψήφιο δικαιούχο.
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να εμπίπτουν στον ορισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (σύσταση Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι στις περιοχές εφαρμογής του υπομέτρου και η γεωργική εκμετάλλευση να βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας (δυνατότητα καθημερινής πρόσβασης)
- Θα πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και πολιτικές και η μη διπλή χρηματοδότηση.
- Δεν είναι επιλέξιμοι ως δικαιούχοι: νομικά πρόσωπα, δημόσιοι φορείς, δικαιούχοι υπομέτρων 6.1 και 6.2 του ΠΑΑ 2014 – 2020 (νέοι γεωργοί, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων), παλαιότεροι δικαιούχοι μέτρων «νέων γεωργών» του ΠΑΑ 2007-2013 ή 2000-2006, ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών ή άλλο κοινό εταιρικό σχήμα (και νόμιμος εκπρόσωπος ή κύριος εταίρος αυτών) που χρηματοδοτούνται από άλλα μέτρα του ΠΑΑ 2014 – 2020 για κοινό επιχειρηματικό σχέδιο.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- επάρκεια – συνάφεια επαγγελματικών προσόντων και συνάφεια εργασιακής εμπειρίας,
- στήριξη της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας,
- συμμετοχή σε συνεργασία ή συστήματα ποιότητας ή δράσεις για το περιβάλλον (όπως ενδεικτικά συμμετοχή σε ομάδα παραγωγών, ένταξη σε προγράμματα βιολογικής ή άλλης πιστοποίησης και γεωργο-περιβαλλοντικά μέτρα),
- εισοδηματικά κριτήρια (όπως ενδεικτικά ενίσχυση δικαιούχων με χαμηλό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα),
- χαρακτηριστικά περιοχών (όπως ενδεικτικά πληθυσμιακά κριτήρια, άλλα χαρακτηριστικά),
- χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης (όπως ενδεικτικά ιδιοκτησία έναντι μίσθωσης),
- στήριξη υποψηφίων δικαιούχων που είναι «επαγγελματίες» ή «ενεργοί» αγρότες,
- Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (όπως ρεαλιστικότητα και θετική συμβολή της μελλοντικής κατάστασης σε στοχεύσεις του ΠΑΑ 2014-2020 ή των Περιφερειακών Στρατηγικών για τον γεωργικό τομέα π.χ. βελτίωση οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά, επιλεγμένοι τομείς παραγωγής).

Μ 6.3: Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Συνάφεια/επάρκει α επαγγελματικών προσόντων ή εργασιακής εμπειρίας	1.1	Αξιολογείται ο βαθμός συνάφειας και επάρκειας των επαγγελματικών προσόντων υποψήφιου δικαιούχου	Κατοχή Πτυχίου-Τίτλου Σπουδών Γεωτεχνικής Κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο με επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	5%	NAI	100
					OXI	0
2. Στήριξη νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότη τας	2.1	Αξιολογούνται ηλικιακά κριτήρια	Ηλικία έως και 35 ετών	4%	NAI	100
					OXI	0
	2.2	Πριμοδοτείται η γυναικεία επιχειρηματικότητα	Γυναίκες υποψήφιοι δικαιούχοι	2%	NAI	100
					OXI	0
3. Συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις ή ποιοτικά συστήματα	3.2	Αξιολογείται η αρχική συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις (όπως ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών)	Συμμετοχή σε Ομάδες ή Οργανώσεις παραγωγών	2%	NAI	100
					OXI	0
4. Εισοδηματικά κριτήρια	4.1	Αξιολογείται το εισόδημα και πριμοδοτείται η ενίσχυση υποψηφίων δικαιούχων με χαμηλό ετήσιο εισόδημα	Ατομικό ετήσιο εισόδημα έως και 7.500 ευρώ (από κάθε πηγή) και οικογενειακό ετήσιο εισόδημα έως και 20.000 ευρώ (από κάθε πηγή)	10%	NAI	100
					OXI	0
5. Χαρακτηριστικά περιοχών	5.1	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας του	Νησιά με πληθυσμό έως και 3.000 κάτοικοι ή Νησιά που ανήκουν σε μη νησιωτικές περιφέρειες ή Περιοχές που χαρακτηρίζονται ως	8%	NAI	100

		υποψηφίου δικαιούχου (ορεινότητα & νησιωτικότητα)	Ορεινές σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ ή συνδυασμός αυτών		OXI	0
	5.2	Αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του τόπου μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου δικαιούχου (πληθυσμός)	Τοπικές ή Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό έως και 1.500 κατοίκους	5%	NAI	100
					OXI	0
6. Χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης	6.1	Αξιολογείται το ποσοστό ιδιοκτησίας στη γεωργική εκμετάλλευση (γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο)	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από ιδιόκτητη γεωργική γη και ζωικό κεφάλαιο και όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 25% στο σύνολο της εκμετάλλευσης (25%=25, ..., 100%=100)	12%	25-100	
	6.2	Αξιολογείται η αρχική παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης και ενισχύονται αυτές με μέση παραγωγική δυναμικότητα	Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 5.000 έως και 6.501 €	12%	50	
			Η παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) είναι ίση με 6.500 έως και 7.999 €		100	
	5.3	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας για το ΠΑΑ 2014-20 ³⁰	Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την αιγο-προβατοτροφία, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 1 (50%=50, ..., 100%=100)	8%	50-100	

³⁰ Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την καλλιέργεια οπωροκηπευτικών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80	
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από την παραγωγή ζωοτροφών, όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80	
			Ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως αρχική τυπική απόδοση) που προέρχεται από καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή όταν είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης με βαρύτητα 0,8 (50%=40, ..., 100%=80)		40-80	
	6.4	Αξιολογείται η συμβολή του αρχικού προσανατολισμού της γεωργικής εκμετάλλευσης σε τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ³¹	7%	έως 100	
7. Στήριξη υποψηφίων που είναι επαγγελματίες	7.1	Αξιολογείται η αρχική κατάσταση υποψηφίων δικαιούχων και πριμοδοτούνται κατά	Ο υποψήφιος δικαιούχος στην αρχική κατάσταση είναι ήδη επαγγελματίας αγρότης	8%	ΝΑΙ	100

³¹ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

αγρότες		κύριο λόγο αυτοί που είναι ήδη επαγγελματίες αγρότες (αρχική κατάσταση)			OXI	0
8. Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου	8.1	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου στο στόχο του ΠΑΑ 2014-20 για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει στην περαιτέρω αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση τουλάχιστον κατά 20%	4%	NAI	100
					OXI	0
	8.2	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε τομείς προτεραιότητας του ΠΑΑ 2014-20 ³²	Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα	4%	100	
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια οπωροκηπευτικών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80	
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην παραγωγή ζωοτροφών εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της		80	

³² Βαθμολογείται η συνεισφορά μόνο σε ένα τομέα, ήτοι το κριτήριο παίρνει μόνο μία τιμή και δεν μπορούν να αθροίζονται διαφορετικές τιμές του κριτηρίου.

			εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		80
			Το επιχειρηματικό σχέδιο συμβάλει κατά κύριο λόγο στην καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή εφόσον ποσοστό της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένη ως τελική τυπική απόδοση) που είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το 50% στο σύνολο της εκμετάλλευσης προέρχεται από αυτό τον τομέα		
	8.3	Αξιολογείται η συμβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε στόχους και τομείς προτεραιότητας των Στρατηγικών των Περιφερειών	Οι τιμές του κριτηρίου και η σχετική βαθμολογία ορίζονται από τις Περιφέρειες ανάλογα με τον κλάδο προτεραιότητας ³³	9%	έως 100

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	50 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

³³ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου.

M07: Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές

Σχετικά με την υλοποίηση βασικών υποδομών και παρεμβάσεων στις αγροτικές περιοχές, το παρόν μέτρο θα επικεντρωθεί οριζόντια σε δύο (2) διαστάσεις: α) την προστασία της βιοποικιλότητας και την ανάδειξη της φυσικής αξίας των αγροτικών περιοχών (περιβαλλοντική διάσταση) και β) την προώθηση των ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές περιοχές (τεχνολογική διάσταση).

Υπομέτρο 7.1: Εκπόνηση θεματικών σχεδίων διαχείρισης για τον τομέα της γεωργίας σε προστατευόμενες περιοχές

Αφορά στην εκπόνηση Θεματικών Σχεδίων Διαχείρισης για τον Τομέα της Γεωργίας (συμπεριλαμβανομένης της κτηνοτροφίας) σε προστατευόμενες περιοχές, ήτοι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 (ή Εθνικά πάρκα, στα οποία έχουν ενταχθεί οι περιοχές NATURA με τις περιφερειακές ζώνες αυτών), οι οποίες περιλαμβάνουν σημαντικές εκτάσεις με γεωργική χρήση (καλλιεργούμενες εκτάσεις και βοσκότοποι).

Όροι Επιλεξιμότητας

- Οι μελέτες θα πρέπει να αφορούν τις 11 Ομάδες Περιοχών NATURA (έτσι όπως επιλέχθηκαν και καταγράφονται στο σχετικό Πίνακα στο Πεδίο Περιγραφής του Μέτρου 7.1 για τον τομέα της Γεωργίας.
- Θα πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το Περιβαλλοντικό, Χωροταξικό ή άλλο θεσμικό πλαίσιο σε διεθνή - εθνικό - τοπικό επίπεδο και η μη διπλή χρηματοδότηση.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Κατηγορία και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (όπως περιοχές RAMSAR, υδροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες και άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις ασκούμενες από τη γεωργία),
- Συνεισφορά – συμβατότητα με άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη,
- Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενης παρέμβασης.

Μ 7.1: Εκπόνηση θεματικών σχεδίων διαχείρισης για τον τομέα της γεωργίας σε προστατευόμενες περιοχές

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)	
1. Κατηγορία και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων	1.1	Αξιολογείται η κατηγορία - είδος περιοχών σε σχέση με τη σπουδαιότητά τους ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της γεωργίας	Περιοχές παρέμβασης που περιλαμβάνουν υδροβιότοπους	20%	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
2. Συνεισφορά – συμβατότητα με άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη	2.1	Αξιολογείται ο βαθμός συνέργειας και συμπληρωματικότητας με άλλα προγράμματα (συγχρηματοδοτούμενα ή μη) και πολιτικές ³⁴	Υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με υφιστάμενο πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας στην περιοχή παρέμβασης (όπως ΠΔ ή ΚΥΑ Χαρακτηρισμού περιοχής ως Εθνικού Πάρκου ή εκπονημένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες)	30%	ΝΑΙ	60
					ΟΧΙ	0
			Υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών στην περιοχή παρέμβασης (όπως ύπαρξη Φορέα Διαχείρισης, εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης) ή και σχετικές υλοποιημένες δράσεις και προγράμματα (συγχρηματοδοτούμενα ή μη) που το υποστηρίζουν		ΝΑΙ	40
					ΟΧΙ	0

³⁴ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 10 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου (10)

3. Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενης παρέμβασης	3.1	Αξιολογείται η ποιότητα και η τεκμηρίωση της υποβαλλόμενης πρότασης ³⁵	Αναλύονται ικανοποιητικά παράμετροι σχετικά με την οργάνωση της υλοποίησης της παρέμβασης (όπως αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τρόπος υλοποίησης και διαγωνισμού δημοσίων συμβάσεων, αρμόδιες διοικητικές μονάδες για την υλοποίηση, απαιτούμενες διοικητικές αποφάσεις) από τον υποψήφιο δικαιούχο	50%	NAI	50
					OXI	0
			Ο υποψήφιος δικαιούχος διαθέτει σημαντική τεχνογνωσία (όπως υφιστάμενες αρμοδιότητες φορέα, προσόντα προσωπικού του, ύπαρξη εξωτερικής συμβουλευτικής ή άλλης τεχνικής υποστήριξης, προηγούμενη εμπειρία παρομοίων έργων - μελετών) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα της γεωργίας σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας		NAI	50
					OXI	0

³⁵ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου (100)

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
<i>ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</i>	<i>30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)</i>

Υπομέτρο 7.3: Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές

Το υπομέτρο αφορά στη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση ευρυζωνικών υποδομών δικτύων NGA για την κάλυψη των αγροτικών περιοχών (βλ. λευκές NGA περιοχές-οικισμοί), συνεισφέροντας στην πρόσβαση σε γνώση, πληροφορίες και υπηρεσίες με το μικρότερο δυνατό κόστος και την εν γένει άρση του απομονωτισμού.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Τα έργα αφορούν αγροτικές περιοχές, ήτοι οι 22 Νομοί (NUTS 3) έτσι όπως καταγράφονται στο σχετικό Πίνακα στο Πεδίο Περιγραφής του Μέτρου (General description of the measure) ως «Κυρίαρχα Αγροτικές ορεινές ή /και νησιωτικές περιοχές».
- Στους παραπάνω αναφερόμενους Νομούς, επιλέξιμοι είναι «λευκοί NGA» οικισμοί, οι οποίοι έχουν προκύψει ύστερα από σχετική λεπτομερή χαρτογράφηση και ανάλυση της κάλυψης σε συνδυασμό με διενέργεια διαβούλευσης (βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για τα ευρυζωνικά δίκτυα: 2013/C 25/01). Δεν είναι επιλέξιμοι οικισμοί (σε επίπεδο τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων) με πληθυσμό πάνω από 15.000 κάτοικοι ή αυτοί που προβλέπεται να καλυφθούν από το υλοποιούμενο έργο RURAL BROADBAND.
- Θα πρέπει να τηρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις για κρατική παρέμβαση στις ευρυζωνικές υποδομές (όπως τεχνολογική ουδετερότητα, χρήση υφιστάμενων δικτύων, διενέργεια διαβούλευσης, μη ύπαρξη επενδυτικού ενδιαφέροντος, τήρηση διαδικασιών «μεγάλου έργου» κλπ).
- Θα πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και πολιτικές (ειδικά όροι περιβαλλοντικής αδειοδότησης) και η μη διπλή χρηματοδότηση.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Ωριμότητα έργων και πλαισίου υλοποίησης,
- Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενων παρεμβάσεων,
- Συνεισφορά – συμβατότητα σε άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη.

Μ 7.3: Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)
1. Ωριμότητα έργων και πλαισίου υλοποίησης	1.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η ωριμότητα σε σχέση με βασικές προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη υλοποίησης των έργων Ευρυζωνικών Υποδομών³⁶	Διενέργεια λεπτομερούς ανάλυσης και χαρτογράφησης της κάλυψης και δημόσιας διαβούλευσης επί αυτής και προσδιορισμού του ποσού της κρατικής παρέμβασης	20%	40
			Καθορισμός προϋπολογισμού και λοιπών στοιχείων για την προκήρυξη των έργων Ευρυζωνικών Υποδομών (όπως προσδιορισμός ύψος προϋπολογισμού και ανάλυση επιμέρους στοιχείων αυτού, οργάνωση παρέμβασης σε μία ή περισσότερες γεωγραφικές ζώνες, λοιπές πληροφορίες για "μεγάλο έργο" εφόσον απαιτείται		30
			Υποβολή Σχεδίου Προκήρυξης		30
	1.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται η οργάνωση της υλοποίησης του υποψηφίου δικαιούχου καθώς και η τεχνογνωσία του στην υλοποίηση παρόμοιων έργων Ευρυζωνικών Υποδομών³⁷	Αναλύονται ικανοποιητικά παράμετροι σχετικά με την οργάνωση της υλοποίησης της παρέμβασης (όπως αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τρόπος υλοποίησης και προκήρυξης, αρμόδιες διοικητικές μονάδες για την υλοποίηση έργου, συντονιστικές διεργασίες) από τον υποψήφιο	15%	50

³⁶ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

³⁷ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

			δικαιούχο		
			Ο υποψήφιος δικαιούχος διαθέτει σημαντική τεχνογνωσία (όπως υφιστάμενες αρμοδιότητες φορέα, προσόντα προσωπικού του, ύπαρξη εξωτερικής συμβουλευτικής ή άλλης τεχνικής υποστήριξης, προηγούμενη εμπειρία παρομοίων έργων - μελετών) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση παρόμοιων έργων ευρυζωνικών υποδομών ή έργων ΤΠΕ (προϋπολογισμού τουλάχιστον 10 εκατ. ευρώ)		50
2. Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενης παρέμβασης	2.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της υποβαλλόμενης πρότασης ως προς το εύρος κάλυψης των αγροτικών περιοχών	Εκτιμώμενο εύρος κάλυψης αγροτικών περιοχών (καλυπτόμενες αγροτικές περιοχές σε επίπεδο Νομού / NUTS 3 ως ποσοστό % στο σύνολο των 22 επιλέξιμων Νομών του Υπομέτρου 7.3 του ΠΑΑ 2014-20) (0%=0,..., 100%=100)	10%	0-100
	2.2	Αξιολογείται και βαθμολογείται η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της υποβαλλόμενης πρότασης ως προς το εύρος πληθυσμιακής κάλυψης των αγροτικών περιοχών	Εκτιμώμενη πληθυσμιακή κάλυψη αγροτικών περιοχών (ως ποσοστό % του συνόλου του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών) ο οποίος θα επωφεληθεί από τα σχεδιαζόμενα έργα Ευρυζωνικών υποδομών και τις σχετικές προσφερόμενες υπηρεσίες (0%=0,..., 100%=100)	15%	0-100
	2.3	Αξιολογείται και βαθμολογείται η ποιότητα	Οι τιμές παροχής των σχετικών υπηρεσιών πρόσβασης	20%	70

		προσέγγισης ως προς την παροχή σχετικών υπηρεσιών στον πληθυσμό των αγροτικών περιοχών³⁸	εκτιμώνται σε προσιτό επίπεδο (βάσει σχετικής μελέτης κόστους οφέλους και σε σχέση με αντιστοίχου επιπέδου προσφερόμενος υπηρεσίες) για τον πληθυσμό των αγροτικών περιοχών μέσω της υλοποίησης των σχεδιαζόμενων έργων Ευρυζωνικών Υποδομών στην υποβαλλόμενη πρόταση		
			Πρόβλεψη για παροχή κινήτρων για τη προσφορά υπηρεσιών με ταχύτητα πρόσβασης άνω των 30Mbps στον πληθυσμό των αγροτικών περιοχών μέσω των σχεδιαζόμενων Έργων Ευρυζωνικών Υποδομών στην υποβαλλόμενη πρόταση		30
	2.4	Αξιολογείται και βαθμολογείται η μόχλευση επιπρόσθετων πόρων (ιδιωτικών ή κρατικών)	Έγερση μόχλευσης επιπρόσθετων πόρων (ιδιωτικών ή κρατικών εκτός εθνικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα έργα) στην υποβαλλόμενη πρόταση, συνεισφέροντας στη μακροχρόνια βιωσιμότητα των έργων Ευρυζωνικών Υποδομών	10%	100

³⁸ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

3. Συνεισφορά – συμβατότητα με άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη	3.1	Αξιολογείται και βαθμολογείται ο βαθμός συνέργειας & συμπληρωματικότητας με δράσεις άλλων προγραμμάτων (συγχρηματοδοτούμενων ή μη) και πολιτικών	Υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα της υποβαλλόμενης πρότασης με υφιστάμενες ή σχεδιαζόμενες δράσεις και έργα άλλων προγραμμάτων (βλ. ενδεικτικά ΕΠΑΝΕΚ, ΠΕΠ) για την ευρυζωνικότητα καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο NGA	10%	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (% της μέγιστης βαθμολογίας) <i>ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ</i>					30

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 7.6: Δράσεις για την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών

Αφορά στη μελέτη μαζί με την υλοποίηση δράσεων για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς και των φυσικών πόρων σε αγροτικά οικοσυστήματα και σε τοπικό επίπεδο, επικεντρώνοντας σε γεωργικές εκτάσεις με ιδιαίτερη αξία όπως Γεωργική Γη Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV). Πρόκειται για τοπικής εμβέλειας και μικρής κλίμακας παρέμβαση και αφορά περιοχές μικρού μεγέθους (για παράδειγμα εντοπισμένες ενότητες παραδοσιακών καλλιέργειών, μικρούς νησιωτικούς υδροτόπους, ορεινά τοπικά οικοσυστήματα) και οικισμούς μέχρι και 5.000 κατοίκους.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Οι μελέτες και οι δράσεις υλοποίησης θα πρέπει να αφορούν αγροτικές περιοχές εντός των περιοχών εφαρμογής του υπομέτρου, ήτοι οικισμούς (σε επίπεδο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας) με πληθυσμό μέχρι και 5.000 κατοίκους. Επίσης θα πρέπει να αφορούν αγροτικές περιοχές/αγροτικά οικοσυστήματα με λειτουργική ενότητα.
- Θα πρέπει να υπάρχει υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης (τοπική μελέτη μαζί με υλοποίηση) και οι δράσεις (υποχρεωτικά άυλες ενέργειες ευαισθητοποίησης και εν δυνάμει μικρές υποδομές και έργα) θα πρέπει να είναι σύμφωνες και να περιλαμβάνονται/προδιαγράφονται υποχρεωτικά στην τοπική μελέτη (βλ. πρόγραμμα υλοποίησης δράσεων) και ευρύτερα, εφόσον υφίστανται, με άλλο σχέδιο ανάπτυξης δήμων και χωριών ή στρατηγική τοπικής ανάπτυξης στις εν λόγω περιοχές.
- Θα πρέπει να τηρούνται η συμβατότητα με το Περιβαλλοντικό, Χωροταξικό ή άλλο θεσμικό πλαίσιο σε διεθνή - εθνικό - τοπικό επίπεδο (ειδικά όροι περιβαλλοντικής αδειοδότησης) και η μη διπλή χρηματοδότηση.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Κατηγορία και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (όπως υδροβιότοποι, μειονεκτικές – ορεινές – νησιωτικές περιοχές, ύπαρξη «παραδοσιακών» ειδών ή πρακτικών καλλιέργειας, άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις από τη γεωργία, ύπαρξη ελλειμμάτων στο υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης),
- Ικανότητα και εμπειρία και ποιότητα εταιρικής σχέσης υποψήφιου δικαιούχου,
- Συνεισφορά – συμβατότητα με άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη,
- Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενης παρέμβασης (όπως υποβολή προτάσεων που συμπεριλαμβάνουν και υλοποίηση μικρής κλίμακας υποδομών και τεχνικών έργων).

Μ 7.6: Δράσεις για την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-10)	
1. Κατηγορία και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων	1.1	Αξιολογείται η κατηγορία - είδος περιοχών σε σχέση την ιδιαιτερότητά τους ως γεωργικά οικοσυστήματα³⁹	Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει νησιωτικές περιοχές (εκτός Εύβοιας και Κρήτης)	30%	NAI	70
					OXI	0
			Η περιοχή παρέμβασης ανήκει σε ηπειρωτική περιοχή ή στην Κρήτη και την Εύβοια που περιλαμβάνει ορεινές περιοχές στο 100% της συνολικής έκτασης		NAI	60
					OXI	0
			Η περιοχή παρέμβασης ανήκει σε ηπειρωτική περιοχή ή στην Κρήτη και την Εύβοια που περιλαμβάνει περιοχές με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα (εκτός των ορεινών) στο 100% της συνολικής έκτασης		NAI	30
					OXI	0
			Η συνολική έκταση της περιοχής δεν υπερβαίνει τα 500 ha		NAI	30
					OXI	0
	1.2	Αξιολογείται η Γεωργική Γη Υψηλής Φυσικής Αξίας	Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει Γεωργική Γη Υψηλής Φυσικής Αξίας	10%	NAI	100
					OXI	0
2. Ικανότητα, εμπειρία και ποιότητα εταιρικής	2.1	Αξιολογείται η ικανότητα -	Ο υποψήφιος δικαιούχος διαθέτει ικανό προσωπικό για την υλοποίηση	25%	NAI	40

³⁹ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

σχέσης υποψήφιου δικαιούχου		τεχνογνωσία καθώς και η ποιότητα της εταιρικής σχέσης του υποψηφίου δικαιούχου ⁴⁰	των παρεμβάσεων (στην Ομάδα Έργου του φορέα μετέχουν τουλάχιστον 4 άτομα, με 1 εξ' αυτών κάτοχο διπλώματος ΑΕΙ ή ΤΕΙ γεωτεχνικής ή περιβαλλοντικής κατεύθυνσης)		OXI	0
			Ο υποψήφιος δικαιούχος διαθέτει σημαντική εμπειρία στον περιβαλλοντικό σχεδιασμό για τον τομέα της γεωργίας (βλ. τουλάχιστον 2 έργα ή σχετικές μελέτες) ή σχετική εξωτερική συμβουλευτική - τεχνική υποστήριξη ή σύμπραξη με σχετικό επιστημονικό ή τεχνικό φορέα (όπως Πανεπιστήμιο, Ερευνητικό ίδρυμα, Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών, ΜΚΟ)		NAI	40
			Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι ΟΤΑ Α βαθμού ή Φορέας εκτός Δημοσίου Τομέα στην εταιρική σχέση του οποίου μετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι/φορείς της τοπικής κοινωνίας ή των γεωργών της περιοχής παρέμβασης		OXI	0
					NAI	20
					OXI	0
3. Συνεισφορά – συμβατότητα με άλλα μέτρα και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη	3.1	Αξιολογείται ο βαθμός συνέργειας και συμπληρωματικότητας με άλλα προγράμματα (συγχρηματοδοτούμενα ή μη) και πολιτικές	Υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα της υποβαλλόμενης πρότασης με υφιστάμενα έργα άλλων συγχρηματοδοτούμενων ή μη προγραμμάτων (όπως Επιχειρησιακά Προγράμματα Περιφερειών, ΕΠΕΡΡΑΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ, LIFE) ή πλαίσιο και δράσεις υφιστάμενων εθνικών ή τοπικών πολιτικών και σχεδίων (όπως Διαχειριστικά Σχέδια Προστατευόμενων Περιοχών και	5%	NAI	100
					OXI	0

⁴⁰ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

			δράσεις αυτών, Σχέδια Βόσκησης, άλλα Σχέδια)			
4. Βαθμός τεκμηρίωσης σκοπιμότητας και ποιότητα προσέγγισης προτεινόμενης παρέμβασης	4.1	Αξιολογείται η ποιότητα και η τεκμηρίωση της υποβαλλόμενης πρότασης ⁴¹	Η υποβαλλόμενη πρόταση του υποψήφιου δικαιούχου περιλαμβάνει την υλοποίηση μικρής κλίμακας υποδομών και τεχνικών έργων για την προστασία ή αποκατάσταση της φυσικής αξίας, του τοπίου ή της βιοποικιλότητας της περιοχής παρέμβασης	20%	NAI	50
					OXI	0
			Αναλύονται ικανοποιητικά παράμετροι σχετικά με την οργάνωση της υλοποίησης της παρέμβασης (όπως αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τρόπος υλοποίησης και διαγωνισμού δημοσίων συμβάσεων, αρμόδιες διοικητικές μονάδες για την υλοποίηση, απαιτούμενες διοικητικές αποφάσεις) από τον υποψήφιο δικαιούχο		NAI	50
					OXI	0
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (% της μέγιστης βαθμολογίας) ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ					30	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	30 (% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁴¹ Η μέγιστη μοριοδότηση είναι 100 μόρια και οι τιμές του κριτηρίου μπορεί να αθροίζονται στη μέγιστη μοριοδότηση του κριτηρίου

M08: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών

Υπομέτρο 8.1: Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων

Η δράση της δάσωσης συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην επέκταση και βελτίωση των δασικών πόρων και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της αντιδιαβρωτικής, αντιπλημμυρικής και αντιπυρικής προστασίας, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στην άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών, στην προσαρμογή στις κλιματικές μεταβολές, στη ρύθμιση της ποιότητας και ποσότητας υδάτων στην αποκατάσταση των πιλοτικών ερημοποιημένων περιοχών καθώς και στην ενίσχυση της φυσικής αναγέννησης σε ορισμένες περιοχές.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Υποβολή μελέτης δάσωσης
- Η εγκατάσταση φυτειών με περίτροπο χρόνο μικρότερο των 8 ετών απαγορεύεται. Απαγορεύεται φύτευση χριστουγεννιάτικων δένδρων και ταχυαυξών ειδών για παραγωγή ενέργειας.
- Δάσωση σε περιοχή εντός του δικτύου Natura2000 επιτρέπεται μόνον εφόσον είναι συμβατή με τους διαχειριστικούς στόχους αυτής.
- Ελάχιστο επιλέξιμο μέγεθος της έκτασης για την ένταξη στο υπομέτρο ορίζονται τα 5 στρέμματα (0,5 ha), με απαραίτητη προϋπόθεση η ελάχιστη έκταση να είναι ενιαία (μία η έκταση και όχι περισσότερα τμήματα συνολικής έκτασης 5 στρεμμάτων), με εξαίρεση τις περιπτώσεις που έχουμε φυσική αναγέννηση

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Περιοχές υψηλού κινδύνου διάβρωσης
- Περιοχές όπου συμβάλλει στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)
- Περιοχές όπου η δάσωση συμβάλλει στην επίτευξη των διαχειριστικών στόχων για προστατευόμενες περιοχές του άρθρου 6 της Οδηγίας 2000/60/EK
- Ζώνες καταλήψεως των αρδευτικών, στραγγιστικών και αντιπλημμυρικών έργων
- Περιοχές ευαίσθητες στην ερημοποίηση
- Προβλέπεται η φύτευση αυξημένου ποσοστού πλατύφυλλων ή/και ειδών προτεραιότητας του καταλόγου ή/και μείξη ειδών.

Μ 8.1: Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1.Περιοχές υψηλού κινδύνου διάβρωσης σύμφωνα με την υφιστάμενη κατηγοριοποίηση των δασικών υπηρεσιών	1.1	Βαθμολογείται ο βαθμός επικινδυνότητας διάβρωσης του εδάφους με την εφαρμογή των στοιχείων κλίσης και διάβρωσης των χαρτών γαιοϊκανότητας	Μέγιστος	10%	100
			Μεσαίος		60
			Ελάχιστος		20
2. Συμβολή στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	2.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	Περιοχές Υψηλού κινδύνου >15% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: :Βόρεια Πελοπόννησος, Αττική, Ανατολική Στερεά, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θράκη)	10%	100
			Περιοχές Μεσαίου Κινδύνου > 5% & <15% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: Δυτική Πελοπόννησος, Ανατολική Πελοπόννησος, Δυτική Στερεά, Ήπειρος)		60
			Περιοχές Χαμηλού Κινδύνου <5% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: Κρήτη, Νησιά Αιγαίου)		20
3. Συμβολή στην επίτευξη των διαχειριστικών στόχων για προστατευόμενες περιοχές του άρθρου 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ	3.1	Κατάταξη με βάση την ποσότητα των νερών	κακή ποσότητα υπόγειων νερών	15%	100
			καλή ποσότητα υπόγειων νερών		50

4. Ζώνες καταλήψεως των αρδευτικών, στραγγιστικών και αντιπλημμυρικών έργων	4.1	Συλλογικά δίκτυα ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ	ζώνες υψηλής κατάληψης με αρδευτικά, στραγγιστικά και αντιπλημμυρικά έργα	15%	100
			ζώνες μέτριας κατάληψης με αρδευτικά, στραγγιστικά και αντιπλημμυρικά έργα		60
			ζώνες χαμηλής κατάληψης με αρδευτικά, στραγγιστικά και αντιπλημμυρικά έργα		20
5. Περιοχές ευαίσθητες στην ερημοποίηση	5.1	Κατάταξη με βάση τον κίνδυνο ερημοποίησης στην Ευρωπαϊκή Μεσόγειο (Παράρτημα 1 του Ελληνικού Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Ερημοποίησης)	Πιλοτικές ερημοποιημένες περιοχές όπως έχουν καθορισθεί και περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο «Ελληνικό Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Ερημοποίησης (ΕΕΣΔ)	20%	100
			λοιπές περιοχές με υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης		80
			λοιπές περιοχές με μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης		40
			λοιπές περιοχές με χαμηλό κίνδυνο ερημοποίησης		20
6. Φύτευση αυξημένου ποσοστού πλατύφυλλων ή/και ειδών προτεραιότητας του καταλόγου ή/και μείξη ειδών	6.1	Κατάταξη με βάση το ποσοστό φύτευσης των επιθυμητών ειδών του καταλόγου και της μείξης αυτών βάσει του καταλόγου ειδών δάσωσης Μεσογειακής	Φύτευση με μείξη τριών ειδών προτεραιότητας σε ποσοστό >10% ανά είδος ή Φύτευση με μείξη τριών ειδών προτεραιότητας με τουλάχιστον ποσοστό >10% σε πλατύφυλλα δένδρα	30%	100

		βιογεωγραφικής ζώνης	Φύτευση με μείξη δυο ειδών προτεραιότητας		80
			Φύτευση με ένα είδος προτεραιότητας		40
			Φύτευση με επιτρεπόμενα είδη		20

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(50% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 8.2: Ενίσχυση για γεωργο-δασοκομικά συστήματα

Τα γεωργο-δασικά συστήματα συμβάλλουν στη μείωση της έντασης της χρήσης γης, ειδικά όσον αφορά τις εισροές φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων. Επίσης συμβάλλουν στη δημιουργία ειδικού μικροκλίματος και ευνοϊκότερων συνθηκών για τα πουλιά και τα άλλα ζώα συνεισφέροντας θετικά στη βιοποικιλότητα.

Τα είδη που χρησιμοποιούνται είναι τοπικά, εκείνα που παραδοσιακά χρησιμοποιούνταν σε τέτοια συστήματα. Είναι προσαρμοσμένα στις κλιματικές συνθήκες της περιοχής. Αυτά υποστηρίζουν μία φυσική ή ημιφυσική βλάστηση

Η εγκατάσταση γεωργο-δασικών οικοσυστημάτων δημιουργεί τοπία που έχουν τη μορφή μωσαϊκού και σαν βλάστηση αλλά και σαν πρακτική διαχείρισης, αντί για ενιαία και αδιαίρετα τοπία. Η εικόνα του μωσαϊκού ενισχύεται από περαιτέρω στοιχεία που συνήθως υπάρχουν στο μεσογειακό τοπίο, όπως αναβαθμίδες, παλαιά κτίσματα πέτρινοι τοίχοι, ρέματα. Το τοπίο αυτό επίσης συμβάλλει στην αύξηση της φυσικής αξίας της γης και στη βελτίωση και διατήρηση των οικοσυστημάτων. Τα συστήματα αυτά συνεισφέρουν σημαντικά στην μείωση της διάβρωσης, στη βελτίωση των χαρακτηριστικών του εδάφους (π.χ. διηθητικότητα)

Τα γεωργο-δασικά συστήματα είναι ανάμεσα στα πιο πολυλειτουργικά συστήματα στην Ευρώπη. Σε πολλές περιπτώσεις παράγουν διάφορα προϊόντα (φρούτα καρπούς, ξυλεία, καυσόξυλα, ζωοτροφή, άγρια φρούτα κλπ.) ενώ συνδυάζουν δασικές χρήσεις με την καλλιέργεια και τη βόσκηση.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Υποβολή σχεδίου εγκατάστασης
- Προσκόμιση σχετικής άδειας από τη Δασική υπηρεσία όταν πρόκειται για βοσκοτόπους σε δασικές εκτάσεις
- Τα δασολιβαδικά συστήματα θα εφαρμοστούν σε βοσκοτόπους σε συμφωνία με τα αντίστοιχα προσωρινά ή οριστικά διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.
- Εκτάσεις του δικτύου Natura2000 που έχουν χαρακτηριστεί ως απόλυτης προστασίας της φύσης δεν είναι επιλέξιμες.
- Υλοποίηση σε περιοχή εντός του δικτύου Natura2000 επιτρέπεται μόνον εφόσον είναι συμβατή με τους διαχειριστικούς στόχους της περιοχής .
- Το μέτρο εφαρμόζεται σε εκτάσεις ιδιοκτησίας του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μόνο στην περίπτωση όπου η εκμετάλλευση για την περίοδο υλοποίησης γίνεται από οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή από ιδιώτη φυσικό πρόσωπο.
- Για την παροχή στήριξης για εγκατάσταση δασολιβαδικών συστημάτων στο πλαίσιο του Υπομέτρου 8.2 σε εκτάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο του 998/1979 υποβάλλεται Μελέτη Διαχείρισης βοσκοτόπου η οποία ακολουθεί το διάγραμμα ύλης της ΚΥΑ αριθ. 117394/2932 (ΦΕΚ 3557/Β/2014)

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Φύτευση περισσότερων από ένα είδος δέντρων
- Αρόσιμες επικλινείς εκτάσεις (μόνο για τα γεωργο-δασοκομικά συστήματα)
- Περιοχές υψηλού κινδύνου διάβρωσης σύμφωνα με την υφιστάμενη κατηγοριοποίηση των δασικών υπηρεσιών (Κατάταξη των Χαρτών Γαιών, -κατηγορίες,)
- Περιοχές όπου συμβάλλει στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)

Μ 8.2: Α. Ενίσχυση για γεωργο-δασοκομικά συστήματα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Φύτευση περισσότερων από ένα είδος δέντρων ειδικότερα όταν το κάθε είδος δίνει διαφορετικά οφέλη (π.χ. καρπούς, ξυλεία, βελτίωση ποιότητας νερού, κλπ) στο ίδιο αγρο-δασικό σύστημα καθώς αυτό συμβάλλει στην αύξηση της βιοποικιλότητας	1.1	Βαθμολογείται η φύτευση σε συνδυασμό ειδών δένδρων που παράγουν φρούτα, καρπούς, καρπούς και για ζωοτροφή, άγρια φρούτα, ξυλεία, καυσόξυλα. Τα οφέλη είναι η δημιουργία φυτο-φρακτών, οικολογική εστίαση πανίδας και χλωρίδας κ.λπ.	περισσότερα από πέντε είδη δένδρων και περισσότερα από τέσσερα οφέλη	60%	100
			περισσότερα από τρία είδη δένδρων και περισσότερο από τρία οφέλη		60
			δύο είδη δέντρων με διαφορετικά είδη οφέλους		30
2. Αρόσιμες επικλινείς εκτάσεις	2.1	Βαθμολογείται εάν μια έκταση είναι αρόσιμη και επικλινείς	αρόσιμες, επικλινείς εκτάσεις	20%	100
			Αρόσιμες μη επικλινείς εκτάσεις		30
3. Περιοχές υψηλού κινδύνου διάβρωσης σύμφωνα με την υφιστάμενη κατηγοριοποίηση των δασικών υπηρεσιών (εφαρμογή των στοιχείων κλίσης και διάβρωσης των χαρτών γαιοϊκανότητας)	3.1	Βαθμολογείται ο βαθμός επικινδυνότητας διάβρωσης του εδάφους με την εφαρμογή των στοιχείων κλίσης και διάβρωσης των χαρτών γαιοϊκανότητας	μέγιστος	10%	100
			μεσαίος		50
			ελάχιστος		30
4. Περιοχές όπου συμβάλλει στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας	4.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	επικινδυνότητα>15	10%	100
			15>=επικινδυνότητα>5		50
			επικινδυνότητα<5		10

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	28 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(28 % της μέγιστης βαθμολογίας)

M8.2: Β. Ενίσχυση για δασο-λιβαδικά συστήματα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Φύτευση περισσότερων από ένα είδος δέντρων ειδικότερα όταν το κάθε είδος δίνει διαφορετικά οφέλη (π.χ. καρπούς, ξυλεία, ζωοτροφές κλπ.) σε συνδυασμό με μέσο που συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας του νερού, στο ίδιο αγρο-δασικό σύστημα καθώς αυτό συμβάλλει στην αύξηση της βιοποικιλότητας, στην αειφόρο γεωργική χρήση της γης, στον εμπλουτισμό και ποιοτική αναβάθμιση υδάτων	1.1	Φύτευση σε συνδυασμό ειδών δένδρων που παράγουν φρούτα, καρπούς, άγρια φρούτα, ξυλεία, καυσόξυλα και ζωοτροφές. Τα οφέλη είναι η οικολογική εστίαση πανίδας και χλωρίδας κ.λπ.	περισσότερα από τρία είδη δένδρων και περισσότερα από δύο οφέλη	60%	100
			περισσότερα από ένα είδος δένδρων και περισσότερο από δύο οφέλη		60
	1.2	Φύτευση σε συνδυασμό με ύπαρξη παλαιών τοιχίων ή κτισμάτων που συμβάλλουν στην εξομάλυνση των κλίσεων του εδάφους και στη συγκράτηση-δήθηση και βελτίωση της ποιότητας του νερού, στην αύξηση της βιοποικιλότητας κ.λπ.	περισσότερα από δυο είδη δέντρων, παλαιά κτίσματα ή παλαιά τοιχία, τουλάχιστον δύο οφέλη	20%	100
			περισσότερα από δύο είδη δέντρων, παλαιά κτίσματα ή παλαιά τοιχία, παραγωγή ζωοτροφών		50
2. Σε περιοχές υψηλού κινδύνου διάβρωσης σύμφωνα με την υφιστάμενη κατηγοριοποίηση των δασικών υπηρεσιών (εφαρμογή των στοιχείων κλίσης και διάβρωσης των χαρτών γαιοϊκανότητας)	2.1	Βαθμολογείται ο βαθμός επικινδυνότητας διάβρωσης του εδάφους με την εφαρμογή των στοιχείων κλίσης και διάβρωσης των χαρτών γαιοϊκανότητας	μέγιστος	10%	100
			μεσαίος		60
			ελάχιστος		30
3. Σε περιοχές όπου συμβάλλει στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου	3.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην	επικινδυνότητα>15	10%	100

Πλημμύρας, όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)		προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	15>=επικινδυνότητα>5		50
			επικινδυνότητα<5		10

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	35 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(35% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 8.3: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Στο παρόν υπομέτρο περιλαμβάνονται δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση έναντι βιοτικών και αβιοτικών απειλών, όπως οι πυρκαγιές, οι παθογόνοι οργανισμοί, πλημμυρικά φαινόμενα.

Η αύξηση του κινδύνου από τις απειλές αυτές στα ελληνικά δάση (αλλά και γενικότερα στα Μεσογειακά) σχετίζεται άμεσα με τις παρατηρούμενες και αναμενόμενες αλλαγές στις κλιματικές συνθήκες. Ως εκ τούτου, η διάσταση της αντιμετώπισης και προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή θα εισαχθεί οριζόντια στο πλαίσιο του Υπομέτρου.

Θα υλοποιηθούν ενέργειες που σχετίζονται με την κατασκευή και βελτίωση προστατευτικών υποδομών, υποδομών παρακολούθησης των δασών καθώς και με ειδικούς δασοκομικούς χειρισμούς που απαιτούνται, κατά περίπτωση, για τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης των ανωτέρω απειλών. Στο πλαίσιο του Υπομέτρου είναι δυνατόν να αναλαμβάνεται προληπτική δράση που καλύπτει παραπάνω από μία απειλές.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Οι δράσεις πρόληψης συνάδουν με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών και το Εθνικό Σχέδιο Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς στο Πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και ειδικότερα αφορούν στους οργανισμούς του καταλόγου που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς στο Πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020
- Οι δράσεις πρόληψης πυρκαγιών αφορούν σε εκτάσεις μέσου ή/και υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών, δηλαδή όλη την Ελληνική Επικράτεια
- Δράσεις σε δημόσια δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της οικείας δασικής υπηρεσίας
- Δράσεις σε ιδιωτικά δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο του δάσους ή της τεχνικής έκθεσης ή του πίνακα υλοτομίας
- Δε χορηγείται καμία ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος
- Για την υλοποίηση απαιτείται μελέτη/τεχνική έκθεση ανάλογα με το είδος της παρέμβασης.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Δράσεις πρόληψης καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA2000
- Δράσεις που αφορούν σε περιοχές που συμβάλουν στην προστασία των ζωνών υψηλού κινδύνου πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση του ΥΠΕΚΑ (2012)
- Δράσεις σε ιδιαίτερα επικίνδυνες περιοχές της Χώρας για την εκδήλωση πυρκαγιών σε δάση και δασικές εκτάσεις, όπως αυτές αναφέρονται στο πδ 575/1980 (Α' 157) και ταξινομούνται ως περιοχές υψηλού κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς αλλά και όλες οι υπόλοιπες περιοχές της Χώρας, οι οποίες ταξινομούνται ως περιοχές μέσου κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών
- Πρόληψη της εξάπλωσης παθογόνων οργανισμών ορίζονται σε περιοχές εμφάνισης των επιβλαβών οργανισμών που προκαλούν σημαντικές ζημιές σε δασικά είδη φυτών και καταγράφονται στον κατάλογο του Εθνικού Σχεδίου Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς

Μ 8.3: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.3.1: Πυρκαγιές

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δράσεις που αφορούν την πρόληψη καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογούνται δράσεις που αφορούν πρόληψη καταστροφών πυρκαγιάς με προτεραιότητα σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	15%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		50
2. Δράσεις που αφορούν σε περιοχές που συμβάλλουν στην προστασία των ζωνών Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	2.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	επικινδυνότητα>15	15%	100
			15>=επικινδυνότητα>5		50
			επικινδυνότητα<5		10
3. Ιδιαίτερα επικίνδυνες περιοχές της Χώρας για την εκδήλωση πυρκαγιών σε δάση και δασικές εκτάσεις	3.1	Βαθμολογείται η ταξινόμηση των περιοχών βάσει του ΠΔ 575/1980 (Α'157) και ταξινομούνται ως περιοχές υψηλού κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς αλλά και όλες οι υπόλοιπες περιοχές της Χώρας, οι οποίες ταξινομούνται ως περιοχές μέσου κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών	Περιοχές υψηλού κινδύνου	70%	100
			Περιοχές μέσου κινδύνου (όλη η Χώρα)		80

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	65 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(65% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 8.3: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.3.2: Παθογόνοι οργανισμοί

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δράσεις που αφορούν την πρόληψη καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογούνται προτεραιότητα σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	20%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		50
2. Πρόληψη της εξάπλωσης παθογόνων οργανισμών ορίζονται σε περιοχές εμφάνισης των επιβλαβών οργανισμών που προκαλούν σημαντικές ζημιές σε δασικά είδη φυτών και καταγράφονται στον κατάλογο του εθνικού Σχεδίου Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς	2.1	Βαθμολογείται το κατά πόσο υπάρχουν εστίες των παθογόνων οργανισμών	περιοχές που υπάρχει προσβολή με πολλές εστίες	80%	100
			περιοχές που υπάρχει προσβολή με μία εστία		80
			περιοχές που δεν υπάρχει προσβολή αλλά υπάρχει σε όμορες περιοχές		50
			περιοχές που δεν υπάρχει προσβολή αλλά υπάρχει κίνδυνος προσβεβλημένων φυτών σε άλλες περιοχές		40

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	42 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(42% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 8.3: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.3.3: Πλημμυρικά φαινόμενα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Δράσεις που αφορούν την πρόληψη καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογείται η πρόληψη σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	20%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		50
2. Δράσεις που αφορούν σε περιοχές που συμβάλλουν στην προστασία των ζωνών Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	2.1	Βαθμολογείται ανάλογα με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως ορίζονται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	επικινδυνότητα>15	80%	100
			15>=επικινδυνότητα>5		80
			επικινδυνότητα<5		40

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	42 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(42% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 8.4: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Το παρόν υπομέτρο περιλαμβάνει δράσεις αποκατάστασης ζημιών σε δάση και δασικές εκτάσεις που έχουν προκύψει από βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες (πυρκαγιές, πλημμυρικά φαινόμενα κ.α.).

Η αύξηση του κινδύνου στα ελληνικά δάση (αλλά και γενικότερα στα Μεσογειακά) σχετίζεται άμεσα με παρατηρούμενες και αναμενόμενες αλλαγές στις κλιματικές συνθήκες, και αυξάνεται ραγδαία.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπομέτρο εστιάζει σε:

- αναδασώσεις για την αποκατάσταση του δασικού δυναμικού που επλήγη από πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές, καθώς και καταστροφικά συμβάντα ή υποβάθμιση από άλλες αιτίες όπως η διάβρωση του εδάφους
- κατασκευή ορεινών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων
- κατά περίπτωση αποκατάσταση δασικών υποδομών ή δασικών επενδύσεων από άλλες ζημιές που έχουν προκύψει από τα παραπάνω αίτια, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του δασικού χώρου ή και της εκμετάλλευσής

Εφαρμόζεται όταν υπάρχει καταστροφή τουλάχιστον του 20% του δασοκομικού δυναμικού. Το ποσοστό των ζημιών επιβεβαιώνεται από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Η στήριξη στο πλαίσιο του Υπομέτρου θα παρέχεται μόνο μετά από αναγνώριση από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες ότι επήλθε το προαναφερόμενο συμβάν και ότι οι σχετικές με αυτό ζημιές έχουν προκαλέσει καταστροφή τουλάχιστον του 20% του δασοκομικού δυναμικού (υποδομές, επενδύσεις, έκταση, πυκνότητα βλάστησης κ.λπ.). Το ποσοστό των ζημιών επιβεβαιώνεται από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες
- Δράσεις σε δημόσια δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα έργων και εργασιών των Δασικών Υπηρεσιών
- Δράσεις σε ιδιωτικά δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο του δάσους ή της τεχνικής έκθεσης ή του πίνακα υλοτομίας
- Δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος
- Στην περίπτωση που ο ωφελούμενος λαμβάνει πληρωμές στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή βάσει ασφαλιστικών συμβάσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, το άθροισμα των πληρωμών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών
- Για την υλοποίηση απαιτείται αρμοδίως εγκεκριμένη μελέτη/τεχνική έκθεση ανάλογα με το είδος της παρέμβασης

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Δράση που αφορά την αποκατάσταση καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA2000.
- Δράση που αφορά σε περιοχή που συμβάλει στην προστασία των ζωνών υψηλού κινδύνου πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση του ΥΠΕΚΑ (2012).

Μ 8.4: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.4.1: Αναδασώσεις για την αποκατάσταση του δασικού δυναμικού που επλήγη από πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές, καθώς και καταστροφικά συμβάντα ή υποβάθμιση από άλλες αιτίες όπως η διάβρωση του εδάφους

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Αφορά την αποκατάσταση καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	20%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		50
2. Αφορά σε περιοχή που συμβάλλει στην προστασία των ζωνών Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	2.1	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές υψηλού κινδύνου πλημμύρας	Υψηλό ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας >15% και πυρκαγιά	80%	100
			Υψηλό ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας >15% και φυσική καταστροφή ή καταστροφικό συμβάν		90
			Μέσο ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας από 5 % έως 15% και πυρκαγιά		80
			Μέσο ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας 5 % έως 15% και φυσική καταστροφή ή καταστροφικό συμβάν		70
			Χαμηλό ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας < 5% και πυρκαγιά		60
			Χαμηλό ποσοστό ζωνών κινδύνου πλημμύρας < 5% και φυσική καταστροφή ή καταστροφικό συμβάν		50

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	50 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(50% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 8.4: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.4.2: Κατασκευή ορεινών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Αφορά την αποκατάσταση καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	20%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		50
2. Αφορά σε περιοχή που συμβάλλει στην προστασία των ζωνών Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	2.1	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές υψηλού κινδύνου πλημμύρας	Περιοχές Υψηλού κινδύνου >15% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: :Βόρεια Πελοπόννησος, Αττική, Ανατολική Στερεά, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θράκη)	80%	100
			Περιοχές Μεσαίου Κινδύνου > 5% & <15% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: Δυτική Πελοπόννησος, Ανατολική Πελοπόννησος, Δυτική Στερεά, Ήπειρος)		80
			Περιοχές Χαμηλού Κινδύνου <5% της συνολικής έκτασης (Υδατικά Διαμερίσματα: Κρήτη, Νησιά Αιγαίου)		50

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	42 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(42% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 8.4: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Δράση 8.4.3: Κατά περίπτωση αποκατάσταση δασικών υποδομών ή δασικών επενδύσεων από άλλες ζημιές που έχουν προκύψει από τα παραπάνω αίτια, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του δασικού χώρου ή και της εκμετάλλευσής

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Αφορά την αποκατάσταση καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA 2000	1.1	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές NATURA 2000	εντός περιοχών NATURA 2000	20%	100
			εκτός περιοχών NATURA 2000		60
2. Αφορά σε περιοχή που συμβάλλει στην προστασία των ζωνών Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΥΠΕΚΑ, 2012)	1.2	Βαθμολογείται η αποκατάσταση σε περιοχές υψηλού κινδύνου πλημμύρας	υψηλή επικινδυνότητα>15% και ολοσχερής καταστροφή υποδομών	80%	100
			υψηλή επικινδυνότητα>15% και μερική καταστροφή υποδομών ή μέση επικινδυνότητα από 5% έως 15% και ολοσχερής καταστροφή υποδομών		50
			μέση επικινδυνότητα από 5% έως 15% και μερική καταστροφή υποδομών		40
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ					
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			100 βαθμοί		
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			44 βαθμοί		
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ			(44% της μέγιστης βαθμολογίας)		

Υπομέτρο 8.6: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών

Υπάρχει ανάγκη στήριξης των ιδιωτών δασοκαλλιεργητών, δασοκτημόνων, δήμων και ενώσεων αυτών καθώς και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και του σχετικού εξοπλισμού που απαιτούνται σε όλη την διαδικασία – απόληψης των δασικών προϊόντων (συλλογή, υλοτομία, μετατόπιση και μεταφορά), την πρίση, μέχρι την βιομηχανική επεξεργασία τους, αλλά ευρύτερα και της ενίσχυσης του δασοκομικού δυναμικού.

Όροι Επιλεξιμότητας

- Επενδύσεις για τις οποίες αποδεικνύεται η βιωσιμότητα του δικαιούχου της ενίσχυσης αλλά και του προτεινόμενου σχεδίου.
- Οι επενδύσεις που αφορούν τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας περιορίζονται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης
- Για κάθε επένδυση ο μέγιστος όγκος ξύλου θα πρέπει να είναι 5000 κυβικά μέτρα ανά έτος, με ανώτατο απόλυτο όριο τα 10.000 κυβικά. μέτρα στρογγυλής ξυλείας εισόδου για πριόνιση
- Δεν είναι επιλέξιμη η δασική οδοποιία μέσα από αυτό το μέτρο, εκτός από μικρούς συνδετήριους με την επένδυση δρόμους έως 500 μέτρα.
- Είναι απαραίτητη η εκπόνηση διαχειριστικής μελέτης και η έγκρισή της από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες σε περίπτωση εκμετάλλευσης του δάσους, στο πλαίσιο του μέτρου. Μέσω της υλοποίησης των εγκεκριμένων διαχειριστικών μελετών πρέπει να διασφαλίζεται ότι η στήριξη είναι αποτελεσματική και αυξάνει πραγματικά την περιβαλλοντική αξία των δασικών περιοχών στις οποίες αφορά η επένδυση.
- Δραστηριότητες σχετικές με την αναγέννηση του δάσους μετά την υλοτόμηση δεν είναι επιλέξιμες.
- Η απλή αντικατάσταση με φύτευση των υλοτομημένων δέντρων, απλή αναδάσωση με τα ίδια δέντρα και την ίδια δομή δεν είναι επιλέξιμη.
- Οι επενδύσεις δεν θα πρέπει να αφορούν μη διαρκή αγαθά (π.χ. εξοπλισμό προσωπικής προστασίας, ιματισμό κ.λπ.)
- Δεν είναι επιλέξιμη η στήριξη για παραγωγή προϊόντων που προέρχονται από συλλογή από καλλιεργούμενα δέντρα. Είναι όμως επιλέξιμη η παραγωγή ξύλου από δέντρα που έχουν καλλιεργηθεί για τον σκοπό αυτό

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Επενδύσεις που μέρος του προϋπολογισμού τους αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος πέρα από τις ελάχιστες απαιτήσεις
- Διατήρηση ή δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- Χρήση καινοτομίας σε επίπεδο διαδικασίας ή προϊόντος
- Εισαγωγή συστημάτων ποιότητας HACCP ή και ISO
- Η επένδυση μπορεί να συνδέεται με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω παραγωγή δεν υπερβαίνει τη ετήσια κατανάλωση καυσίμου ή ενέργειας από τη συγκεκριμένη εκμετάλλευση
- Σε ενώσεις ωφελούμενων που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία δασικές εκμεταλλεύσεις

Μ 8.6: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Επενδύσεις που μέρους του προϋπολογισμού τους αφορά την προστασία του περιβάλλοντος πέρα από τις ελάχιστες απαιτήσεις	1.1	Επενδύσεις με τις οποίες γίνεται εξοικονόμηση ενέργειας σε κτίρια	ενεργειακά κτίρια	7%	100
			μη ενεργειακά κτίρια		50
2. Διατήρηση ή δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	2.1	Βαθμολογείται η αύξηση ή διατήρηση των θέσεων εργασίας - Λόγω της εποχικότητας θα γίνει ο υπολογισμός μέσω MAAE (εργατοώρες)	διατήρηση υφιστάμενων θέσεων εργασίας	25%	100
			αύξηση μισή MAAE		75
			αύξηση μια και πάνω MAAE		50
3. Εισαγωγή συστημάτων ποιότητας HACCP ή και ISO	3.1	Βαθμολογείται η εισαγωγή συστημάτων ποιότητας HACCP ή και ISO (αφορά μόνο τους ιδιώτες)	με σύστημα ποιότητας	16%	100
			χωρίς σύστημα ποιότητας		60
4. Η επένδυση μπορεί να συνδέεται με την παραγωγή σε επίπεδο εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω παραγωγή δεν υπερβαίνει την ετήσια κατανάλωση καυσίμου ή ενέργειας από τη συγκεκριμένη εκμετάλλευση	4.1	Βαθμολογείται η επένδυση που συνδέεται με την παραγωγή, σε επίπεδο εκμετάλλευσης, βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	η επένδυση συνδέεται με την παραγωγή, σε επίπεδο εκμετάλλευσης, βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	18%	100
			η επένδυση δε συνδέεται με την παραγωγή, σε επίπεδο εκμετάλλευσης, βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές		80

5. Ενώσεις ωφελούμενων που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία δασικές εκμεταλλεύσεις	5.1	Βαθμολογείται η συλλογικότητα μιας επένδυσης	επένδυση από ενώσεις ωφελούμενων που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία δασικές εκμεταλλεύσεις	18%	100
			επένδυση από ενώσεις ωφελούμενων που δεν περιλαμβάνουν περισσότερες από μία δασικές εκμεταλλεύσεις		50
6. Χρήση καινοτομίας σε επίπεδο διαδικασίας ή προϊόντος	6.1	Βαθμολογείται η εισαγωγή καινοτομίας	καινοτομία	16%	100
			χωρίς καινοτομία		70

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ X ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	49 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(49% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ09: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών

Στόχος του μέτρου είναι να δοθούν τα απαραίτητα κίνητρα στους παραγωγούς ώστε να ενισχυθεί η συσπείρωση τους μέσω της στενής συνεργασίας αυτών στο πλαίσιο λειτουργίας των ομάδων και των οργανώσεων. Μέσω του παρόντος μέτρου θα επιχειρηθεί να αλλάξει η υφιστάμενη κουλτούρα της μη συνεργασίας και θα προωθηθεί ως κοινωνική καινοτομία, στο πλαίσιο μετεξέλιξης του αγροτικού ιστού για να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις της αγοράς αλλά και των ραγδαίων παγκόσμιων εξελίξεων.

Το μέτρο έχει ρόλο κινήτρου, προκειμένου να ενθαρρύνει τη σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και της δασοπονίας, με σκοπό:

- την προσαρμογή της παραγωγής και των προϊόντων των παραγωγών που είναι μέλη αυτών των ομάδων και οργανώσεων στις απαιτήσεις της αγοράς
- την από κοινού διάθεση εμπορευμάτων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της συγκέντρωσης των πωλήσεων και του εφοδιασμού χονδρεμπόρων
- τη θέσπιση κοινών κανόνων για πληροφορίες που αφορούν την παραγωγή και ιδίως σε σχέση με τη συγκομιδή και τη διαθεσιμότητα
- τη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της από κοινού χρήσης υλικοτεχνικών υποδομών και
- άλλες δραστηριότητες που μπορούν να διεξάγονται από ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, όπως η ανάπτυξη δεξιοτήτων οργάνωσης επιχειρήσεων και εμπορίας και η διευκόλυνση διαδικασιών καινοτομίας.

Όροι Επιλεξιμότητας

Το μέτρο περιλαμβάνει όλους τους γεωργικούς τομείς (γεωργία και κτηνοτροφία), καθώς και τον τομέα της δασοπονίας

- Οι ομάδες και οργανώσεις παραγωγών πρέπει να είναι νέες και επίσημα αναγνωρισμένες από την αρμόδια εθνική αρχή.
- Το επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο αποτελεί βασικό στοιχείο της αίτησης ενίσχυσης, περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή:
  - της αρχικής κατάστασης για κάθε μέλος,
  - τους στόχους της ομάδας ή της οργάνωσης, η επίτευξη των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την τελική πληρωμή,
  - τα μέτρα / δράσεις, όπου απαιτείται, για την επίτευξη των στόχων αυτών,
  - ενδεικτικό ετήσιο προγραμματισμό επίτευξης στόχων.
- Οι στόχοι του επιχειρηματικού σχεδίου θα πρέπει να είναι μετρήσιμοι, συμπληρώνονται βάσει τυποποιημένου σχεδίου, το οποίο αποτελεί μέρος της αίτησης ενίσχυσης
- Οι ομάδες και οργανώσεις παραγωγών πρέπει να είναι ΜΜΕ, σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται βάσει της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.
- Για το σκοπό του παρόντος μέτρου:
  - οι ομάδες παραγωγών φυτικής παραγωγής πρέπει να έχουν ελάχιστο αριθμό μελών, τους 10 παραγωγούς,
  - οι ομάδες παραγωγών ζωικής παραγωγής πρέπει να έχουν ελάχιστο αριθμό μελών, τους 5 παραγωγούς,
  - οι οργανώσεις παραγωγών φυτικής και ζωικής παραγωγής έχουν τον ελάχιστο αριθμό μελών ως προβλέπεται στο αντίστοιχο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

- οι ομάδες / οργανώσεις παραγωγών δασοπονικών προϊόντων πρέπει να έχουν ελάχιστο αριθμό μελών, τους 5 παραγωγούς.

Δε χορηγείται ενίσχυση σε:

- Οργανώσεις παραγωγών (οντότητες/φορείς), όπως εταιρείες ή συνεταιρισμοί που έχουν ως στόχο τη διαχείριση μίας ή περισσότερων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και είναι στην πραγματικότητα μεμονωμένοι παραγωγοί. Ο έλεγχος θα πραγματοποιείται βάσει του καταστατικού της οργάνωσης.
- Άλλες γεωργικές ενώσεις που αναλαμβάνουν καθήκοντα, όπως αμοιβαία υποστήριξη και υπηρεσίες αντικατάστασης στο αγρόκτημα και γεωργικής διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις των μελών, χωρίς να εμπλέκονται στην από κοινού προσαρμογή της προσφοράς στις ανάγκες της αγοράς.
- Ομάδες, οργανώσεις ή ενώσεις παραγωγών, οι στόχοι των οποίων είναι ασυμβίβαστοι με τα άρθρα 152 και 159 του κανονισμού ΚΟΑ.
- Ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών που προκύπτουν από συγχωνεύσεις ήδη υπαρχουσών ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- εφαρμόζουν κάποιο από τα συστήματα ποιότητας που περιγράφονται στο υπομέτρο 3.1 του ΠΑΑ
- αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη γεωργούς νεαρής ηλικίας
- αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη που συμμετέχουν στο υπομέτρο 6.3 των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων του ΠΑΑ
- αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη που συμμετέχουν σε γεωργο-περιβαλλοντικές δράσεις, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και συστήνουν το σχετικό σχήμα και για την εφαρμογή των δράσεων αυτών
- δραστηριοποιούνται στον κτηνοτροφικό τομέα
- δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές

Μ09: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Εφαρμόζουν κάποιο από τα συστήματα ποιότητας που περιγράφονται στο υπομέτρο 3.1 του ΠΑΑ ⁴²	1.1	Αξιολογείται η συμμετοχή των μελών σε παραγωγή βιολογικών ΠΟΠ/ΠΓΕ ή σε ένα από τα υπόλοιπα συστήματα ποιότητας που περιγράφονται στο υπομέτρο 3.1 του ΠΑΑ	Βαθμολογείται το ποσοστό των μελών που εφαρμόζει προϊόν βιολογικό ΠΟΠ ή βιολογικό ΠΓΕ (10%=10, ...,100%=100)	15%	0-100
			Βαθμολογείται το ποσοστό των μελών που εφαρμόζει κάποιο άλλο από τα συστήματα ποιότητας που περιγράφονται στο υπομέτρο 3.1 του ΠΑΑ (10%=10, ...,100%=100)		0-100
2. Αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη γεωργούς νεαρής ηλικίας ⁴³			Βαθμολογείται το ποσοστό των μελών γεωργών νεαρής ηλικίας (10%=10, ..., 100%=100)	20%	0-100
3. Αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη που συμμετέχουν στο υπομέτρο 6.3 των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων του ΠΑΑ			Βαθμολογείται το ποσοστό των μελών που συμμετέχουν στο υπομέτρο 6.3 των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων του ΠΑΑ (10%=10, ..., 100%=100)	10%	0-100

⁴² Σε περίπτωση που βαθμολογηθεί ομάδα από το κριτήριο 1.1 δεν βαθμολογείται και από το 1.2

⁴³ Γεωργός νεαρής ηλικίας: Το φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης στήριξη και δημιουργεί για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως επικεφαλής αυτής ή έχει ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της υποβολής αίτησης στήριξης

4. Αποτελούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από μέλη που συμμετέχουν σε γεωργο-περιβαλλοντικές δράσεις, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και συστήνουν το σχετικό σχήμα και για την εφαρμογή των δράσεων αυτών			Βαθμολογείται το ποσοστό των μελών που συμμετέχουν σε γεωργο-περιβαλλοντικές δράσεις, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και συστήνουν το σχετικό σχήμα και για την εφαρμογή των δράσεων αυτών (10%=10, ..., 100%=100)	15%	0-100
5. Δραστηριοποιούνται στον κτηνοτροφικό τομέα	5.1	Αξιολογείται ο κύριος τομέας δραστηριότητας τους για τον οποίο αναγνωρίζεται η ομάδα / οργάνωση	Κτηνοτροφικός τομέας	20%	100
			Μικτής Παραγωγής		75
			Φυτικής Παραγωγής ή Δασικής Παραγωγής		75
6. Δραστηριοποιούνται σε ορεινές και νησιωτικές ⁴⁴ περιοχές	6.1	Αξιολογείται η χωρική δραστηριοποίηση των ομάδων / οργανώσεων παραγωγών ⁴⁵	Νησιωτικές περιοχές	20%	100
			Ορεινές περιοχές		75
			Μειονεκτικές περιοχές		50
			Λοιπές		0
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ					
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			100 βαθμοί		
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ			20 βαθμοί		
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ			(20% της μέγιστης βαθμολογίας)		

⁴⁴ Ως νησιωτικές περιοχές νοούνται όλα τα νησιά της χώρας εκτός της Κρήτης και της Εύβοιας. Οι ορεινές και μειονεκτικές περιοχές ορίζονται βάσει της οδηγίας (ΕΟΚ) 75/268, όπως ισχύουν.

⁴⁵ Η έδρα της ομάδας / οργάνωσης να ανήκει σε περιοχή νησιωτική ή ορεινή ή μειονεκτική

M16: Συνεργασία

Στο πλαίσιο του παρόντος Μέρους, δίνεται η ευκαιρία για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν ενδεικτικά την εφαρμογή νέων, καινοτόμων διεργασιών, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων αλλά και στον τομέα των τροφίμων, όπως επίσης στην αναζήτηση νέων καλλιεργητικών πρακτικών και πρακτικών παραγωγής που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όπως :

- Την παραγωγή ασφαλέστερων και πιο υγιεινών τροφίμων που απευθύνονται είτε στο συνολικό πληθυσμό είτε σε ειδικές κατηγορίες
- Τη μείωση της κατανάλωσης ύδατος μέσω της υιοθέτησης προηγμένων αρδευτικών συστημάτων, και την υιοθέτηση της γεωργίας ακριβείας
- Τη μείωση του κόστους των εισροών που συνεπάγεται τόσο οικονομικό όφελος όσο και περιβαλλοντικό όφελος (μείωση της χρήσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, υιοθέτηση νέων ποικιλιών που είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις τοπικές εδαφολογικές, υδρολογικές και κλιματικές συνθήκες, την αξιοποίηση των ΑΠΕ για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων)
- Τη διασφάλιση της μοναδικότητας των πιστοποιημένων γεωργικών προϊόντων
- Την αξιοποίηση των παραπροϊόντων της γεωργικής παραγωγής είτε για την παραγωγή ζωοτροφών είτε για την παραγωγή ενέργειας
- Την ανάδειξη των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων και την συμβολή τους στην υιοθέτηση προτύπων υγιεινής διατροφής (όπως τροφές πλούσιες σε Ω3, φυσικά ακόρεστα, χαμηλών θερμίδων) παραγωγής τροφίμων που ανταποκρίνονται σε ειδικές διαιτητικές ανάγκες
- Την καλύτερη ενσωμάτωση στην τροφική αλυσίδα προϊόντων της ελληνικής κτηνοτροφίας όπως για παράδειγμα του γίδινου γάλακτος. Την υιοθέτηση φιλικότερων γεωργικών πρακτικών αλλά και την υιοθέτηση καλλιεργειών για την αξιοποίηση των φτωχών σε οργανική ουσία και θρεπτικά στοιχεία εδαφών

Υπομέτρο 16.1-16.2: Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Στο παρόν υπομέτρο ενισχύονται δύο δράσεις :

- Δράση 1 : η ίδρυση (δυνητικών) Επιχειρησιακών Ομάδων των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας
- Δράση 2 : η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Όροι Επιλεξιμότητας

Για τους εν δυνάμει δικαιούχους θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι:

- η δραστηριότητά τους συμβάλλει τουλάχιστον σε μία από τις προτεραιότητες της ΕΣΚ και του ΠΑΑ και ιδιαίτερα στη 2Α, 3Α, 4Α, 4Β, 4Γ 5Α, 5Γ και 5Ε, στην Εθνική αλλά και στις Περιφερειακές Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης.
- αποτελούν νέες μορφές συνεργασίας ή υφιστάμενες που ξεκινούν μία νέα δραστηριότητα
- υφίσταται η απαραίτητη ικανότητα στο φορέα για τη διαχείριση και υλοποίηση του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Ειδικότερα, οι επιχειρησιακές ομάδες (Ε.Ο.):

- απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο ή και περισσότερα μέλη και μπορούν να συμβάλλουν στους στόχους των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας, όπως αυτοί αναφέρονται στο άρθρο 55 καν. 1305/2013
- τουλάχιστον ένα μέλος δραστηριοποιείται στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, ή/και των τροφίμων
- δραστηριοποιούνται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό/κτηνοτροφικό (παραγωγή & εμπορία γεωργικών/κτηνοτροφικών προϊόντων) και τον τομέα τροφίμων, εφόσον αυτά αποτελούν προϊόντα του παραρτήματος Ι της Συνθήκης
- καταρτίζουν επιχειρηματικό σχέδιο διάρκειας έως 3 έτη που περιγράφει:
  - το καινοτόμο/πilotικό/επιδεικτικό έργο το οποίο πρόκειται να αναπτυχθεί, να τεθεί υπό δοκιμή ή να υλοποιηθεί
  - τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τη συμβολή στο στόχο των ΕΣΚ
  - το σκοπό που θα αφορά στην αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος με πρακτική εφαρμογή ή στην εξερεύνηση μιας ευκαιρίας που θα οδηγήσει σε καινοτομία
- αναλαμβάνουν τη διάδοση των αποτελεσμάτων σε Εθνικό επίπεδο αλλά και σε Ευρωπαϊκό μέσω του Δικτύου ΕΣΚ με τουλάχιστον μία δράση διάδοσης καθώς και κοινοποίησή τους στην ηλεκτρονική βάση έργων καινοτομίας του δικτύου ΕΣΚ που έχει δημιουργηθεί

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δράση 1 :

- Σύνθεση της Ε.Ο. ως προς τις γνώσεις και προσόντα που απαιτούνται που να συμβάλουν στην επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου και στη διάδοση των αποτελεσμάτων
- Ποιότητα της οργάνωσης των δραστηριοτήτων
- Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών
- Συμμετοχή υφιστάμενων και τοπικών δικτύων

Δράση 2 :

- Οι στόχοι του έργου να οδηγούν σε πρακτικά αποτελέσματα
- Στοχευμένη σύνθεση που να καλύπτει όλες τις γνώσεις και τα προσόντα κατά περίπτωση που θα συμβάλουν στην υλοποίηση του σχεδίου
- Ποιότητα και συνοχή της οργάνωσης των δραστηριοτήτων της ομάδας και αποδεδειγμένη διαχειριστική ικανότητα του συντονιστή.
- Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών μεταξύ των μελών της ομάδας
- Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία του έργου

Μ 16.1-16.2: Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας
Δράση 1: Ίδρυση (δυνητικών) Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Σύνθεση της Ε.Ο. ως προς τις γνώσεις και προσόντα που απαιτούνται για να συμβάλουν στην επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου και στη διάδοση των αποτελεσμάτων	1.1	Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της ΕΟ, όσον αφορά στη συμμετοχή φορέα κατοχής της γνώσης ή/και φορέα διάχυσης της γνώσης⁴⁶	Στην ΕΟ συμμετέχουν Πανεπιστήμια - ΤΕΙ - Ερευνητικά Ιδρύματα - Ινστιτούτα	35%	50	
			Στην ΕΟ συμμετέχουν συλλογικοί φορείς αγροτών- αγροτικοί συνεταιρισμοί - ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών - ομάδες παραγωγών		30	
			Στην ΕΟ συμμετέχουν συλλογικοί φορείς, σύμβουλοι, κ.λπ.		20	
2. Ποιότητα της οργάνωσης των δραστηριοτήτων	2.1	Αξιολογείται η ικανότητα της ΕΟ να εγκαταστήσει (περάσει στην πράξη) μια καινούρια ιδέα	Η ΕΟ ή μέλη αυτής έχουν συμμετάσχει σε καινοτόμα, ανταγωνιστικά προγράμματα εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας στον αγρο-διατροφικό τομέα	15%	NAI	100
					OXI	0
	2.2	Αξιολογείται η σαφής περιγραφή των δραστηριοτήτων του προτεινόμενου έργου	Διαπιστώνεται συνοχή των περιγραφόμενων δραστηριοτήτων	10%	NAI	100
					OXI	0
3. Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή	3.1	Αξιολογείται η ύπαρξη στοιχείων που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας και	Έχουν γίνει προσωπικές επαφές, συναντήσεις των μελών της ομάδας, υπάρχουν παραδοτέα σχετικά με το προτεινόμενο αντικείμενο μέχρι την υποβολή	20%	NAI	100

⁴⁶Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρεί παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

γνώσεων/εμπειριών		πριμοδοτούνται τα στοιχεία εκείνα που μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων - εμπειριών μεταξύ των μελών της ΕΟ	της πρότασης		OXI	0
4. Συμμετοχή υφιστάμενων και τοπικών δικτύων	4.1	Αξιολογείται η συμμετοχή στην ΕΟ δίκτυο εθνικού, περιφερειακού ή τοπικού χαρακτήρα που να δραστηριοποιείται στο αντικείμενο του έργου προκειμένου να συνεχίσει τα αποτελέσματα του ΕΣ μετά το πέρας της υλοποίησης του έργου ⁴⁷	Συμμετέχει στην ΕΟ δίκτυο Εθνικού χαρακτήρα	20%	50	
			Συμμετέχει στην ΕΟ δίκτυο Περιφερειακού χαρακτήρα		35	
			Συμμετέχει στην ΕΟ δίκτυο Τοπικού χαρακτήρα		15	

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁴⁷ Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

Μ 16.1-16.2: Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων (ΕΟ) της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Δράση 2 : Υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ			
1. Οι στόχοι του έργου να οδηγούν σε πρακτικά αποτελέσματα	1.1	Αξιολογείται η σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης ως προς τα παραδοτέα και τους στόχους του Μέτρου ⁴⁸	Υπάρχουν ποσοτικοποιημένα παραδοτέα ανά φάση και τελικό παραδοτέο	15%	NAI	50		
			Τα παραδοτέα έχουν πρακτικό αποτέλεσμα		OXI	0		
		1.2	Αξιολογείται η πληρότητα της περιγραφής του φυσικού αντικειμένου, η περιγραφή των φάσεων εργασίας και ο καταμερισμός εργασιών και η ενεργός συμμετοχή των μελών της ΕΟ ⁴⁹		Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και οροσήμων	10%	NAI	60
					Υπάρχει ενεργός συμμετοχή των φορέων της ΕΟ σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου		OXI	0
							NAI	40
							OXI	0
	2. Στοχευμένη σύνθεση που καλύπτει όλες τις γνώσεις και τα προσόντα κατά περίπτωση που θα συμβάλουν στην υλοποίηση του σχεδίου	2.1	Αξιολογείται η καταλληλότητα της σύνθεσης της ΕΟ ως προς το προσωπικό που θα απασχοληθεί σε κάθε φορέα (συνάφεια με το επιχειρησιακό σχέδιο) για την επιτυχή ολοκλήρωση του σχεδίου	Ποσοστό των συμμετεχόντων στην ΕΟ που η γνωστική ικανότητα και η εμπειρία είναι ανάλογη με τη θέση τους στο Επιχειρησιακό Σχέδιο (10%=10, ..., 100%=100)	20%	0-100		

⁴⁸ Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

⁴⁹ Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

3. Ποιότητα και συνοχή της οργάνωσης των δραστηριοτήτων της ομάδας και αποδειγμένη διαχειριστική ικανότητα του συντονιστή	3.1	Αξιολογείται η ρεαλιστική κατανομή των ενεργειών στο χρόνο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου	Υπάρχει ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα ανά ενδιάμεσο και τελικό παραδοτέο	7%	NAI	100
					OXI	0
	3.2	Αξιολογείται η ορθή ανάλυση του προτεινόμενου προϋπολογισμού	Υπάρχει αντιστοιχία κόστους και αποτελέσματος των επιμέρους φάσεων εργασίας και παραδοτέων	8%	NAI	100
					OXI	0
	3.3	Αξιολογείται η εμπειρία του Συντονιστή στην εκτέλεση και συντονισμό έργων Συνεργασίας ⁵⁰	Ο Συντονιστής έχει συμμετάσχει σε τουλάχιστον 1 έργο συνεργασίας	10%	NAI	50
					OXI	0
			Ο Συντονιστής έχει εμπειρία στο συντονισμό διακρατικής συνεργασίας ή Προγράμματος Ευρωπαϊκού Επιπέδου		NAI	50
					OXI	0
4. Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών μεταξύ των μελών της ομάδας	4.1	Αξιολογούνται οι δράσεις ενημέρωσης των εμπλεκόμενων μελών της ομάδας με σκοπό την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών	Προβλέπονται δραστηριότητες ενημέρωσης και προβολής των αποτελεσμάτων, όπως οργάνωση 2 τουλάχιστον σεμιναρίων/ημερίδων ενημέρωσης των μελών της ομάδας, διανομή έγγραφου ενημερωτικού υλικού στα μέλη και οργάνωση 3 τουλάχιστον συναντήσεων/συσκέψεων των μελών της ομάδας για ανταλλαγή απόψεων, υλικού και εμπειριών	10%	NAI	100
					OXI	0

⁵⁰ Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

	4.2	Αξιολογείται η ορθή εφαρμογή του σχεδίου υλοποίησης μέσω της δημιουργίας εσωτερικών ομάδων από αντιπροσωπευτικά μέλη για την παρακολούθηση του έργου	Προβλέπεται η δημιουργία τουλάχιστον δύο (2) εσωτερικών ομάδων ελέγχου του έργου (π.χ. οικονομική, επιστημονική, τεχνική, κ.α.) οι οποίες θα καταθέτουν ετήσια πρακτικά σχετικά με την πορεία υλοποίησης του έργου (της παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης, της ορθής εφαρμογής του τεχνικού μέρους, της τήρησης του χρονοδιαγράμματος, της ολοκλήρωσης των παραδοτέων στο χρόνο που έχει ορισθεί, της ορθής οικονομικής διαχείρισης)	5%	NAI	100
					OXI	0
5. Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία του έργου	5.1	Αξιολογείται η τεχνολογική, παραγωγική και εμπορική σπουδαιότητα που προκύπτει από την υλοποίηση του Επιχειρησιακού σχεδίου ⁵¹	Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού σχεδίου οδηγεί σε πρωτοτυπία - καινοτομία - σε τοπικό επίπεδο ή επίπεδο χώρας	10%	25	
			Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού σχεδίου αυξάνει την παραγωγικότητα, μειώνει το κόστος παραγωγής, αυξάνει την προστιθέμενη αξία του προϊόντος		50	
			Τα αποτελέσματα του Επιχειρησιακού σχεδίου είναι εφαρμόσιμα από άλλους φορείς του αγρο-διατροφικού τομέα σε τοπικό ή εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο		25	

⁵¹ Η εν δυνάμει ΕΟ μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω της μιας τιμής του συγκεκριμένου κριτηρίου με μέγιστη μοριοδότηση = 100

	5.2	Αξιολογείται η Ποιότητα και καταλληλότητα του σχεδίου αξιοποίησης ή/και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου	<p>Προβλέπονται δραστηριότητες ενημέρωσης, προβολής, διάδοσης και ευαισθητοποίησης των εμπλεκομένων με την πρωτογενή παραγωγή και του καταναλωτικού κοινού, πέραν των όσων προβλέπονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας, (παραδείγματα: δημιουργία ιστοσελίδας, δραστηριότητες δικτύωσης με άλλες ΕΟ που δουλεύουν παρόμοια αντικείμενα/άλλα προγράμματα, δραστηριότητες εκπαίδευσης/κατάρτισης ενδιαφερόμενων, ενημερωτικά φυλλάδια, πίνακες ανακοινώσεων αποτελεσμάτων σε σημεία που μπορούν να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι, παρουσίαση αποτελεσμάτων μέσω του τύπου, δημιουργία DVD ενημέρωσης των αποτελεσμάτων, κ.λπ.)</p>	5%	NAI	100
					OXI	0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

Υπομέτρο 16.4: Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου θα ενισχυθεί η στήριξη της οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ φορέων στην αλυσίδα εφοδιασμού (όπως παραγωγοί, ενώσεις παραγωγών, επαγγελματικές οργανώσεις, μεταποιητές, έμποροι λιανικής) με σκοπό :

- τη δημιουργία και ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού αλλά και (Δράση 1)
- τη δημιουργία τοπικών αγορών (Αγορών Παραγωγών – Farmers' Markets σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία) (Δράση 2)

Όσον αφορά στη δημιουργία τοπικών αγορών αυτή θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία για τις Αγορές Παραγωγών – Farmers' Markets προκειμένου να συμμετέχουν αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων. Σκοπός τους θα είναι η απευθείας διάθεση στο καταναλωτικό κοινό των αγροτικών προϊόντων που παράγουν. Τα προϊόντα (νωπά ή / και μεταποιημένα) προέρχονται αποκλειστικά από δικές τους πρώτες ύλες.

Όροι Επιλεξιμότητας

Η ενίσχυση παρέχεται όσον αφορά στις Αγορές Παραγωγών (Farmers' Markets) σε συνεργασίες (αυτό-διαχειριζόμενους φορείς σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία) στις οποίες :

- Συμμετέχουν αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων
- Παραγωγοί είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και κάνουν δήλωση στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ)
- Παράγουν τα αγροτικά προϊόντα τους στην Περιφερειακή Ενότητα όπου λειτουργούν οι Αγορές Παραγωγών ενώ επιτρέπονται και σχετικές συμφωνίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 σημείο α) του άρθρου 56 του Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α/2014).
- Υπάρχει ο ορισμός υπευθύνου για τη λειτουργία του φορέα καθώς και κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του.
- Λειτουργούν σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 56 του Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α/2014)

Όσον αφορά στις βραχείες αλυσίδες σε νομικές οντότητες - συνεργασίες :

- που διαθέτουν την ικανότητα για τη διαχείριση και υλοποίηση του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου και θεσπίζουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (Σύμφωνο Συνεργασίας) με διακριτές διαδικασίες, υποχρεώσεις και δικαιώματα που εξασφαλίζουν τη διαφάνεια της λειτουργίας και της λήψης αποφάσεων και αποφεύγουν καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων
- που διασφαλίζουν κατά τη διακίνηση των προϊόντων την ποιότητα και υγιεινή τους
- που προβάλλουν στον καταναλωτή την ύπαρξη βραχείας αλυσίδας εφοδιασμού και τα πλεονεκτήματά αυτής
- κατά τις οποίες μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών δεν παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητές (Intermediary).

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δράσεις 1 και 2:

- Συνεργασίες με ικανό αριθμό παραγωγών ή ομάδων παραγωγών ή άλλων φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού που συμμετέχουν στη συνεργασία ανάλογα με τον πληθυσμό της περιοχής.
- Συνεργασίες με ικανοποιητικό βαθμό ικανότητας της συνεργασίας στην υλοποίηση του έργου (εμπειρία προσωπικού/συνεργάτες)
- Συνεργασίες που αφορούν στη διάθεση βιολογικών, ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντων

Δράση 1:

- Συνεργασίες που υιοθετούν καινοτόμες προσεγγίσεις ή πρακτικές και ειδικότερα τις συνεργασίες από τις οποίες προκύπτουν εναλλακτικοί τρόποι διανομής τροφίμων που δεν μοιάζουν με τους συμβατικούς τρόπους διανομής και απομακρύνονται από τις συνήθεις πρακτικές που ασκούνται στην υφιστάμενη πραγματική τοπική αγορά

Μ 16.4: Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης

Δράση 16.4.1: Βραχείες αλυσίδες

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Συνεργασίες με ικανό αριθμό παραγωγών ή ομάδων παραγωγών ή άλλων φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού που μετέχουν στη συνεργασία ανάλογα με τον πληθυσμό της περιοχής	1.1	Αξιολογείται η, κατά κύριο λόγο, ύπαρξη συλλογικών φορέων στη συνεργασία⁵²	Συμμετέχουν στη συνεργασία ομάδες παραγωγών	15%	60	
			Συμμετέχουν στη συνεργασία άλλοι φορείς		40	
	1.2	Αξιολογείται ο αριθμός των παραγωγών που συμμετέχουν στη συνεργασία ανάλογα με τον πληθυσμό της περιοχής προορισμού των προϊόντων	Συμμετέχουν τουλάχιστον 7 παραγωγοί όταν το προϊόν απευθύνεται σε πληθυσμό μέχρι 10.000 κατοίκους ή συμμετέχουν τουλάχιστον 10 παραγωγοί όταν το προϊόν απευθύνεται σε πληθυσμό από 10.001 έως 50.000 κατοίκους ή συμμετέχουν τουλάχιστον 20 παραγωγοί όταν το προϊόν απευθύνεται σε πληθυσμό περισσότερο από 50.001 κατοίκους	10%	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
	1.3	Αξιολογείται το πλήθος των αγροτικών προϊόντων που θα προωθούνται στη βραχεία αλυσίδα⁵³	Προωθούνται περισσότερα από ένα αγροτικά προϊόντα	10%	60	
			Τουλάχιστον ένα αγροτικό προϊόν που προωθείται από τη βραχεία αλυσίδα συμβάλλει στις προτεραιότητες των Περιφερειών (π.χ. RIS3) που		40	

⁵² Η εν δυνάμει βραχεία αλυσίδα μπορεί αθροιστικά να εκπληρώνει παραπάνω από τη μια τιμές του σχετικού κριτηρίου, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

⁵³ Η εν δυνάμει βραχεία αλυσίδα μπορεί αθροιστικά να εκπληρώνει παραπάνω από τη μια τιμές του σχετικού κριτηρίου, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			παράγεται			
	1.4	Αξιολογείται η απόσταση του τόπου υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου σε σχέση με τον τόπο παραγωγής των προϊόντων	Ένα τουλάχιστον προϊόν προωθείται σε διαφορετική Περιφέρεια από την Περιφέρεια του τόπου παραγωγής του	10%	NAI	100
					OXI	0
2. Συνεργασίες με ικανοποιητικό βαθμό ικανότητας της συνεργασίας στην υλοποίηση του έργου	2.1	Αξιολογείται η εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας	Ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας	5%	NAI	100
					OXI	0
	2.2	Αξιολογείται η εμπειρία των μελών της συνεργασίας ως προς τη διακίνηση των προϊόντων ⁵⁴	Τουλάχιστον 1 μέλος της συνεργασίας (πέραν του υπευθύνου) έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	25	
			Τουλάχιστον το 10% των μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία να διαθέτουν επιπέδου ανώτερου ή ίσου του 4 του ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ που να εξασφαλίζει υγιεινή και ποιότητα των διακινούμενων προϊόντων		50	

⁵⁴ Η εν δυνάμει βραχεία αλυσίδα μπορεί αθροιστικά να εκπληρώνει παραπάνω από τη μια τιμές του σχετικού κριτηρίου, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

			Τουλάχιστον το 10% των μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία έχουν παρακολουθήσει πιστοποιημένο πρόγραμμα κατάρτισης τουλάχιστον 10 ωρών σχετικό με την ποιότητα και την υγιεινή των αγροτικών προϊόντων		25	
3. Συνεργασίες που αφορούν στη διάθεση βιολογικών, ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντων	3.1	Αξιολογείται η διάθεση προϊόντων ποιότητας	Όλα τα προϊόντα φέρουν πιστοποίηση (Π.χ. βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, Ολοκληρωμένης διαχείρισης)	20%	100	
			Τουλάχιστον ένα προϊόν φέρει πιστοποίηση (Π.χ. βιολογικό, ΠΟΠ, ΠΓΕ, Ολοκληρωμένης διαχείρισης)		30	
4. Συνεργασίες που υιοθετούν καινοτόμες προσεγγίσεις ή πρακτικές και ειδικότερα τις συνεργασίες από τις οποίες προκύπτουν εναλλακτικοί τρόποι διανομής τροφίμων που δεν μοιάζουν με τους συμβατικούς τρόπους διανομής και απομακρύνονται από τις συνήθεις πρακτικές που ασκούνται στην υφιστάμενη πραγματική τοπική αγορά			Υπαρξη μεθόδων πώλησης που αποσκοπούν στη δημιουργία νέου τρόπου διάθεσης του προϊόντος σε τοπικό επίπεδο ή την είσοδό του σε νέα αγορά	20%	NAI	100
					OXI	0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

Μ 16.4: Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης
Δράση 16.4.2: Αγορές Παραγωγών

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
1. Συνεργασίες με ικανό αριθμό παραγωγών ή ομάδων παραγωγών ανάλογα με τον πληθυσμό της περιοχής	1.1	Αξιολογείται ο αριθμός των συμμετεχόντων	Στη συνεργασία συμμετέχουν περισσότερα από 6 μέλη	20%	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
	1.2	Αξιολογείται το πλήθος των ειδών των προϊόντων που προωθούνται στην Αγορά Παραγωγών⁵⁵	Προωθούνται περισσότερα από ένα είδη αγροτικών προϊόντων	25%	60	
			Τουλάχιστον ένα αγροτικό προϊόν που προωθείται από την αγορά παραγωγών συμβάλλει στις προτεραιότητες των Περιφερειών (π.χ. RIS3), που παράγεται		40	
2. Συνεργασίες με ικανοποιητικό βαθμό ικανότητας της συνεργασίας στην υλοποίηση του έργου (εμπειρία προσωπικού/συνεργάτες)	2.1	Αξιολογείται η εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας	Ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει σε ένα έργο συνεργασίας	5%	ΝΑΙ	100
					ΟΧΙ	0
	2.2	Αξιολογείται η εμπειρία των μελών της συνεργασίας ως προς την	Τουλάχιστον 1 μέλος της συνεργασίας (πέραν του υπευθύνου) έχει συμμετάσχει σε	15%	20	

⁵⁵ Η εν δυνάμει βραχεία αλυσίδα μπορεί αθροιστικά να εκπληρώνει παραπάνω από τη μια τιμές του σχετικού κριτηρίου, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

		ορθή διακίνηση των προϊόντων ⁵⁶	συνεργασία		
			Τουλάχιστον το 10% των μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία να διαθέτουν τίτλο σπουδών συναφή με τον αγρο-διατροφικό τομέα επιπέδου ανώτερου ή ίσου του 4 του ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ		60
			Τουλάχιστον το 10% των μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία να έχουν παρακολουθήσει πιστοποιημένο πρόγραμμα κατάρτισης, τουλάχιστον 10 ωρών, σχετικό με την ποιότητα και την υγιεινή των αγροτικών προϊόντων		20
3. Συνεργασίες που αφορούν στη διάθεση βιολογικών, ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντων	3.1	Αξιολογείται η διάθεση προϊόντων ποιότητας.	Όλα τα προϊόντα φέρουν πιστοποίηση	35%	100
			Τουλάχιστον ένα προϊόν φέρει πιστοποίηση		30

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁵⁶ Η εν δυνάμει βραχεία αλυσίδα μπορεί αθροιστικά να εκπληρώνει παραπάνω από τη μια τιμές του σχετικού κριτηρίου, με μέγιστη μοριοδότηση = 100

Υπομέτρο 16.1-16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου θα δοθεί στήριξη για τη:

Δράση 1 : δημιουργία συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Δράση 2 : υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου () των Συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι συνεργασίες που θα ενισχυθούν θα πρέπει να προωθούν δράσεις με στόχο τη χαμηλή επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους και σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος, τη μείωση της χρήσης των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα τη χρήση νερού, την υπερβόσκηση, τη μείωση της οργανικής ουσίας στο έδαφος και την αύξηση της αποθήκευσης άνθρακα. Αυτό θα βοηθήσει στην ομαλότερη προσαρμογή σε οικολογικές και περιβαλλοντικές πρακτικές, οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση και ανάπτυξη της βιοποικιλότητας αλλά και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων.

Για τους εν δυνάμει δικαιούχους θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι:

- η δραστηριότητά τους συμβάλλει τουλάχιστον σε μία από τις προτεραιότητες του ΠΑΑ για την αγροτική ανάπτυξη και ιδιαίτερα στη 4Α, 4Β, 5Δ, και 5Ε, στην Εθνική αλλά και στις Περιφερειακές Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης.
- υφίσταται η απαραίτητη ικανότητα στο φορέα για τη διαχείριση και υλοποίηση του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Ειδικότερα οι συνεργασίες που θα αναπτυχθούν :

- απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο ή και περισσότερα μέλη
- δραστηριοποιούνται σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
- καταρτίζουν επιχειρηματικό σχέδιο διάρκειας έως 3 έτη που περιγράφει :
  - Το έργο και τις δραστηριότητες που θα αναπτύξουν προκειμένου να αντιμετωπιστεί ένα συγκεκριμένο πρόβλημα που συνδέετε με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
  - τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τη συμβολή τους στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
  - τη διάδοση των αποτελεσμάτων με τουλάχιστον μία δράση διάδοσης, συγκεκριμένα τη διάδοση των αποτελεσμάτων σε Εθνικό επίπεδο αλλά και σε Ευρωπαϊκό μέσω του Δικτύου ΕΣΚ με τουλάχιστον μία δράση διάδοσης καθώς και κοινοποίησή τους στην ηλεκτρονική βάση έργων καινοτομίας του δικτύου ΕΣΚ που έχει δημιουργηθεί

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δράση 1 :

- Σύνθεση της συνεργασίας ως προς τις γνώσεις και τα προσόντα που απαιτούνται και συμβάλουν στην επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου και στη διάδοση των αποτελεσμάτων
- Ποιότητα της οργάνωσης των δραστηριοτήτων
- Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών
- Συμμετοχή υφιστάμενων και τοπικών δικτύων

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δράση 2 :

- Οι στόχοι του έργου να οδηγούν σε πρακτικά αποτελέσματα
- Στοχευμένη σύνθεση που να καλύπτει όλες τις γνώσεις και τα προσόντα κατά περίπτωση που θα συμβάλουν στην υλοποίηση του σχεδίου
- Ποιότητα και συνοχή της οργάνωσης των δραστηριοτήτων της ομάδας και αποδειγμένη διαχειριστική ικανότητα του συντονιστή.
- Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών μεταξύ των μελών της ομάδας
- Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία του έργου

Μ 16.1-16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

Δράση 16.5.1: Δημιουργία συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Δημιουργία συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	1.1	Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της επιχειρησιακής ομάδας⁵⁷	Στην Επιχειρησιακή Ομάδα συμμετέχουν Πανεπιστήμια - ΤΕΙ - Ερευνητικά Ιδρύματα - Ινστιτούτα που ασχολούνται με τους τομείς της γεωργίας ή του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής	35%	45	
			Στην Επιχειρησιακή Ομάδα συμμετέχουν συλλογικοί φορείς, σύμβουλοι (εμπειρογνώμονες) με αντικείμενο ή εμπειρία στους τομείς της γεωργίας ή του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής		20	
			Στην Επιχειρησιακή Ομάδα συμμετέχουν συλλογικοί φορείς, σύμβουλοι (εμπειρογνώμονες) με αντικείμενο ή εμπειρία στους τομείς της γεωργίας ή του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής		35	
2. Ποιότητα της οργάνωσης των δραστηριοτήτων	2.1	Αξιολογείται η ικανότητα της Επιχειρησιακής Ομάδας να εγκαταστήσει (περάσει στην πράξη) μια καινούρια ιδέα	Η Επιχειρησιακή Ομάδα ή μέλη αυτής έχουν πάρει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας - πατέντα ή έχουν συμμετάσχει σε καινοτόμα, ανταγωνιστικά προγράμματα	25%	ΝΑΙ	100

⁵⁷ Η εν δυνάμει επιχειρησιακή ομάδα μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου και η συνολική μοριοδότησή της δεν μπορεί να ξεπερνά τη μέγιστη μοριοδότηση =100

			εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας σε ζητήματα για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της γεωργίας (κλιματική αλλαγή και προστασία περιβάλλοντος)		OXI	0
3. Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών	3.1	Αξιολογείται η ύπαρξη στοιχείων που καταδεικνύουν αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας και πριμοδοτούνται τα στοιχεία εκείνα που μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων - εμπειριών μεταξύ των μελών της ΕΟ	Έχουν γίνει προσωπικές επαφές, συναντήσεις των μελών της ομάδας, υπάρχουν παραδοτέα σχετικά με το προτεινόμενο αντικείμενο μέχρι την υποβολή της πρότασης	20%	NAI	100
					OXI	0
4. Συμμετοχή υφιστάμενων και τοπικών δικτύων	4.1	Αξιολογείται αν συμμετέχει στην Επιχειρησιακή Ομάδα δίκτυο εθνικού, περιφερειακού ή τοπικού χαρακτήρα που να δραστηριοποιείται στο αντικείμενο του έργου προκειμένου να συνεχίσει τα αποτελέσματα του περιβαλλοντικού έργου ή	Συμμετέχει στην Επιχειρησιακή Ομάδα δίκτυο Εθνικού χαρακτήρα	20%	50	
			Συμμετέχει στην Επιχειρησιακή Ομάδα δίκτυο Περιφερειακού χαρακτήρα		35	

		της περιβαλλοντικής πρακτικής για τον τομέα της γεωργίας μετά το πέρασ της υλοποίησης του έργου ⁵⁸	Συμμετέχει στην Επιχειρησιακής Ομάδας δίκτυο Τοπικού χαρακτήρα		15
--	--	---	--	--	----

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	40 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(40% της μέγιστης βαθμολογίας)

⁵⁸ Η εν δυνάμει επιχειρησιακή ομάδα μπορεί να εκπληρεί παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου και η συνολική μοριοδότησή της δεν μπορεί να ξεπερνά τη μέγιστη μοριοδότηση =100

Μ 16.1-16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

Δράση 16.5.2: Υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου (project) των Συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)	
1. Οι στόχοι του έργου να οδηγούν σε πρακτικά αποτελέσματα	1.1	Αξιολογείται η σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης ως προς τα παραδοτέα και τους στόχους του Μέτρου ⁵⁹	Υπάρχουν ποσοτικοποιημένα παραδοτέα ανά φάση και τελικό παραδοτέο	5%	NAI	50
					OXI	0
			Τα παραδοτέα έχουν πρακτικό αποτέλεσμα		NAI	50
					OXI	0
	1.2	Αξιολογείται η πληρότητα της περιγραφής του φυσικού αντικειμένου, η περιγραφή των φάσεων εργασίας και ο καταμερισμός εργασιών και η ενεργός συμμετοχή των μελών της ΕΟ	Υπάρχει αλληλουχία και σωστή κλιμάκωση ενεργειών και οροσήμων	15%	NAI	60
					OXI	0
			Υπάρχει ενεργός συμμετοχή των φορέων της ΕΟ σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου		NAI	40
					OXI	0
2. Στοχευμένη σύνθεση που καλύπτει όλες τις γνώσεις και τα προσόντα κατά περίπτωση που θα συμβάλλουν στην υλοποίηση του σχεδίου	2.1	Αξιολογείται η καταλληλότητα της σύνθεσης της Επιχειρησιακής Ομάδας ως προς το προσωπικό που θα απασχοληθεί σε κάθε φορέα (συνάφεια με το επιχειρησιακό σχέδιο) για την επιτυχή ολοκλήρωση του σχεδίου	Ποσοστό των συμμετεχόντων στην ΕΟ που η γνωστική ικανότητα και η εμπειρία είναι ανάλογη με τη θέση τους στο Επιχειρησιακό Σχέδιο (10%=10, ..., 100%=100)	15%	NAI	100
					OXI	0
3. Ποιότητα και συνοχή της οργάνωσης των	3.1	Αξιολογείται η ρεαλιστική κατανομή των ενεργειών	Υπάρχει ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα ανά ενδιάμεσο	10%	NAI	100

⁵⁹ Η εν δυνάμει επιχειρησιακή ομάδα μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου και η συνολική μοριοδότησή της δεν μπορεί να ξεπερνά τη μέγιστη μοριοδότηση =100

δραστηριοτήτων της ομάδας και αποδειγμένη διαχειριστική ικανότητα του συντονιστή		στο χρόνο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου	και τελικό παραδοτέο		OXI	0
	3.2	Αξιολογείται η ορθή ανάλυση του προτεινόμενου προϋπολογισμού	Υπάρχει αντιστοιχία κόστους και αποτελέσματος των επιμέρους φάσεων εργασίας και παραδοτέων	5%	NAI	100
					OXI	0
	3.3	Αξιολογείται η εμπειρία του Συντονιστή στην εκτέλεση και συντονισμό έργων Συνεργασίας	Ο Συντονιστής έχει συμμετάσχει σε τουλάχιστον 1 έργο συνεργασίας	5%	NAI	50
					OXI	0
			Ο Συντονιστής έχει εμπειρία στο συντονισμό διακρατικής συνεργασίας ή Προγράμματος Ευρωπαϊκού Επιπέδου		NAI	50
					OXI	0
4. Στοιχεία που καταδεικνύουν την αλληλεπίδραση και μετρούν ποιοτικά και ποσοτικά την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών μεταξύ των μελών της ομάδας	4.1	Αξιολογούνται οι δράσεις ενημέρωσης των εμπλεκόμενων μελών της ομάδας με σκοπό την ανταλλαγή γνώσεων/εμπειριών	Προβλέπονται δραστηριότητες ενημέρωσης και προβολής των αποτελεσμάτων, όπως οργάνωση 2 τουλάχιστον σεμιναρίων/ημερίδων ενημέρωσης των μελών της ομάδας, διανομή έγγραφου ενημερωτικού υλικού στα μέλη και οργάνωση 3 τουλάχιστον συναντήσεων/συσκέψεων των μελών της ομάδας για ανταλλαγή απόψεων, υλικού και εμπειριών	10%	NAI	100
					OXI	0
	4.2	Αξιολογείται η ορθή εφαρμογή του σχεδίου υλοποίησης μέσω της δημιουργίας εσωτερικών ομάδων από αντιπροσωπευτικά μέλη για την παρακολούθηση	Προβλέπεται η δημιουργία τουλάχιστον δύο (2) εσωτερικών ομάδων ελέγχου του έργου (π.χ. οικονομική, επιστημονική, τεχνική, κ.α.) οι οποίες θα καταθέτουν ετήσια πρακτικά σχετικά με την πορεία	5%	NAI	100

		του έργου	υλοποίησης του έργου (της παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης, της ορθής εφαρμογής του τεχνικού μέρους, της τήρησης του χρονοδιαγράμματος, της ολοκλήρωσης των παραδοτέων στο χρόνο που έχει ορισθεί, της ορθής οικονομικής διαχείρισης)		OXI	0
5. Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία του έργου	5.1	Αξιολογείται η τεχνολογική, παραγωγική και εμπορική σπουδαιότητα που προκύπτει από την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου⁶⁰	Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού σχεδίου οδηγεί σε πρωτοτυπία - καινοτομία - σε τοπικό επίπεδο ή επίπεδο χώρας	15%	35	
			Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού σχεδίου αυξάνει την παραγωγικότητα, μειώνει το κόστος παραγωγής, αυξάνει την προστιθέμενη αξία του προϊόντος		35	
			Τα αποτελέσματα του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι εφαρμόσιμα από άλλους φορείς του γεωργο-περιβαλλοντικού τομέα σε τοπικό ή εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο		30	
	5.2	Αξιολογείται η διατήρηση/δημιουργία νέων θέσεων εργασίας⁶¹	Θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας (τουλάχιστον 1 ΕΜΕ) κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου	5%	50	
			Θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας (τουλάχιστον 1ΕΜΕ) μετά το πέρας της υλοποίησης του έργου		50	

⁶⁰ Η εν δυνάμει επιχειρησιακή ομάδα μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου και η συνολική μοριοδότησή της δεν μπορεί να ξεπερνά τη μέγιστη μοριοδότηση =100

⁶¹ Η εν δυνάμει επιχειρησιακή ομάδα μπορεί να εκπληρώνει παραπάνω από μια τιμές του σχετικού κριτηρίου και η συνολική μοριοδότησή της δεν μπορεί να ξεπερνά τη μέγιστη μοριοδότηση =100

	5.3	Αξιολογείται η ποιότητα και καταλληλότητα του σχεδίου αξιοποίησης ή/και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου	<p>Προβλέπονται δραστηριότητες ενημέρωσης, προβολής, διάδοσης και ευαισθητοποίησης εμπλεκομένων με την πρωτογενή παραγωγή και καταναλωτικού κοινού, πέραν των όσων προβλέπονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας, (παραδείγματα: δημιουργία ιστοσελίδας, δραστηριότητες δικτύωσης με άλλες Ομάδες συνεργασίας που δουλεύουν παρόμοια αντικείμενα/άλλα προγράμματα, δραστηριότητες εκπαίδευσης/κατάρτισης ενδιαφερόμενων, ενημερωτικά φυλλάδια, πίνακες ανακοινώσεων αποτελεσμάτων σε σημεία που μπορούν να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι, παρουσίαση αποτελεσμάτων μέσω του τύπου, δημιουργία DVD ενημέρωσης των αποτελεσμάτων, κ.λπ.)</p>	10%	NAI	100
					OXI	0

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ = ΒΑΡΥΤΗΤΑ Χ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	30 βαθμοί
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ Ο ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	(30% της μέγιστης βαθμολογίας)

Τμήμα 2: Περιβαλλοντικά κριτήρια επιλογής

Βάσει του άρθρου 49§2 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 οι πράξεις οι οποίες συγχρηματοδοτούνται μέσω του ΠΑΑ 2014-2020 βάσει των άρθρων 28 έως 31 και 33 έως 34 δεν είναι απαραίτητο να έχουν κριτήρια επιλογής για την επιλογή των δικαιούχων γιατί σύμφωνα με τις σχετικές δεσμεύσεις αποδίδονται τα ίδια περιβαλλοντικά οφέλη.

Παρόλα αυτά επιλέχθηκε από την Υπηρεσία και εγκρίθηκε μέσω του ΠΑΑ 2014-2020 να υπάρχουν αρχές κριτηρίων επιλογής στα ακόλουθα μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ, έτσι ώστε να υπάρχει στόχευση και προτεραιότητα σε περιοχές Natura 2000 και σε περιοχές με κακή ποιοτική κατάσταση.

Στα ακόλουθα μέτρα αν και υπάρχει μοριοδότηση σύμφωνα με τα τεθέντα κριτήρια επιλογής δεν υπάρχει βαρύτητα στα κριτήρια επιλογής καθώς επίσης και κατώτατο κατώφλι για την επιλογή των δικαιούχων.

M10: Γεωργο-περιβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα

Στο πλαίσιο του μέτρου οι δικαιούχοι εφαρμόζουν γεωργικές πρακτικές οι οποίες αφορούν:

- τη βιοποικιλότητα, τους γενετικούς πόρους και το τοπίο,
- τους υδατικούς πόρους
- το έδαφος
- την κλιματική αλλαγή

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως για να αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής ως αποτέλεσμα της τήρησης των δεσμεύσεων της κάθε δράσης.

Στο μέτρο δεν απαιτούνται κριτήρια επιλογής αφού δυνητικά όλοι οι δικαιούχοι της κάθε δράσης παράγουν θετικά περιβαλλοντικά οφέλη. Ωστόσο σε συγκεκριμένες δράσεις του υπομέτρου 10.1 «Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» έχουν τεθεί κριτήρια επιλογής προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε όσους δικαιούχους αναμένεται να παράγουν μεγαλύτερο περιβαλλοντικό αποτέλεσμα μέσω της εφαρμογής των συγκεκριμένων δεσμεύσεων. Δεν τίθεται ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος.

Υπομέτρο 10.1: Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις

Οι δράσεις για τις οποίες έχουν τεθεί κριτήρια επιλογής είναι οι ακόλουθες:

10.1.4 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα

10.1.5 Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων

10.1.6 Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια

10.1.7 Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

10.1.8 Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)

Δράση 10.1.4: Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα

Η δράση θα εφαρμοστεί στις γεωργικές εκτάσεις που εντοπίζονται σε «περιοχές ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση» καθώς και σε σημαντικές υδροτοπικές περιοχές της χώρας.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας, εφαρμόζονται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας και αφορούν:

A. Αγρανάπαυση γεωργικής έκτασης που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της αρδευόμενης έκτασης.

B. Ξηρική αμειψισπορά που εφαρμόζεται τουλάχιστον στο 30% της αρδευόμενης έκτασης.

Γ. Χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20% της αρδευόμενης έκτασης.

Δ. Παρυδάτια ζώνη ανάσχεσης πλάτους τουλάχιστον πέντε (5) μέτρων, κατά μέσο όρο, σε αρδευόμενα αγροτεμάχια που εφάπτονται με επιφανειακά ύδατα (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες κ.α.)

Όροι Επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια, της εκμετάλλευσης που θα ενταχθεί στο πρόγραμμα, πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου ως αρδευόμενα

Όσον αφορά τη δέσμευση «Χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες» τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια (δενδρώνες).

- Τα προς ένταξη αγροτεμάχια βρίσκονται εντός της περιοχής παρέμβασης της αντίστοιχης δέσμευσης

Όσον αφορά τη δέσμευση «Χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες», για την ομάδα καλλιέργειας «Ελιά» η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των υπό ένταξη ελαιοτεμαχίων ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δεδομένης της στόχευσης της δράσης στην ποιότητα των υδάτων και δευτερευόντως στη βιοποικιλότητα και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκυρηχθέντος ποσού οι εκμεταλλεύσεις κατατάσσονται με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής:

- Υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση όσον αφορά τα υπόγεια ύδατα.
- Εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων)

Μ 10.1.4 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1. Υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση.	1.1	Συνολική υπό ένταξη γεωργική γη (Ha) σε υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση. (0-10=10, 11=11, ..., 99=99, >100=100)	0 - 100
2. Εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων).	2.1	Συνολική υπό ένταξη γεωργική γη (Ha) που βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων). (0-10=2, 10,1-20=4, ..., >90,1=20)	0-20

Δράση 10.1.5: Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων

Η δράση θα εφαρμοστεί σε ιδιωτικούς και σε δημόσιους βοσκότοπους των οποίων η βλάστηση είναι υποβαθμισμένη σύμφωνα με όσα αναφέρονται στα κατά τόπους διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας, εφαρμόζονται σε καθορισμένους βοσκότοπους σύμφωνα με τα όσα θα αναφέρονται στη μελέτη εφαρμογής που θα καταρτίζεται για το βοσκότοπο, και αφορούν:

A. Αναχλόαση του ενταγμένου βοσκοτόπου που συνίσταται στη σπορά ή/και φύτευση φυτικών ειδών της ελληνικής χλωρίδας που ευδοκούν στην περιοχή και στις απαραίτητες σχετικές καλλιεργητικές φροντίδες. Περίφραξη του ενταγμένου βοσκοτόπου.

B. Εκ περιτροπής βόσκηση που συνίσταται στη μη βόσκηση τμήματος του βοσκοτόπου επί ένα εξάμηνο ανά έτος και για όσα έτη προβλέπεται στη μελέτη εφαρμογής, ώστε να ενισχυθεί η φυσική του αναβλάστηση. Περίφραξη του ενταγμένου βοσκοτόπου.

Όροι Επιλεξιμότητας

Οι βοσκότοποι της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στη δράση πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να έχουν ελάχιστο μέγεθος 10 Ha.
- Να είναι δηλωμένοι στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερομένου.
- Να υφίσταται εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης από το οποίο να προκύπτει η υποβαθμισμένη κατάσταση της βλάστησης του βοσκοτόπου.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκυρηχθέντος ποσού οι εκμεταλλεύσεις κατατάσσονται με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής:
- Βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης του βοσκοτόπου
- Βαθμός διάβρωσης του εδάφους

Μ 10.1.5 Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ
1. Οι εκμεταλλεύσεις κατατάσσονται με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Βαθμός υποβάθμισης της βλάστησης του βοσκότοπου ▪ Βαθμός διάβρωσης του εδάφους 	1.1	Λιβαδική κατάσταση βοσκοτόπου	Κακή	10
			Μέτρια	5

10.1.06 Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια

Η δράση θα εφαρμοστεί σε ελαιοκαλλιέργειες.

Στο πλαίσιο της δράσης, οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη δέσμευση να εφαρμόζουν την πρακτική του θρυμματισμού των κλαδεμάτων μετά το κλάδεμα των δέντρων, την απόθεσή των προϊόντων θρυμματισμού στην επιφάνεια του εδάφους και την παραμονή τους στο έδαφος. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας

Όροι Επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δράση καλλιέργεια (ελιά)

Η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των υπό ένταξη ελαιοτεμαχίων ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκυρηχθέντος ποσού, οι εκμεταλλεύσεις κατατάσσονται με βάση το παρακάτω κριτήριο επιλογής:

- Νησιωτικές περιοχές, ορεινές περιοχές

Μ 10.1.6 Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ
Νησιωτικές περιοχές, ορεινές περιοχές	1.1	Βαθμολογείται το μέγεθος της εκμετάλλευσης που βρίσκεται σε νησιωτικές ή ορεινές περιοχές	Από 10-20 Ha	5
			Από 20-30 Ha	10
			>30 Ha	15

Δράση 10.1.7: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

Η περιοχή παρέμβασης της δράσης περιλαμβάνει τις περιοχές συστηματικής ρυζοκαλλιέργειας της χώρας.

Η δράση συνίσταται στην εφαρμογή της καλλιεργητικής πρακτικής της ψευδοσποράς στη ρυζοκαλλιέργεια με στόχο τη μείωση της χρήσης των προφυτρωτικών ζιζανιοκτόνων στους ορυζώνες. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας

Η πρακτική της ψευδοσποράς συνίσταται στα εξής:

- Κατάκλιση του αγροτεμαχίου με μικρή ποσότητα νερού πριν τη σπορά του ρυζιού, προκειμένου να βλαστήσουν τα ζιζάνια.
- Άντληση του νερού και διοχέτευση του σε γειτονικούς υδάτινους αποδέκτες (ποτάμια, έλη κ.λπ.)
- Ανάπτυξη ζιζανίων
- Μηχανική καταστροφή των ζιζανίων πριν τη σπορά του ρυζιού.

Ακολουθούν οι συνήθεις πρακτικές της καλλιέργειας του ρυζιού.

Όροι Επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δεδομένης της σημαντικής βιοποικιλότητας που υποστηρίζουν οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκυρηχθέντος ποσού, οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.

Μ 10.1.7 Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
1. Οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.	1.1	Οι εκμεταλλεύσεις που τουλάχιστον το 10% της έκτασής τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στις δράσεις	NAI	30
			OXI	0

Δράση 10.1.8: Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων

Η περιοχή παρέμβασης της δράσης περιλαμβάνει τις περιοχές καλλιέργειας της Ροδακινιάς, της Βερικοκιάς και Νεκταρινιάς της χώρας. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας, εφαρμόζονται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας και αφορούν:

Η πρακτική της μεθόδου της σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων που θα εφαρμοστεί στη συγκεκριμένη δράση είναι η χρήση εξαεριστήρων (dispensers) που απελευθερώνουν συνθετική φερομόνη των μικρολεπιδοπτέρων με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται η σύζευξη των ακμαίων και να ελαχιστοποιείται ο πληθυσμός των επιβλαβών προνυμφών. Η εφαρμογή της παραπάνω μεθόδου θα υποκαταστήσει σταδιακά τη χημική καταπολέμηση των εντομολογικών εχθρών των δέντρων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας στους δενδρώνες στους οποίους θα εφαρμοστεί η δράση.

Όροι Επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δράση καλλιέργεια (Ροδάκινα, Βερίκοκα, Νεκταρινία).

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δεδομένης της σημαντικής βιοποικιλότητας που υποστηρίζουν οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκηρυχθέντος ποσού:

- Οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.
- Οι υπόλοιπες εκμεταλλεύσεις (εκτός περιοχών NATURA) κατατάσσονται με βάση το παρακάτω κριτήριο επιλογής:
- Ομάδες και οργανώσεις παραγωγών.

Μ 10.1.8: Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
1. Οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.	1.1	Οι εκμεταλλεύσεις που τουλάχιστον το 10% της έκτασής τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στις δράσεις	ΝΑΙ	30
			ΟΧΙ	0
2. Οι υπόλοιπες εκμεταλλεύσεις (εκτός περιοχών NATURA) κατατάσσονται με βάση το παρακάτω κριτήριο επιλογής: <ul style="list-style-type: none"> Ομάδες και οργανώσεις παραγωγών 	2.1	Ο υποψήφιος είναι μέλος αναγνωρισμένης ομάδας ή/και οργάνωσης παραγωγών	5	

M11: Βιολογική Γεωργία (υπό αναμόρφωση)

Η στήριξη στο πλαίσιο του Μέτρου 11 παρέχεται για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Η Βιολογική παραγωγή αποτελεί μία ολιστική προσέγγιση αειφόρου αγροτικής παραγωγής, ικανοποιώντας την αυξανόμενη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση γεωργικών πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον και την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας. Η μέθοδος βιολογικής παραγωγής προσφέρει δημόσια αγαθά που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και την καλή διαβίωση των ζώων. Ειδικότερα όσον αφορά την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων η βιολογική γεωργία συμβάλει:

- στην προστασία του εδάφους και της βιοποικιλότητας μέσω αύξησης της οργανικής ουσίας και μείωσης των ρύπων
- στην προστασία των νερών μέσω της μείωσης των ρύπων
- στη βελτίωση του ισοζυγίου των αερίων θερμοκηπίου μέσω αύξησης της οργανικής ουσίας των εδαφών και της μείωσης των εκπομπών N₂O και CH₄
- στο μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- στην πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους

Υπομέτρο 11.1: Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν να εντάξουν στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007 τα αγροτεμάχια με τις καλλιέργειες ή τις εκτροφές ζώων που επιθυμούν και συνάπτουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Στην περίπτωση της μετατροπής βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής τα πρώτα χρόνια η διαχείριση των εχθρών είναι πιο δύσκολη λόγω της μη ανάπτυξης ωφέλιμων εντόμων και η γονιμότητα του εδάφους και η οργανική ουσία είναι μικρότερη με αποτέλεσμα μικρότερες αποδόσεις. Επίσης το προϊόν είναι σε μεταβατικό στάδιο και έχει μικρότερη τιμή από το πλήρες βιολογικό προϊόν.

Δράση 11.1.1: Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η μετατροπή των καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία από συμβατικές σε βιολογικές, σε δικαιούχους που εφαρμόζουν τον Κανονισμό 834/2007. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Η δέσμευση είναι τριετούς διάρκειας και εφαρμόζεται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της τριετίας. Οι δικαιούχοι του υπομέτρου, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της τριετούς δέσμευσης τους για μετατροπή του συστήματος καλλιέργειας σε βιολογική, μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να ενταχθούν στο υπομέτρο «Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής».

Όροι Επιλεξιμότητας

Ο δικαιούχος πρέπει να είναι ενεργός γεωργός σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως προσδιορίστηκε στις εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Τα αγροτεμάχια που θα ενταχθούν στο υπομέτρο πρέπει να τηρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.

Στην περίπτωση των μόνιμων φυτειών (δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπελώνες) τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια

- Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης

Το ελάχιστο μέγεθος των υπό ένταξη αγροτεμαχίων ανέρχεται σε 0,1Ha. Το ελάχιστο μέγεθος της εκμετάλλευσης ανέρχεται σε 0,2 Ha για ετήσιες καλλιέργειες, 0,3 για μόνιμες φυτείες και 0,3 για μικτές εκμεταλλεύσεις.

Όσον αφορά την ομάδα καλλιέργειας «Ελαιοκομία», η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των υπό ένταξη ελαιοτεμαχίων ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα.

Επιλέξιμες στο πλαίσιο της δράσης είναι οι ετήσιες και μόνιμες καλλιέργειες που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα με τα ύψη ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι καλλιέργειες τα προϊόντα των οποίων χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς, και οι υδροπονικές καλλιέργειες.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Γεωργοί νεαρής ηλικίας
- Εντασσόμενη έκταση
- Εντασσόμενη έκταση που ανήκει σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες

Δράση 11.1.2: Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η μετατροπή πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία από συμβατικές σε βιολογικές, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 14 του καν. 834/2007. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Ο ενταγμένος βοσκότοπος θα πρέπει να κατέχεται νόμιμα κατ' έτος και για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Όροι Επιλεξιμότητας

Ο δικαιούχος πρέπει να είναι ενεργός γεωργός σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως προσδιορίστηκε στις εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Ο βοσκότοπος και το ζωικό κεφάλαιο της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο υπομέτρο πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.
- Ο βοσκότοπος να κατέχεται νόμιμα

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα βοοειδή άνω των 6 μηνών και τα αιγοπρόβατα άνω των 12 μηνών.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Γεωργοί νεαρής ηλικίας
- Βιολογική παραγωγή ζωοτροφών

Υπομέτρο 11.2: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής

Στο υπομέτρο αυτό οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν να διατηρήσουν στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007 τα αγροτεμάχια με τις καλλιέργειες ή τις εκτροφές

ζώων που επιθυμούν για μια πενταετία και έχουν συνάψει σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Δράση 11.2.1: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η διατήρηση βιολογικών καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία, σε δικαιούχους που εφαρμόζουν τον Κανονισμό 834/2007 και διατηρούν ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Η δέσμευση είναι πενταετής με δυνατότητα ετήσιας παράτασης μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου. Η δέσμευση εφαρμόζεται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας.

Όροι Επιλεξιμότητας

Ο δικαιούχος πρέπει να είναι ενεργός γεωργός σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως προσδιορίστηκε στις εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Τα αγροτεμάχια που θα ενταχθούν στο υπομέτρο πρέπει να τηρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου. Στην περίπτωση των μόνιμων φυτειών (δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπελώνες) τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια.
- Να υφίσταται ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων για την εφαρμογή των κατευθύνσεων, προδιαγραφών και τεχνικών της βιολογικής γεωργίας, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007. Αγροτεμάχια που βρίσκονται σε φάση μετάβασης από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία είναι επιλέξιμα στη δράση, δεδομένου ότι στη φάση μετάβασης εφαρμόζονται ήδη στο αγροτεμάχιο οι διατάξεις του καν. 834/2007 περί βιολογικού τρόπου παραγωγής.
- Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης

Το ελάχιστο μέγεθος των υπό ένταξη αγροτεμαχίων ανέρχεται σε 0,1Ha. Το ελάχιστο μέγεθος της εκμετάλλευσης ανέρχεται σε 0,2 Ha για ετήσιες καλλιέργειες, 0,3 για μόνιμες φυτείες και 0,3 για μικτές εκμεταλλεύσεις.

Όσον αφορά την ομάδα καλλιέργειας «Ελαιοκομία», η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των υπό ένταξη ελαιοτεμαχίων ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα.

Επιλέξιμες στο πλαίσιο της δράσης είναι οι ετήσιες και μόνιμες καλλιέργειες που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα με τα ύψη ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι καλλιέργειες τα προϊόντα των οποίων χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς, και οι υδροπονικές καλλιέργειες.

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Επαγγελματίες αγρότες
- Χρονική διάρκεια προηγούμενης εφαρμογής βιολογικού συστήματος
- Εντασσύμενη έκταση
- Εντασσύμενη έκταση που ανήκει σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές

Δράση 11.2.2: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία, σε δικαιούχους οι οποίοι εφαρμόζουν τον Κανονισμό 834/2007 και διατηρούν ενεργή

σύμβαση με Οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Ο ενταγμένος βοσκότοπος θα πρέπει να κατέχεται νόμιμα κατ' έτος και για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Η δέσμευση είναι πενταετής με δυνατότητα ετήσιας παράτασης μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου.

Τομείς παρέμβασης για τη βιολογική κτηνοτροφία: βοοτροφία (αγελαδοτροφία – βουβαλοτροφία), προβατοτροφία και αιγοτροφία.

Όροι Επιλεξιμότητας

Ο δικαιούχος πρέπει να είναι ενεργός γεωργός σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως προσδιορίστηκε στις εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Ο βοσκότοπος και το ζωικό κεφάλαιο της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο υπομέτρο πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις

- να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.
- να υφίσταται ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων για την εφαρμογή των κατευθύνσεων, προδιαγραφών και τεχνικών της βιολογικής γεωργίας, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007. Εκτροφές που βρίσκονται σε φάση μετάβασης από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία είναι επιλέξιμες στη δράση, δεδομένου ότι στη φάση μετάβασης εφαρμόζονται ήδη στην εκτροφή οι διατάξεις του καν. 834/2007 περί βιολογικού τρόπου παραγωγής.
- ο βοσκότοπος να κατέχεται νόμιμα

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα βοοειδή άνω των 6 μηνών και τα αιγοπρόβατα άνω των 12 μηνών.

Για όλες τις δράσεις του παρόντος μέτρου και δεδομένης της σημαντικής βιοποικιλότητας που υποστηρίζουν οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και οι περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκυρηχθέντος ποσού, ισχύουν κοινές αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής, ως ακολούθως:

Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

- Επαγγελματίες αγρότες
- Βιολογική παραγωγή ζωοτροφών
- Χρονική διάρκεια προηγούμενης εφαρμογής βιολογικού συστήματος

M11: Βιολογική Γεωργία

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
1. Οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.	1.1	Οι εκμεταλλεύσεις που τουλάχιστον το 10% της έκτασής τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στις δράσεις	ΝΑΙ	30
			ΟΧΙ	0
2. Οι υπόλοιπες εκμεταλλεύσεις (εκτός περιοχών NATURA) κατατάσσονται με βάση το χαρακτηρισμό της περιοχής ως Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV)	2.1	Έκταση γεωργικής γης Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) μεγαλύτερη του 50% της συνολικής υπό ένταξη έκτασης	10	
		Έκταση γεωργικής γης Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) σε ποσοστό από 10% έως και 50% της συνολικής υπό ένταξη έκτασης	5	

Τμήμα 3: LEADER

Τα κριτήρια επιλογής των Ομάδων Τοπικής Δράσης, των περιοχών εφαρμογής και των τοπικών στρατηγικών τους δεν είναι αντικείμενο διαβούλευσης με τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, βάσει του άρθρου 33§2 Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και θα ενημερωθείτε για αυτά σε σχετική παρουσίαση για την εφαρμογή του M19 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων)».

M19: Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων)

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή των εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές. Είναι ένα ιδιαίτερα ισχυρό εργαλείο, ειδικά σε περιόδους κρίσης, που δείχνει ότι οι τοπικές κοινότητες μπορούν: α) να κάνουν σταθερά βήματα προς πιο αποτελεσματικές μορφές οικονομικής, βιώσιμης και «χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξης, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», β) να «καινοτομήσουν» προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα των αγροτικών περιοχών της χώρας και γ) να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή στις αγροτικές περιοχές.

Το παρόν μέτρο θα εφαρμοστεί σε αγροτικές περιοχές, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Νομού Αττικής.

Συνολικά θα επιλεγούν κατά μέγιστο αριθμό 50 περιοχές για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου οι οποίες συνολικά μπορούν να καλύπτουν έκταση ίση έως και το 100% των επιλέξιμων περιοχών παρέμβασης LEADER.

Για την καλύτερη διασφάλιση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε Ομάδας Τοπικής δράσης (ΟΤΔ), για την προετοιμασία, την κατάρτιση της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής και την υλοποίηση του τοπικού της προγράμματος, πρέπει να διαλέξει μία βασική θεματική κατεύθυνση τοπικής ανάπτυξης η οποία μπορεί να συνδέεται συμπληρωματικά με δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις τοπικής ανάπτυξης. Και η βασική αλλά και οι δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις τοπικής ανάπτυξης θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, την SWOT ανάλυση του τοπικού προγράμματος, καθώς και τη στρατηγική του ΠΑΑ 2014-2020. Η βασική θεματική κατεύθυνση τοπικής ανάπτυξης θα πρέπει να έχει την μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο τοπικό πρόγραμμα. Στις περιπτώσεις όπου δεν θα επιλεγούν δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις απαιτείται ανάλογη τεκμηρίωση. Οι θεματικές κατευθύνσεις ενδεικτικά μπορούν να αφορούν τα παρακάτω:

- Τη διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων
- Την υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας
- Την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας
- Την προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών
- Την ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
- Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού
- Την ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αλλά και ειδικότερα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα

- Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής

Κατά τη διαδικασία προετοιμασίας των τοπικών προγραμμάτων, καθώς και κατά τη διάρκεια υλοποίησης αυτών, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις δράσεις εμπύχωσης του τοπικού πληθυσμού αλλά και στις δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων των τοπικών φορέων.

Όροι Επιλεξιμότητας

Τα προτεινόμενα εταιρικά σχήματα, καθώς και οι προτεινόμενες περιοχές εφαρμογής:

- Προτείνονται, μέσω της «από κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης, από τις ΟΤΔ. Τα εταιρικά σχήματα, καθώς και οι προτεινόμενες περιοχές εφαρμογής θα πρέπει να αποτελούν προϊόν διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς της περιοχής και της προτεινόμενης στρατηγικής και τον τοπικό πληθυσμό.
- Διαθέτουν επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων. Ειδικότερα, ο πληθυσμός της κάθε περιοχής παρέμβασης θα κυμαίνεται μεταξύ 10.000 - 150.000 κατοίκους.
- Αποτελούνται από Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες των οποίων ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός ή ο μόνιμος πληθυσμός των εκτός σχεδίου περιοχών είναι μικρότερος των 15.000 κατοίκων με εξαίρεση τα μικρά νησιά στα οποία δεν έχει ισχύ ο ανωτέρω πληθυσμιακός περιορισμός.
- Είναι αγροτικές περιοχές (σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Νομού Αττικής).
- Ως προς την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ. η εταιρική σχέση να είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 και τη σχετική προκήρυξη, το καταστατικό της εταιρικής σχέσης να εξασφαλίζει τον αναπτυξιακό της χαρακτήρα, να ικανοποιείται η αναγκαία σύνθεση στο επίπεδο λήψης απόφασης, να υπάρχει ικανοποιητική οικονομική ρευστότητα του φορέα.

Ακολουθώντας, για μια ολοκληρωμένη πληροφόρηση των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης περιγράφονται συνοπτικά τα κριτήρια επιλογής των Ομάδων Τοπικής Δράσης, των περιοχών εφαρμογής και των τοπικών στρατηγικών τους, όπως έχουν διαμορφωθεί πριν την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης του σχεδίου της σχετικής κοινής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων που αφορά στο μέτρο 19 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ – Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΠΑΑ 2014-2020 ή /και στην προτεραιότητα 4 «Αύξηση της Απασχόλησης και της Εδαφικής Συνοχής» του ΕΠΑΛΘ 2014-2020:

A. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- A.1 Μόνιμος πληθυσμός ορεινών ή νησιωτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης
- A.2 Ποσοστό μόνιμου πληθυσμού των ορεινών ή νησιωτικών περιοχών, προς το συνολικό πληθυσμό της περιοχής
- A.3 Δείκτης αντικατάστασης πληθυσμού
- A.4 Δείκτης Νεανικότητας
- A.5 Απασχόληση στον πρωτογενή τομέα
- A.6 Ποσοστό κάλυψης περιοχών NATURA 2000 προς την αναλυτική έκταση της περιοχής

B. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- B.1 Επάρκεια ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης
- B.2 Επάρκεια διαβούλευσης σχετικά με την εκπόνηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης
- B.3 Επάρκεια της ανάλυσης S.W.O.T.

B.4 Καθορισμός θεματικών κατευθύνσεων του τοπικού προγράμματος και συσχετισμός αυτών με τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή του

B.5 Εξειδίκευση των δράσεων της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης

B.6 Συνέργεια και συμπληρωματικότητα

B.7 Χρηματοδοτικό πλάνο τοπικού προγράμματος

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ - ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Γ.1 Συμμετοχή εκπροσώπων οικονομικών και κοινωνικών ομάδων της περιοχής στο εταιρικό σχήμα του φορέα

Γ.2 Συμμετοχή εκπροσώπων οικονομικών και κοινωνικών ομάδων της περιοχής στο επίπεδο λήψης αποφάσεων (ΕΔΠ)

Γ.3 Ετοιμότητα υλοποίησης του σχεδίου

Γ.4 Καθαρή θέση του φορέα

Γ.5 Δείκτης ρευστότητας (ισολογισμός 1/1 - 31/12/2015)

Γ.6 Ποσοστό νομικών δεσμεύσεων των μέτρων 41 και 421 σε σχέση με το μέτρο 431 της ΟΤΔ κατά την υλοποίηση του Τ.Π. Άξονα 4 ως την 31/12/2015.

Γ.7 Ποσοστό απορρόφησης (πληρωμές) του συγχρηματοδοτούμενου προϋπολογισμού, ο οποίος κατανεμήθηκε στην ΟΤΔ κατά την υλοποίηση του Τ.Π. Άξονα 4 ως την 31/12/2015.

Γ.8 Ποσοστό πληρωμών Μέτρου 431 ως προς τις πληρωμές της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης των Μέτρων 41 και 421 του Τ.Π. Άξονα 4 μέχρι την 31/12/2015.

Γ.9 Αριθμός έργων διακρατικής ή διατοπικής συνεργασίας που συμμετείχε η ΟΤΔ κατά την 4η Προγραμματική Περίοδο